

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

14 november 2007

ONTWERP VAN DECREET

houdende de bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	21
Advies van de Raad voor Cultuur	43
Advies van de Vlaamse Sportraad.....	55
Kindeffectrapport	61
Advies van de Raad van State	77
Ontwerp van decreet	103
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringsimpactanalyse.....	121

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Beleidskader

Het cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid van de Vlaamse overheid bevat vele en diverse instrumenten. Hierin staan steeds twee belangrijke doelstellingen centraal: enerzijds het stimuleren van een kwaliteitsvol aanbod en dit aanbod in het bereik van zoveel mogelijk mensen te brengen, anderzijds het stimuleren van mensen en groepen om zelf mee vorm te geven aan een rijk en divers jeugdwerk-, sport- en cultuurleven. Beide doelstellingen zijn sterk complementair en ontwikkelen in wederzijdse afhankelijkheid. Het overheidsbeleid is hier maar succesvol als er op beide goed wordt gescoord.

Het cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid beschikt over vergelijkbare instrumenten. In elk van de sectoren bestaan er decreten die de ondersteuning van 'landelijke' actoren regelen. Het gaat hier over instellingen, voorzieningen, projecten, verenigingen enzovoort met een output die relevant uitstraalt voor de ganse Vlaamse Gemeenschap. Daarnaast besteedt het cultuur- en sportbeleid heel expliciete aandacht aan sterk geprofessionaliseerde en/of toptalenten. Hiermee wordt een brede, diverse basis voor doorgedreven kwaliteit beoogd.

In elk van de sectoren bestaat er ook heel specifieke wetgeving die zich richt op een samenwerkingsverband met de lokale en de regionale besturen. Met deze decreten betracht de Vlaamse overheid om haar doelstellingen ook via een plaatselijk beleid te concretiseren.

De aandacht voor participatie is in elk van deze decreten aanwezig, maar niet altijd op dezelfde wijze of met een gelijke intensiteit. In de relaties met de lokale en regionale besturen, bijvoorbeeld, ligt de klemtoon heel sterk op een brede en actieve publiekswerking, terwijl in het topsport- of kunstenbeleid de nadruk veel sterker op het kwaliteitsvolle van aanbod of betrokken kunstenaars of topsporters ligt.

De Vlaamse Gemeenschap investeerde sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw fors in een sterke ontwikkeling van het aanbod en de spreiding ervan. De jongste tien jaar leidde dit tot een verdubbeling van de middelen. Het fijnmazige, zeer diverse en kwa-

liteitsvolle netwerk aan cultuur-, sport- en jeugdverenigingen en -instellingen in Vlaanderen wordt internationaal sterk benijd. In de drie-eenheid 'aanbod' – 'spreiding' – 'participatie' is in dezelfde periode echter het minst offensief geïnvesteerd in de laatste pijler. Daarom werden sinds de vorige legislatuur tal van nieuwe beleidssporen ontwikkeld en verkend. Deze worden via dit decreet verankerd, versterkt en aangevuld met nieuwe sporen.

2. Participatie als basisdoelstelling

Participatie staat dus centraal als een van de basisdoelstellingen in het Vlaamse cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid. Het begrip zelf wordt binnen deze beleidsvisie in twee dimensies geconcretiseerd, als twee uitersten van een continuüm. Aan het ene uiteinde bevindt zich het 'deelnemen', aan het andere het 'deelhebben'.

Participatie als 'deelnemen' wordt ingevuld vanuit een eerder consumptieve invalshoek: participanten zijn hier de gebruikers, de aanwezigen, de toeschouwers, de meedoeners. Hun relatie ten opzichte van het aanbod is eerder ingevuld als klant, zonder de commerciële connotatie. Deelnemers komen, maken gebruik of genieten van het aanbod, en gaan terug weg. Er is in deze dimensie weinig of geen sprake van een vereenzelviging met dit aanbod of de aanbieders.

Participatie als 'deelhebben' legt vooral de nadruk op een doorgedreven betrokkenheid. De participant is hier sterk bij het voorbereiden of het uitvoeren van het aanbod geëngageerd. De participant is in deze betekenis veeleer een symbolische of reële mede-eigenaar van het aanbod. Dit kan als vrijwilliger in diverse functies (bestuurder, uitvoerend, specialist, occasioneel of quasi permanent enzovoort), maar ook als beroepskracht of semi-professioneel. De participant vereenzelvigd zich met dit aanbod of de instelling/vereniging die er achter schuil gaat.

Tussen beide uitersten liggen veel tussenvormen, waarbij men zich eerder aan de een of de andere kant van het continuüm bevindt.

Beide dimensies van participatie staan centraal in het Vlaamse cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid. Ze zijn ook onderling verbonden, want een groot deel van het aanbod in deze sectoren wordt geschraagd door de deelhebbers, terwijl de output weinig aan relevantie wint zonder ook heel wat deelnemers te bereiken.

Maar in een democratische samenleving geldt ook net het omgekeerde.

Naast deze twee belangrijke dimensies, kan men een beleid inzake participatie ook verbinden aan de werkwoorden verbreden enerzijds en verdiepen/vernieuwen anderzijds. Deze werkwoorden zijn eveneens belangrijke doelstellingen in een op participatie gericht overheidsbeleid.

Verbreden van de participatie duidt op meer mensen als deelhebbers of -nemers.

Verdiepen en vernieuwen van de participatie beoogt meer intensiteit, meer kwaliteit van het deelnemen en deelhebben, en het aanspreken van nieuwe doelgroepen.

Binnen de omschrijving van participatie wordt ook rekening gehouden met een andere en ruimere benadering: een participatie die ook via digitale media betekenis kan krijgen. Immers deze vorm van participatie biedt aan ieder in principe nieuwe mogelijkheden tot het actief participeren aan het cultuur-, jeugdwerk- en sportveld. Deze actieve vorm van participeren uit zich ondermeer in het zelf creëren, het becommentariëren en het in dialoog gaan met anderen in de netwerkruimte. De hierbij ontwikkelde vaardigheden vormen mee de basis voor het opnemen van een eigen rol en verantwoordelijkheid in het breed maatschappelijk proces.

In deze context overstijgt een participatiebeleid in belangrijke mate een louter toeleidingsbeleid naar het veelvuldige en diverse aanbod binnen de betreffende sectoren. Via cultuur, jeugdwerk en sport drukken mensen immers hun waarden, visies en ideeën uit en nemen ze deel aan het brede maatschappelijke leven. Cultuur-, jeugdwerk- en sportparticipatie is dus in essentie maatschappelijke participatie.

3. Algemeen en bijzonder participatiebeleid

Het Vlaams cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid richt zich in de eerste plaats op het creëren van een aanbod dat zich naar een zo breed en ruim mogelijk publiek richt. De essentie van de bestaande ‘sectorale’ decreten (zie punt 1) ligt juist in het faciliteren, het scheppen van optimale mogelijkheden om individuen, formele en informele groepen kans te geven om hun eigen cultuur-, jeugdwerk- en sportprojecten levendig en slagkrachtig te maken, in de hoop op een zo breed

en verdiept mogelijke participatie, het deelhebben en -nemen.

In vele van de bestaande decreten is deze algemene bekommernis het leidmotief. Dit kan zonder twijfel als het eerste, algemene en erg basale spoor van deze beleidvoering beschreven worden.

Maar het hoeft weinig betoog dat er in de Vlaamse samenleving, met haar relatieve welvaart en de hoge mate van sociale correctie in een sterk uitgebouwde verzorgingsstaat, toch nog een belangrijk aantal mensen niet ten volle participeert in en aan het cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod. Deze uitval, in sommige gevallen ook uitsluiting, kadert uiteraard in een ruimer maatschappelijk uitdaging. De uitval op deelhebben en -nemen binnen deze sectoren is meestal gekoppeld aan een veel breder probleem. Vaak ligt hier een sociaal-economisch probleem ten gronde, soms zijn er fysieke of mentale redenen, ook de etnisch-culturele component speelt enzovoort. In vele gevallen is er ook een cumul van oorzaken die de uitval of uitsluiting nog vergroten. Bij nader toezien kunnen deze verklaard worden door de aanwezigheid van een aantal participatiedrempels. Deze drempels zijn soms heel specifiek en exclusief voor bepaalde mensen en groepen. Soms zijn het ook breed verspreide hinderpalen, die voor bepaalde mensen of groepen gewoon hoger of moeilijker te slechten zijn. Dit sluit aan bij een bekend citaat (Een paar apart) “niet willen kiezen is een recht, niet kunnen kiezen is uitsluiting”.

Uit studie van o.a. mensen in armoede en/of mensen met een handicap, blijken sommige van deze drempels erg oud en koppig, sinds lange tijd werkzaam in onze samenleving en die vooralsnog niet succesvol werden aangepakt. Tegelijkertijd zijn er ook steeds nieuwe, onverwachte hinderpalen, gekoppeld aan een almaar veranderende en ook steeds meer mondiale samenleving.

In de beleidsnota Cultuur 2004-2009 werd reeds uitgebreid aandacht besteed aan de mogelijke drempels die participatie belemmeren. We kunnen vijf drempels onderscheiden:

- informatiedrempels: hindernissen wat de bekendheid, ‘leesbaarheid’, verspreiding en begrijpelijkheid van manifestaties betreft;
- praktische drempels: initiatieven die moeilijk bereikbaar zijn voor een aantal mensen, o.a. door een gebrekkige bereikbaarheid met het openbaar

vervoer, de fysische (on)toegankelijkheid van de infrastructuur, de openingsuren, de mogelijkheden voor kinderopvang enzovoort;

- financiële drempels in verband met de kostprijs van sport, cultuur of jeugdwerk;
- sociale drempels: het bestaande aanbod is niet bereikbaar of toegankelijk voor bepaalde sociale groepen omwille van sociaal-culturele, communicatieve aspecten;
- culturele drempels: de noodzakelijke bagage die de aanbieders van hun participanten verwachten. Deze bagage wordt primair opgedaan in het thuis- en het leermilieu.

Deze oude en nieuwe participatiedrempels vragen dus om een heel specifieke aanpak, als een tweede spoor, noodzakelijk aanvullend op het eerste, algemene.

Deze benadering moet, rekeninghoudend met de koppigheid en wispelturigheid daarvan, even duurzaam en steeds actueel blijven als de uitval en uitsluiting die wordt bestreden.

In het bijzonder de decreten lokaal en regionaal cultuur-, jeugd- en sportbeleid spelen hier expliciet op in. Ze vragen in de respectieve beleidsplannen om aan de bestrijding van deze hinderpalen expliciete aandacht te besteden. Ze stellen daarvoor ook middelen ter beschikking.

Toch blijken deze instrumenten niet voldoende om wezenlijke veranderingen en verbeteringen op dit vlak te behalen. Ze zijn ingebed in een specifieke cultuur-, jeugd- of sportbenadering. Ze zijn, en dat is ook hun doel, primair op een algemene benadering gericht. Ze missen daarenboven een sectoroverschrijdende aanpak.

Door het expliciteren van dit specifieke spoor, nodigt het voorliggende decreet uit om meer gedifferentieerd te denken over 'publiek': er zijn verschillende publieken en groepen deelnemers. In de vaak voorkomende spanning tussen een sociale verruiming – in termen van het bereiken van diverse lagen in de samenleving – en een groter publieksbereik – in termen van aantallen mensen die deelnemen – legt dit decreet duidelijk een sterkere prioriteit op het eerste. Of sterker: een beleid dat alleen gericht is op publieksaantallen, is gedoemd zich nog meer enkel op de groep mensen te richten die traditiegetrouw sterker scoort in de

algemene jeugdwerk-, sport- en cultuurparticipatiestatistieken.

Dit vraagt om een doorgedreven koerswijziging, die minder exclusief vertrekt vanuit de evidente kaders van waaruit instellingen opereren en communiceren, maar veel sterker vanuit waarden, verwachtingen en competenties van de mensen zelf.

4. De situering van het Participatiedecreet

De voorbije jaren zijn er tal van inspanningen geleverd met het oog op meer en betere participatie aan het cultuur-, jeugd- en sportbeleid. Naast de endemische aandacht in de verschillende decreten, werden er heel wat aanvullende initiatieven genomen. Deze ontstonden vaak als direct antwoord op een plots gedetecteerde of gemelde nood; deze beantwoordden meestal acute vragen. Zo vormde zich, naast de decretale voorzieningen, een ogenschijnlijk eerder toevallige verzameling van op participatie gerichte instrumenten.

Het incrementele ontstaan van deze instrumenten zorgde voor een gebrek aan samenhang, een tekort aan onderlinge afstemming en vaak onduidelijke verhouding tot de rest van het beleidsinstrumentarium. Deze gefragmenteerde aanpak en het te weinig expliciteren van een globale visie op participatie, gaven vrij spel aan de heersende machtsverhoudingen in het veld, waardoor het perspectief van groepen mensen te weinig werd ingecalculeerd in de beleidsvoering van organisaties, instellingen en overheden.

De centrale plaats die de aandacht voor participatie inneemt, vraagt om een betere inbedding en een integratie van al deze voorzieningen, zowel onderling als in relatie tot de rest van de regelgevingen. Daarbij is het ook een expliciet doel om deze inspanningen te versterken, ze scherper af te lijnen en waar nodig ze ook nieuwe en meer doeltreffende impact te geven. Door ze in een gezamenlijk decreet te structureren, zullen ze zich tegenover elkaar en de rest van de beleidsvoering sterker profileren.

Een geïntegreerd en transversaal participatiebeleid, vraagt een helder kader dat de verhoudingen tussen de verschillende elementen van het beleid benoemt, in kaart brengt en ordent. Het komt erop aan participatie als geheel te vatten en de afzonderlijke delen op zo'n manier te organiseren dat de samenhang vanzelfsprekend wordt. Het bevorderen van

de samenhang streeft ernaar de complexiteit van de samenleving zichtbaar te maken, niet om haar te vereenvoudigen. We moeten er ons wel voor hoeden om niet alles tot op het gedetailleerde niveau te willen benoemen. Dit decreet wil een ruimte ontwikkelen waarbinnen de continue veranderingen, eigen aan een dynamisch participatiebeleid, probleemloos kunnen worden ondervangen. Het doel is een beleid dat de ontwikkelingsmogelijkheden en dimensies van de verschillende organisatievormen en van het landschap centraal stelt. Het systeem moet met andere woorden reflexief, flexibel en complex zijn, zich voortdurend opnieuw kunnen herdenken, zonder dat dit meteen een wijziging van een decreet inhoudt.

Tegelijk haakt dit Participatiedecreet in op een aantal strategische lijnen die in de schoot van de Vlaamse Regering werden ontwikkeld. We kunnen in dit verband onder meer expliciet verwijzen naar het Pact van Vilvoorde, de actualisatie van het Vlaams Actieplan Armoede 2005-2009, het tweede opvolgings- en evaluatierapport over het strategisch plan voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en het strategisch plan voor het minderhedenbeleid. Doelstellingen die hierin werden verwoord, krijgen via dit Participatiedecreet hun concrete vertaling en hun duurzaam engagement.

5. Doelstellingen van het Participatiedecreet

Het Participatiedecreet beoogt de ondersteuning, verrijking en versterking van de participatie in het cultuur-, jeugd- en sportbeleid.

Dit Participatiedecreet is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- 1° het Participatiedecreet stelt de participatie, in zijn verschillende dimensies, steeds als eerste en belangrijkste aandachtspunt;
- 2° het Participatiedecreet werkt aanvullend en ondersteunend voor de sectoraal georganiseerde decreten en beleidsvoering in de domeinen cultuur, jeugd en sport;
- 3° het Participatiedecreet werkt steeds sectoroverschrijdend en zal zich niet beperken tot ofwel het cultuur-, ofwel het jeugd-, ofwel het sportbeleid;
- 4° het Participatiedecreet biedt daartoe een combinatie van ondersteunings-maatregelen, waarin vervat het structureel inbedden van de beleidsaandacht voor een aantal specifieke doelgroepen, de veran-

kering van enkele specifieke en sectoroverschrijdende participatie-instellingen en het creëren van een subsidiekader voor vernieuwing rond participatie.

6. Effectmeting bij de toepassing van het Participatiedecreet

De toepassing van het Participatiedecreet beoogt een verhoging en verdieping van de participatie (kwalitatief en kwantitatief) van participatie van zoveel mogelijk burgers aan het cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan kansengroepen.

Het effect van de toepassing van het participatiebeleid in het algemeen en de rol van dit decreet in het bijzonder wordt als volgt gemeten:

- 1° in de participatiesurvey van het wetenschappelijk steunpunt Cultuur, Jeugd en Sport, wordt er expliciet aandacht besteed aan het meten en interpreteren van deze participatie op het niveau van individuele burgers (vanaf 16 jaar). Voor de jongere categorie is er een aparte onderzoekslijn;
- 2° elke drie jaar wordt er een inventaris gemaakt van de beleidsinspanningen en het bestaande aanbod in het kader van het gemeentelijk cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod. Hierin wordt expliciet aandacht besteed aan het aantal verenigingen en vrijetijdsprogramma (aanbodzijde). Met deze aanpak wordt een longitudinale vergelijking mogelijk gemaakt; deze loopt al voor jeugdwerk sinds 1999 en start voor cultuur en sport in 2009;
- 3° de administratieve entiteiten van het domein CJSB besteden in de monitoring van de uitvoering van de beheersovereenkomsten en de bevraging van hun klanten (vnl. middenveldactoren) specifieke aandacht aan het meten van de participatie-inspanningen en resultaten;
- 4° een aantal maatregelen in dit decreet (bv. inzake armoede, etnisch-culturele diversiteit, gedetineerden enzovoort) vloeien voort uit actieplannen en strategische plannen van de Vlaamse Regering. Deze documenten voeren steeds een evaluatie door van de bestaande context en blikken vooruit. Het is vanzelfsprekend dat deze concrete maatregelen via deze actieplannen en strategische plannen een eigen monitoring en beleidsevaluatie zullen kennen.

7. Structuur van het Participatiedecreet

De structuur van het Participatiedecreet is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1	Algemene bepalingen, definities
Hoofdstuk 2	Subsidiëring van participatie-instellingen
	Afdeling 1 Verbreding van de participatie
	Afdeling 2 Verdieping van de participatie
Hoofdstuk 3	Subsidiëring van verenigingen met een specifieke opdracht met betrekking tot het verenigingsleven
Hoofdstuk 4	Subsidiëring van kansengroepen
	Afdeling 1 Structurele subsidiëring
	Afdeling 2 Projectsubsidieëring
	Afdeling 3 Subsidiëring van lokale netwerken voor personen in armoede
	Afdeling 4 Initiatieven voor laagdrempelige educatie
Hoofdstuk 5	Subsidiëring van hobbyverenigingen
Hoofdstuk 6	Tussenkost in de uitkoopsom van een bijzonder cultuuraanbod
Hoofdstuk 7	Subsidiëring van proeftuinen
Hoofdstuk 8	Subsidiëring van evenementen
	Afdeling 1 Grootschalige cultuur- of sportevenementen
	Afdeling 2 Cultuurstad en Sportstad Vlaanderen
Hoofdstuk 9	Opheffing- en overgangsmaatregelen

Onderdelen van deze structuur kunnen als volgt inhoudelijk worden beschreven.

7.1. De verankering van enkele specifieke en sectoroverschrijdende participatie-instellingen

Dit decreet spitst zich toe op het verbreden en verdiepen van de participatie (deelnemen en -hebben) van zoveel mogelijk burgers aan sport, cultuur en jeugdwerk in Vlaanderen. Het wil daarom de ontwikkelingen binnen het veld, gericht op verrijking, verbreding en vernieuwing/verdieping optimale kansen geven.

Om al deze initiatieven te ondersteunen, voorziet het decreet de subsidiëring van drie organisaties die zich expliciet richten tot respectievelijk de verbreding en de vernieuwing/verdieping van de participatie, en dit over verschillende sectoren heen.

7.1.1. *Verbreding van participatie*

De huidige regelgeving binnen cultuur, jeugdwerk en sport heeft geleid tot een ruim en groot aanbod van activiteiten, voorstellingen enzovoort. Het aanbod dient haar weg te vinden tot de participant in spe en vice versa. Een zo performant mogelijke communi-

catie is sterk voorwaardelijk om deze bruggen te leggen. Het decreet regelt daarom de subsidiëring van een vereniging zonder winstoogmerk, met als doel het stimuleren en faciliteren van de participatie via communicatie, marketing en data- en informatiedienstverlening. Bij het uitvoeren van deze doelen focust de vereniging prioritair op een publieksgerichte actieve exploitatie van een sectoroverschrijdende databank, waarin de vrijetijdsbesteding met de nadruk op de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport centraal staan. Door deze databank toegankelijk te maken voor het brede publiek, optimaliseert deze vereniging de communicatie over en dienstverlening betreffende het ruime vrijetijdsaanbod voor de burger en de sector. Dit moet leiden naar een verbrede participatie.

Daarnaast voorziet het Participatiedecreet in de subsidiëring van een vereniging zonder winstoogmerk met als doel het bevorderen van het leesklimaat in Vlaanderen. Door het opzetten, coördineren en faciliteren van leesbevorderingscampagnes en het voeren van allerlei organisaties die van ver of dichtbij met leesbevordering bezig zijn, wil dit decreet een bijdrage leveren aan een betere leescultuur.

7.1.2. Vernieuwing en verdieping van de participatie

Het Participatiedecreet besteedt specifieke aandacht aan de noden en drempels waarmee bepaalde bevolkingsgroepen (categorieën) worden geconfronteerd met betrekking tot het volwaardig participeren aan het cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod.

Om deze beleidslijn te ondersteunen wordt een vereniging gesubsidieerd die werkt vanuit het perspectief van kansengroepen en zich heel specifiek richt op het detecteren en slechten van de participatiedrempels aan cultuur, jeugdwerk en sport.

De doelstellingen van deze vereniging zijn divers:

- het opzetten van concrete projecten voor kansengroepen en het ontwikkelen van samenwerkingsverbanden en netwerken ter bevordering van de participatie van deze categorieën;
- het ondersteunen van particuliere projecten voor kansengroepen en lokale trajecten hieromtrent, met inbegrip van lokale netwerken voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede;
- uit het aanbod voor kansengroepen een selectie maken van initiatieven met een duidelijke voor-

beeldfunctie; deze werkingen promoten en ontsluiten voor de gehele cultuur-, jeugdwerk- en/of sportsector;

- de onderbouw en ontwikkeling van een maatschappelijk debat over participatie van kansengroepen;
- het mogelijk maken van een systeem voor financiële tussenkomsten ter bevordering van de participatie van personen in armoede.

7.2. Het structureel inbedden van de beleidsaandacht voor een aantal specifieke doelgroepen

Een breed pakket aan beleidsmaatregelen binnen de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport is gericht op het zo ruim mogelijk betrekken van de bevolking. Bepaalde bevolkingsgroepen worden echter geconfronteerd met drempels die hun participatiekansen beperken en worden via het bestaande aanbod niet bereikt. Dit vraagt om een bijzonder op hen gericht beleid, dus een categoriale benadering. Het is belangrijk om deze benadering niet te baseren op de disfuncties van de beoogde categorieën, maar wel te vertrekken van een eigenheid met kansen en mogelijkheden.

Het Participatiedecreet voorziet daarom categoriale acties, gericht op het omgaan en slechten van participatiedrempels. Hierbij worden de volgende categorieën benoemd:

- personen in armoede;
- gedetineerden;
- personen met een handicap;
- mensen van etnisch-cultureel diverse afkomst;
- gezinnen met jonge kinderen.

Het decreet biedt tevens de Vlaamse Regering de mogelijkheid om bijkomende doelgroepen te benoemen en in de beleidsacties op te nemen.

7.2.1. Personen in armoede

Armoede is immers een cumulatie van gebrek aan mogelijkheden enerzijds en sociale uitsluitingsmechanismen anderzijds. Personen in armoede leven daarom in een complexe situatie van meervoudige deprivatie; ze worden geconfronteerd met een gebrek aan mogelijkheden tot het verwerven van het noodzakelijke economisch, cultureel en sociaal kapitaal

om volwaardig maatschappelijk te kunnen participeren. Tal van drempels verhinderen dit deelnemen en -hebben, ook, en in sterke mate, met betrekking tot cultuur, jeugdwerk en sport.

Het Algemeen Verslag van de Armoede toonde in 1994 op sterke wijze de problematische relatie aan tussen armoede en participatie aan een vrijetijdsaanbod. “Men crepeert eerder van eenzaamheid en verveling dan te creperen van de honger”. In ‘Armoede en sociale uitsluiting, jaarboek 2006’ definieert J. Vranken armoede als “een netwerk van sociale uitsluiting dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan. Het scheidt de armen van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving. Deze kloof kunnen ze niet op eigen kracht overbruggen.” Participatiedrempels zijn erg complex en gevarieerd. Ze zijn niet alleen van financiële of economische aard, maar ook veroorzaakt door beperkte mobiliteit, sociale en culturele hinderpalen. Het gaat om een netwerk van onderling verbonden uitsluitingen. Dit alles leidt tot inkrimping van hun geografische en sociale leefwereld of verhindert een verbreding daarvan. De uitsluiting van personen in armoede tot het maatschappelijk gebeuren is in die zin een vicieuze cirkel.

Het decreet betreffende de armoedebestrijding van 21 maart 2003 hecht specifieke aandacht aan de participatie van personen in armoede aan het publieke leven. Het Armoededecreet definieert participatie als de deelname aan het maatschappelijke leven met het oog op het individuele en collectieve welzijn, waardoor men de persoonlijke controle op de eigen leefsituatie en op de externe factoren die deze leefsituatie bepalen, verhoogt.

Het Participatiedecreet ondersteunt de doelstellingen van het Armoedecreet. In een samenleving waarin vrijetijdsbesteding een steeds grotere rol speelt, is het stimuleren van integratie en ontplooiing op alle levensterreinen een belangrijke uitdaging geworden. Een voldoeninggevende vrijetijdsinvulling speelt dus een uiterst belangrijke rol in het doorbreken van de spiraal van armoede. Dit decreet wil daarbij niet enkel aandacht besteden aan de toeleiding (het begeleiden naar een intensieve participatie) van personen in armoede naar het bestaande aanbod, maar betracht ook de (h)erkenning en waardering van de initiatieven gegroeid vanuit personen in armoede.

De categoriale stimulansen die via dit decreet mogelijk worden, moeten dus bijdragen tot het verbeteren van de participatie van personen in armoede aan het culturele en sportieve leven en het jeugdwerk in Vlaanderen.

7.2.2. *Personen met een handicap*

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) definieert een handicap als elk langdurig en belangrijk participatieprobleem van een persoon dat te wijten is aan het samenspel tussen functiestoornissen van mentale, psychische, lichamelijke of zintuiglijke aard, beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en persoonlijke en externe factoren.

Personen met een handicap worden ook in hun participatie aan het culturele, sportieve en jeugdwerkeraanbod geconfronteerd met allerlei drempels. Een aantal drempels kan geslecht worden via maatregelen binnen het bestaande ondersteuningsaanbod. Aan een aantal belemmeringen kan enkel via een specifieke ondersteuning of via een specifiek dus categoriaal aanbod worden tegemoet gekomen. Het voorliggende decreet biedt hiervoor een aantal instrumenten.

7.2.3. *Gedetineerden*

De beleidsnota Cultuur 2004-2009 geeft twee uitgangspunten die een participatiebeleid motiveren, nl. (1) toegang tot cultuur is een universeel recht en (2) elk individu heeft een duidelijk en operationeel cultureel potentieel. Deze uitgangspunten gelden onverkort voor sport.

Het Participatiedecreet onderschrijft de positieve, emancipatorische kracht die kan uitgaan van een cultuur- en sportaanbod. De mogelijkheid tot ontmoeting, zelfontplooiing, zelfbewustwording, initiatiefname en ontspanning zijn stimulerende momenten voor elke burger en dit geldt ook, en in het bijzonder, voor gedetineerden. Het Participatiedecreet voorziet daarom in een ondersteuning van participatie-initiatieven gericht naar gedetineerden.

7.2.4. *Personen van etnisch-cultureel diverse afkomst*

Personen van etnisch-cultureel diverse afkomst worden geconfronteerd met specifieke drempels die maken dat zij onvoldoende aansluiting vinden bij het bestaande cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod. De redenen zijn veelvuldig, maar deze categorie herkent zich meestal niet voldoende in het bestaande aanbod. De oorzaak ligt vooral in de wijze waarop het cultuur-, jeugdwerk- en sportveld zich presenteren. Het personeelsbeleid, het vrijwilligersbeleid en het aanbod- en participatiebeleid zijn zelden zelf etnisch-cultureel divers ingevuld. Zo ontstaat een vicieuze cirkel,

waarin mensen van etnisch-cultureel diverse afkomst ondervetegenwoordigd zijn als werknemer, als vrijwilliger enzovoort in het aanbod en daardoor ook als deelhebber en deelnemer (publiek) nagenoeg afwezig blijven. En vice versa.

Het Vlaamse cultuur-, jeugdwerk- en sportveld besteedt nog te weinig aandacht aan de behoeften, gevoeligheden en interesses van etnisch-culturele diverse groepen. Nochtans ligt daar een enorm potentieel wat aanbod, medewerkers, deelnemers en publiek betreft. Daarnaast is het opvallend dat er bij het vormgeven en verspreiden van het aanbod nauwelijks aandacht is voor cultuuruitingen van mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond. Het Participatiedecreet wil daarom, door de specifieke aandacht voor interculturaliteit, het cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod verrijken en herijken. Dit decreet ondersteunt en stimuleert acties van mensen van etnisch-cultureel diverse afkomst, die gericht zijn op het stimuleren van de participatie, zowel in de zin van deelhebben als deelnemen.

7.2.5. Gezinnen met kinderen

De socialisatie binnen het gezin is sterk bepalend voor de wijze waarop kinderen later zullen deelnemen aan het maatschappelijke leven, en zeker ook aan het vrijetijdsaanbod. De verhouding tot het verenigingsleven, het bezoeken van culturele of sportmanifestaties, het zich creatief of sportief inzetten: het zijn gedragingen die grotendeels bepaald worden via de gezinscultuur. Het belang om vanuit het cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid in te zetten op ouders met kinderen kan moeilijk onderschat worden.

Anderzijds kan men niet voorbij de vaststelling dat net gezinnen met kinderen geconfronteerd worden met specifieke participatiedrempels, o.a. gebrek aan tijd, afstemming van noden binnen het gezin, uiteenlopende interessesfeer, kostprijs enzovoort. Uit tijdsbudgetonderzoek blijkt dat de tijdsdruk zeer groot is in de fase van startende beroepsactiviteit en gezinsvorming. Kinderen zorgen voor een grote tijdsdruk op de ouders. Ouders met kinderen hebben ook een relatief lagere deelname op het vlak van bijvoorbeeld cultuur.

Toch groeit de behoefte bij jonge gezinnen om ook gezamenlijk aan activiteiten deel te nemen. De affectieve centrumplaats voor kinderen, stimuleert een gezinsgebonden participatiegedrag. Maar het aan-

bod dat hierop inspeelt is nog niet overweldigend en bevindt zich nog vaak in de erg consumptieve sfeer.

Omwille van o.a. deze factoren vormen gezinnen met jonge kinderen binnen dit decreet een specifieke doelgroep.

7.3. Het creëren van een subsidiekader voor initiatieven rond participatie

Het Participatiedecreet heeft als doelstelling een subsidiekader te ontwikkelen voor een brede groep van organisaties en initiatieven die expliciet gericht zijn op het stimuleren van participatie, in al zijn betekenissen. Zoals eerder gesteld wil dit decreet geen concurrentieel spoor trekken, naast of in overlapping met de sectorale regelgeving. Het wil heel duidelijk een aanvullend, verrijkende en flankerend karakter bieden.

Daarom komen initiatieven die reeds structurele ondersteuning kennen via een andere regelgeving, in principe niet in aanmerking voor subsidiëring via dit decreet.

De expliciete aandacht voor nieuwe en innovatieve initiatieven is een belangrijke toegevoegde waarde van dit subsidiekader. Binnen het Participatiedecreet wordt tevens expliciet aandacht besteed aan specifieke categoriale initiatieven, initiatieven ter bevordering van de participatie van bepaalde afgebakende doelgroepen, via het aanpakken van participatiedrempels.

7.3.1. Subsidiëring van participatie van kansengroepen

Prioritaire kansengroepen binnen dit decreet zijn personen met een handicap, gedetineerden, mensen in armoede, personen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond en gezinnen met kinderen. Het decreet voorziet de mogelijkheid om hier kansengroepen aan toe te voegen.

Dit decreet biedt aan een aantal afgebakende doelgroepen beleidsinstrumenten die voorzien in een specifiek cultureel, jeugdwerk- en sportaanbod, of die voor deze doelgroepen de participatie kunnen stimuleren.

De categorie 'gedetineerden' krijgt via dit decreet een structureel ondersteunde vereniging met als doelstel-

ling voor de desbetreffende doelgroep de specifieke expertise te bundelen en continu uit te bouwen.

Een tweede element in dit onderdeel is de subsidiering van projecten gericht op de stimulering van participatie door een van de afgebakende doelgroepen.

Met betrekking tot mensen in armoede wordt een maatregel uitgewerkt die de lokale dynamiek m.b.t. deze doelgroep kan versterken. Via subsidiering op regionale schaal wordt een samenwerking tussen cultuur-, jeugd- en sportambtenaren, OCMW's, verenigingen en welzijnsorganisaties gestimuleerd, met als doel een netwerk van toeleiding en activering uit te bouwen. Op het terrein wordt immers heel sterk de nood aan en het belang van samenwerking en overleg tussen de verschillende niveaus ervaren. De vele en goede initiatieven worden dikwijls gehinderd door een te grote versnippering en een gebrek aan afstemming. Dit decreet stuurt dus aan op een sterkere lokale regie, mét volwaardige betrokkenheid van verenigingen van personen in armoede.

Om de participatie aan het vormingswerk te bevorderen wordt een aanbod van praktijkgerichte, laagdrempelige educatie gesubsidieerd. Deze vormingsinitiatieven worden opgezet met als doelstelling de zelfredzaamheid van de deelnemers te bevorderen. Ze richten zich eveneens op sportgerelateerde bewegingsvormen, praktische vaardigheden voor blinden en slechtzienden en op leesbevordering.

7.3.2. *Andere instrumenten ter bevordering van participatie*

Naast de hierboven vermelde specifieke categoriale initiatieven, worden binnen dit decreet een aantal subsidielijnen uitgezet voor het stimuleren van participatie in een ruimer werkingsgebied dan de afgebakende doelgroepen.

Hobbyverenigingen betekenen in Vlaanderen voor velen een intensieve vrijetijdsbesteding. De waarden, vooral met betrekking tot de opbouw van sociaal kapitaal van zowel de individuele deelnemers als de gemeenschappen waarin deze verenigingen actief zijn, kunnen moeilijk overschat worden. Het zijn bij uitstek plaatsen waar diverse vormen van vrijwilligerswerk heel concreet gestalte krijgen. Hobbyverenigingen vertoeven vaak in de schaduw van de lokale en zeker de Vlaamse beleidsvoering. Er wordt wel eens op een denigrerende wijze over het gebrek

aan maatschappelijk project gesproken, terwijl juist deze verenigingen op vlak van o.a. sociale vaardigheden een bijzondere rijke omgeving bieden. Daarnaast illustreren hobbyverenigingen heel concreet hoe geactiveerde burgers, vaak door gebruik van erg creatieve en enthousiasme methodes, hun eigen vrij gekozen vrijetijdsprojecten invullen. Hobbyverenigingen beschikken veelal over bovenlokale tot Vlaamse structuren. Deze structuren ontwikkelen vaak een omvattende en Vlaamse methodiek voor deze specifieke hobby's. Ze zorgen zo voor een ijking van vrijetijdsbestedinginitiatieven, stimuleren uitwisseling en emanciperen beginnende lokale verenigingen.

Het Participatiedecreet wil daarom ondersteuning bieden aan landelijke hobbyverenigingen voor de organisatie van activiteiten met landelijke uitstraling die de netwerking bevorderen, het verhogen van de bestuurlijke competenties van de afdelingen of het informeren van de leden.

Dit decreet voorziet in een decretale basis voor het systeem van culturele manifestaties, en breidt dit uit tot de jeugdwerk- en sportsector en tot enkele specifieke categorieën. Deze ondersteuning betekent voor plaatselijke verenigingen en initiatieven een belangrijke ruggensteun bij het organiseren van culturele initiatieven. Zij kunnen daarvoor gebruik maken van een gevarieerd en gesubsidieerd aanbod.

Het Participatiedecreet voorziet eveneens de mogelijkheid voor een jaarlijkse projectoproep, waarbij een specifieke doelgroep of een specifiek thema tijdelijk in de kijker wordt gezet.

Ten slotte komt dit decreet tegemoet aan de toename van activiteiten met een evenementieel karakter in het cultureel en sportaanbod. Dit blijkt voor alle sectoren het geval. Van literatuur tot beeldende kunst, van archieven tot musea, van muziek tot podiumkunsten, van bibliotheken tot culturele centra, van architectuur tot film, van gymnastiek tot wielrennen enzo voort. Het is een onmiskenbare trend in de evolutie van het culturele en het sportaanbod.

Een aantal van deze activiteiten hebben het karakter van een grootschalig cultureel evenement, die veelal als 'toevenementen' worden gedefinieerd. Telkens betreft het een culturele of sportactiviteit met een bepaalde 'kritische mate' van grootschaligheid qua duurtijd, schaal (maar niet altijd), budget, organisatie, marketing en potentieel publieksbereik.

De topevenementen vinden meestal plaats in grotere steden, waarop ze tijdelijk en zelfs blijvend een vrij grote impact hebben. Telkens ook hebben ze een duidelijke landelijke en internationale uitstraling. De voorbereiding start vele jaren op voorhand en de promotie is landelijk en internationaal georiënteerd. Het feit dat de evenementen in een decreetale regeling worden opgenomen, moet de positieve effecten versterken en een planmatig en geïntegreerd beleid mogelijk maken.

In dezelfde geest worden ook de titels ‘Cultuurstad van Vlaanderen’ en ‘Sportstad van Vlaanderen’ geïntroduceerd. Via een tweejaarlijkse toekenning van deze titels aan een centrumgemeente in de regionaalstedelijke en de structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden, wil dit decreet een bijkomende hefboom bieden voor een positieve ontwikkeling van deze steden, vanuit de overtuiging dat een stevig cultuur-, jeugd- en sportbeleid hiertoe een belangrijke bijdrage kan leveren. Bovendien slaagt een stad die de titel kan dragen erin om hiervoor een groot en enthousiast draagvlak bij de bevolking te genereren.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel omschrijft een aantal begrippen, die verder in het decreet worden gebruikt. Bij het toepassen van de projectsubsidies in het elfde lid wordt er bijzondere aandacht besteed aan vier belangrijke elementen. Deze elementen zijn algemeen van toepassing op het ondersteunen van projecten door de Vlaamse overheid, maar net omwille van het transversaal en flankerend karakter van dit decreet, moet hier de nodige zorg aan worden besteed:

1° de financiële steun van de Vlaamse overheid wordt altijd toegekend voor een specifiek doel. De subsidie kan door de begunstigde uitsluitend worden aangewend voor de realisatie van dit doel. Als de subsidie is toegekend, kan het bedrag niet meer aan een ander project worden besteed. Bij

niet-uitvoering van het project wordt de subsidie teruggevorderd;

2° de toekenning van een subsidie zal nooit het totale bedrag van de kosten vergoeden. De gesubsidieerde instelling of vereniging zal dus zelf altijd een eigen bijdrage moeten leveren. Daarnaast kan ze ook een beroep doen op andere fondsen, subsidielijnen en sponsors. De verschillende financieringsbronnen moeten duidelijk af te leiden zijn uit de begroting;

3° om dubbele subsidiëring te vermijden, kunnen projecten geen tweemaal voor eenzelfde functie gesubsidieerd worden;

4° indien de toepassing van het Participatiedecreet leidt naar subsidiëring van initiatieven die kaderen in een andere beleidsbevoegdheid (bv. onderwijs, welzijn, mobiliteit), dan moet het duidelijk zijn dat deze subsidie aanvullend is.

Artikel 3

Om het aanbod aan vrijetijdsactiviteiten bekend te maken subsidieert de Vlaamse overheid een vereniging die de participatie via communicatie, marketing en data- en informatiedienstverlening stimuleert. De kernactiviteit is de exploitatie van een sectoroverschrijdende databank waarin de vrijetijdsbesteding centraal staat. Cultuur-, jeugdwerk- en sportactiviteiten zijn hiervan de dragende pilaren. In dit artikel wordt de basisopdracht omschreven. Deze vereniging richt zich in haar communicatie op een breed publiek met als doelstelling het publiek aan te sporen tot participatie aan het brede vrijetijdsaanbod.

De Vlaamse Regering heeft de bedoeling om deze taak uit te besteden aan slechts één vereniging. Ze beoogt hiermee een vereniging die werkt op een voldoende grote schaal en wil een versnippering van de middelen vermijden. De huidige praktijk maakt duidelijk dat één vereniging in staat is om de opdrachten uit dit artikel op zich te nemen.

Artikel 4

Met de verenigingen die via dit decreet een werkingsubsidie toegekend krijgen, sluit de Vlaamse Regering een beheersovereenkomst voor maximaal vijf jaar. Een aantal elementen dat wordt opgesomd in dit arti-

kel, wordt daarin verplicht geregeld. De taken van de vereniging worden in een meerjarenplan uitgewerkt in doelstellingen en acties. Aangezien Cultuurnet al tot 2010 wordt gesubsidieerd voor de opdrachten die in dit artikel worden opgesomd, wordt gelet op de continuïteit een nieuwe overeenkomst pas gesloten vanaf 2011. Op die manier kan een nieuwe beheersovereenkomst ook perfect worden ingeschakeld in de volgende beleidscyclus.

Artikel 5

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 6

In Vlaanderen is slechts één derde van de bevolking een frequent lezer. De groep mensen die helemaal geen boeken lezen is naar verhouding heel wat groter in Vlaanderen dan in Nederland. De Vlaamse overheid subsidieert dan ook een vereniging die op een structurele, consistente en coherente wijze de leescultuur, het leesklimaat en de leesomgeving stimuleert in Vlaanderen. Ze doet dit door leesbevorderingsprojecten te initiëren en coördineren, te fungeren als aanspreekpunt op het vlak van leesbevordering in binnen- en buitenland en zich te profileren als kennis- en informatiecentrum op het gebied van leesbevordering. Met haar opdracht speelt deze vereniging in hoofdzaak in op de doelstellingen van publieksverbreiding en -verhoging, zonder echter haar rol op het niveau van publieksvernieuwing en -verdieping uit het oog te verliezen.

De Vlaamse Regering heeft de bedoeling om deze taak uit te besteden aan slechts één vereniging. Ze beoogt hiermee een vereniging die werkt op een voldoende grote schaal en wil een versnippering van de middelen vermijden. De huidige praktijk maakt duidelijk dat één vereniging in staat is om de opdrachten uit dit artikel op zich te nemen.

Artikel 7

Met de verenigingen die via dit decreet een werkingsubsidie toegekend krijgen, sluit de Vlaamse Regering een beheersovereenkomst voor maximaal vijf jaar. Een aantal elementen, dat wordt opgesomd in dit artikel, worden daarin verplicht geregeld. De taken van de vereniging worden in een meerjarenplan

uitgewerkt in doelstellingen en acties. Aangezien Stichting Lezen al tot 2010 wordt gesubsidieerd voor de opdrachten die in dit artikel worden opgesomd, wordt gelet op de continuïteit een nieuwe overeenkomst pas gesloten vanaf 2011. Op die manier kan een nieuwe beheersovereenkomst ook perfect worden ingeschakeld in de volgende beleidscyclus.

Artikel 8

Lezen is een essentiële vaardigheid om deel te kunnen nemen aan onze samenleving. Recent onderzoek wijst uit dat ongeveer zestien procent van de volwassen Vlaamse bevolking op een erg laag niveau van geletterdheid functioneert. Via de ondersteuning van projecten leesbevordering wil de Vlaamse overheid een klimaat bevorderen waarin verhalen en boeken aantrekkelijk worden voorgesteld, waarin potentiële lezers kennis kunnen maken met een gevarieerd boekenaanbod, waarin communicatie over het gelezene wordt aangemoedigd en waarin het leesplezier centraal staat. Prioriteit wordt hierbij gegeven aan projecten die bijdragen tot een beter leesklimaat bij wel omschreven doelgroepen, projecten met een sterke, bovenlokale, uitstraling, waaronder ook projecten die aansluiten bij grotere leesbevorderingsprojecten zoals deze die ontwikkeld worden door de vereniging, bedoeld in artikel 6. Via dit artikel kunnen ook projecten worden ondersteund die als een experiment worden opgezet.

Artikel 9

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 10

Participatie aan cultuur, sport of jeugdwerk is niet voor iedereen even vanzelfsprekend. Om doelgroepen die te kampen hebben met specifieke drempels aan te moedigen tot deelname en om sectoren uit te dagen in te spelen op deze doelgroepen, subsidieert de Vlaamse Regering een vereniging die dit als kerntaak opneemt. Deze vereniging heeft drie hoofdopdrachten. Ze zal ten eerste op vlak van visie en methodes projecten ondersteunen en ontsluiten.

Met het geven van inhoudelijke en methodische ondersteuning aan lokale trajecten, willen we initiatieven helpen die op een doorgedreven en duurzame

wijze de participatie van kansengroepen aan cultuur, jeugdwerk en sport willen versterken. De ontsluiting van goede praktijken heeft als doel om voorbeelden die de vereniging actief opspoort in het werkveld toegankelijk te maken zodat de opgedane ervaring kan worden gedeeld. Hiervoor komen onder meer de participatieprojecten en proeftuinen die op basis van het decreet worden gesubsidieerd in aanmerking.

Daarnaast behoort het ook tot haar taak om de participatie van personen in armoede te bevorderen door het opzetten en mogelijk maken van samenwerkingsverbanden en netwerken, van concrete projecten en van een systeem van financiële tussenkomsten. Dat hiervoor op de eerste plaats een beroep wordt gedaan op de partners die vandaag het Fonds Cultuurparticipatie aansturen, vloeit evident voort uit de rol die zij de afgelopen jaren opnamen. Een laatste taak voor deze vereniging bestaat uit het stimuleren van het maatschappelijke debat over de participatie van kansengroepen. De vereniging werkt hiertoe nauw samen met bevoorrechte partners uit de diverse sectoren, zonder in hun plaats te willen treden. De specifieke sectorondersteuning blijft prioritair een opdracht van de bestaande sectorale steunpunten en federaties.

Deze vereniging gebruikt haar knowhow en ervaringen met de cultuur en de leefwereld van deze kansengroepen om verenigingen, en bij uitbreiding de samenleving, aan te sporen zich actief op dit terrein in te zetten.

De Vlaamse Regering heeft de bedoeling om deze taak uit te besteden aan slechts één vereniging. Ze beoogt hiermee een vereniging die werkt op een voldoende grote schaal en wil een versnippering van de middelen vermijden. De huidige praktijk maakt duidelijk dat één vereniging in staat is om de opdrachten uit dit artikel op zich te nemen.

Artikel 11

Met de verenigingen die via dit decreet een werkingsubsidie toegekend krijgen, sluit de Vlaamse Regering een beheersovereenkomst voor maximaal vijf jaar. Een aantal elementen, dat wordt opgesomd in dit artikel, wordt daarin verplicht geregeld. De taken van de vereniging worden in een meerjarenplan uitgewerkt in doelstellingen en acties.

Om de opdrachten van deze vereniging optimaal te kunnen afstemmen op het beleid van de Vlaamse

Regering, moet de beheersovereenkomst qua timing worden ingeschakeld in de beleidscyclus van de Vlaamse overheid. Daarom wordt de eerste overeenkomst beperkt tot 2010.

Artikel 12

Deze vereniging ontvangt een basisbedrag als werkingssubsidie. Specifiek voor de bevordering van participatie van personen in armoede, worden hier vanaf 2009 de trekkingsrechten van gemeenten die niet ingaan op de mogelijkheid om via lokale netwerken de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede te bevorderen, zoals voorzien wordt in artikel 22 van dit decreet, aan toegevoegd.

Artikel 13

Sommige verenigingen hebben heel wat expertise op het vlak van kwaliteit van het verenigingsleven die de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport overstijgt. Het gaat bijvoorbeeld om kennis over de vrijwilligerswet, kwaliteitszorg in verenigingen of de vzw-wetgeving. Om die expertise te vertalen naar de praktijk van de cultuur-, jeugdwerk- en sportsector, beter te ontsluiten en toegankelijk te maken voor de specifieke sectoren, kan de Vlaamse Regering aan dergelijke verenigingen in een overeenkomst specifieke opdrachten opleggen. Hiertoe sluit ze met de vereniging een overeenkomst af voor een periode van maximaal vijf jaar.

Artikel 14

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 15

Een aantal bevolkingsgroepen wordt geconfronteerd met drempels die hun participatiekansen beperken en worden via het bestaande aanbod niet bereikt. Dit vraagt om een bijzonder op hen gericht beleid.

Daarom wordt in dit artikel een vereniging gesubsidieerd die aandacht heeft voor een bepaalde doelgroep.

Structurele ondersteuning wordt gegeven ten behoeve van de gedetineerden. Participatie aan culturele en

sportieve activiteiten door gedetineerden wordt best georganiseerd door een gespecialiseerde vereniging. In dit artikel worden de kernopdrachten en de basisdoelstelling van dergelijke vereniging omschreven. Doelstelling is om op termijn in elke gevangenis een cultureel en sportief aanbod te organiseren.

De Vlaamse Regering heeft de bedoeling om deze taak uit te besteden aan slechts één vereniging. Ze beoogt hiermee een vereniging die werkt op een voldoende grote schaal en wil een versnippering van de middelen vermijden. De huidige praktijk maakt duidelijk dat één vereniging in staat is om de opdrachten uit dit artikel op zich te nemen.

Artikel 16

Voor dit artikel geldt dezelfde toelichting als bij artikel 11.

Artikel 17

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 18

In dit artikel wordt opgelegd dat de bibliotheekwerking in gevangenissen wordt georganiseerd via convenanten met bepaalde gemeenten. Het gaat om de betrokken centrumgemeenten in regionaalstedelijke gebieden, Antwerpen en Gent. De middelen voor deze subsidiëring worden aangerekend op de subsidies in het kader van het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een integraal en kwalitatief lokaal cultuurbeleid.

Artikel 19

Een tweede luik om doelgroepen met bepaalde participatiedrempels te ondersteunen verloopt via projecten. Ook hier is de bedoeling om bepaalde groepen die ondervertegenwoordigd zijn wat betreft participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport aan te sporen tot participatie. In dit artikel wordt een aantal kansengroepen vastgelegd die in aanmerking komen voor projectondersteuning: personen met een handicap, gedetineerden, personen in armoede, personen met een diverse etnisch-culturele achtergrond en gezinnen met kinderen. De Vlaamse Regering wordt evenwel

gemachtigd om hieraan andere doelgroepen toe te voegen. Met betrekking tot gezinnen met kinderen worden gezinnen bedoeld met in hoofdzaak kinderen jonger dan 18 jaar.

Artikel 20

In dit artikel worden de criteria bepaald waaraan de projecten ter bevordering van de participatie van specifieke groepen dienen te voldoen. Aanvragen van verenigingen die al structureel worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid komen in principe niet in aanmerking: zij kunnen de projecten die ze wensen uit te voeren gericht op deze doelgroepen integreren in hun werking. Evenmin komen projecten in aanmerking die passen binnen de omschrijving van projectfinancieringen in andere decreten binnen het beleidsdomein cultuur, jeugd, sport en media. De doelstelling van dit decreet is immers om flankerend op te treden ten opzichte van de bestaande decreten.

Artikel 21

In dit artikel wordt het totale budget bepaald dat wordt geïnvesteerd in deze projecten.

Artikel 22

Dit artikel richt zich op de participatie van mensen in armoede. Een gemeente of een samenwerkingsverband van meerdere gemeenten kan een beroep doen op een bepaald subsidiebedrag (trekkingsrecht), op basis van een aantal inwonerscriteria (aantal rechthebbers op een verhoogde verzekeringstegemoetkoming en aantal gerechtigden op maatschappelijke integratie).

Om samenwerking tussen gemeenten te stimuleren wordt voorzien in een verhoging van de subsidie met 10% indien met dit doel een intergemeentelijk samenwerkingsverband, volgens het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, wordt aangegaan.

De subsidies zijn integraal bedoeld voor de financiering van de deelname van personen in armoede aan vrijetijdsinitiatieven en -verenigingen of voor de ondersteuning en financiering van socialprofitinitiatieven van of voor personen in armoede in de sectoren cultuur, jeugdwerk of sport. Enkel indien het

een intergemeentelijk samenwerkingsverband betreft volgens het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, kan maximaal 10% van de subsidies worden besteed aan kosten die verband houden met de coördinatie van het samenwerkingsverband.

De socialprofitsector kan omschreven worden als het geheel van organisaties die diensten aanbieden in de culturele, de socio-culturele, de gezondheids- en de welzijnssector én organisaties werkzaam in de sociale economie.

Voor deze subsidies tonen de gemeenten in een korte afsprakennota vrijetijdsparticipatie aan op welke manier ze in de volgende beleidsperiode personen in armoede zal ondersteunen bij de participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport en hoe de verschillende partners uit het lokale netwerk werden betrokken bij opmaak van de nota en worden betrokken bij de opvolging. Dit kan op enkele bladzijden, het is niet de bedoeling om een uitgebreid beleidsplan in te sturen. Binnen het samenwerkingsverband wordt bepaald wie trekker is van het project. Dit kan zowel OCMW als gemeente zijn.

Het is de bedoeling om lokale afstemming en wederzijdse bevruchting te stimuleren over de initiatieven, en dus ook de middelen, die in deze context worden ingezet voor mensen in armoede. Daarom kan de Vlaamse Regering een minimaal bedrag bepalen dat de lokale besturen mee inbrengen in de opmaak en uitvoering van de afsprakennota vrijetijdsparticipatie.

De gemeente of het samenwerkingsverband van gemeenten beslist zelf in welk jaar ze instapt in dit systeem. Een subsidieaanvraag geldt tot en met het eerste jaar van de volgende bestuursperiode van de gemeenten, tenzij de gemeente of het samenwerkingsverband de uitvoering van de afsprakennota eerder wenst stop te zetten. Dit betekent eveneens het einde van de subsidies. Per bestuursperiode van de gemeente kan maar één keer worden ingestapt.

Elke betrokkene bij de afsprakennota of elke organisatie die op grond van §2, 2°, van dit artikel meent te moeten worden betrokken bij deze nota, kan klacht indienen bij de Vlaamse overheid indien de opmaak of uitvoering van de afsprakennota niet verloopt volgens de voorwaarden bepaald in dit decreet.

De middelen van gemeenten die geen beroep doen op deze subsidies worden toegevoegd aan de vereniging in artikel 10, die ze inzet voor mensen in armoede

die in een gemeente wonen die niet instapt in deze regeling.

Aangezien de subsidiëring van gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad enkel mogelijk is wanneer enerzijds de subsidiëring van die gemeenten wordt gekoppeld aan het bestaan van een eentalige gemeentelijke dienst en anderzijds de subsidie enkel mag slaan op de werking van die dienst en de sturing en de begeleiding door die dienst enkel de samenwerking met unicommunautaire instellingen mag betreffen, is voor de gemeenten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad een andere optie genomen. Deze beperkingen zouden in de feiten immers als gevolg hebben dat de bepaling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad zonder voorwerp blijft (bv. omdat de algemene regeling uitgaat van samenwerking met OCMW's). Het decreet voorziet erin dat de subsidieregeling voor de lokale netwerken enkel van toepassing is op het Nederlandse taalgebied. Specifiek voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt onmiddellijk verwezen naar artikel 22, §7, waarin een rechtstreekse tussenkomst voor personen in armoede wordt mogelijk gemaakt via de participatie-instelling, vermeld in artikel 10. Voor de berekening van de subsidies voor inwoners van gemeenten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt dertig procent van het aantal rechthebbenden in aanmerking genomen.

Artikel 23

Deelname aan korte praktijkgerichte opleidingen is voor sommigen niet alleen op zich een leerrijke ervaring maar ook een eerste aanzet naar de deelname aan andere culturele en sportieve activiteiten. Daarom wil de Vlaamse overheid dergelijke laagdrempelige initiatieven ondersteunen. Ze doet dit door een aanbod bekend te maken uit de cursussen die door geïnteresseerde landelijke verenigingen worden georganiseerd en die tegen een verlaagde prijs aan te bieden aan lokale initiatiefnemers. Ook praktische vormingen voor blinden en slechtzienden en projecten gericht op wegwerken van laaggeletterdheid passen in dit verhaal. De subsidies worden toegekend op basis van het aantal uur vorming. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt naargelang de doelgroep. Maximaal een kwart van subsidies kan worden besteed aan organisatie- en coördinatiekosten.

De Vlaamse Regering heeft de bedoeling om deze taak uit te besteden aan slechts enkele verenigingen. Ze beoogt hiermee verenigingen die werken op een voldoende grote schaal, wil een versnippering van de

middelen vermijden, maar toch een divers aanbod mogelijk maken.

Nieuwe verenigingen kunnen ten vroegste vanaf 2009 worden gesubsidieerd aangezien de administratie in 2008 de kans moet krijgen om het aanbod van nog niet gesubsidieerde verenigingen te inspecteren.

Artikel 24

In dit artikel wordt bepaald dat lokale initiatiefnemers een beroep kunnen doen op de vormingsinitiatieven uit het geselecteerde aanbod. Verder bepaalt dit artikel het subsidiebedrag dat hieraan wordt besteed.

Artikel 25

In Vlaanderen zijn talloze hobbyverenigingen actief. Hoewel het niet de bedoeling is dergelijke verenigingen structureel te ondersteunen en te professionaliseren, is een blijk van waardering voor hun gemeenschapsvormende rol wel gewenst. In dit artikel wordt omschreven welke verenigingen in aanmerking komen.

Artikel 26

In dit artikel wordt omschreven waarvoor de subsidie dient te worden aangewend. Het gaat om de organisatie van een activiteit met landelijke uitstraling, de ondersteuning van de bestuurlijke competenties van de afdelingen of de informatie van de leden. De Vlaamse overheid beoogt immers de ondersteuning van een divers landschap aan hobbyclubs met een zo breed mogelijke participatie van een diversiteit aan deelnemers. Via bijkomende beoordelingscriteria kan hierop worden aangestuurd.

Artikel 27

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 28

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 29

Dit artikel geeft het bestaande systeem van culturele manifestaties een decreetbasis, en breidt het bestaande systeem uit. Het opzet is om het aanbod ook open te stellen voor organisatoren uit de jeugd- en sportsector, voor de gemeenschapscentra en voor een aantal instellingen, die werken met bijzondere doelgroepen.

Het voorliggende systeem bestaat er in dat de bedoelde verenigingen een deel van de uitkoopsom terugbetaald krijgen voor de organisatie van culturele initiatieven die ze kiezen uit een door de Vlaamse overheid daartoe geselecteerd aanbod.

Met een gemeenschapcentrum wordt culturele infrastructuur bedoeld die door de gemeente wordt beheerd met het oog op cultuurparticipatie, gemeenschapsvorming en cultuurspreiding ten behoeve van de lokale bevolking en met bijzondere aandacht voor de culturele diversiteit.

Onder de categorie gemeenschapscentra (§2, 2°) behoren ook de gemeenschapscentra in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad waarvoor een convenant bestaat tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de gemeenschapscentra van vzw De Rand, aangezien er ook tussen hen en de Vlaamse Gemeenschap een subsidiërelatie bestaat.

Artikel 30

Volgens dit artikel kunnen bepaalde gemeenschapscentra subsidieaanvragen indienen met het oog op ondersteuning van een specifieke programmatie voor kansengroepen of toeleidingsinitiatieven.

Artikel 31

Dit artikel geeft aan de Vlaamse overheid de mogelijkheid om een specifieke doelgroep of een specifiek thema tijdelijk in de kijker te zetten en extra aan te sporen tot participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport. Er wordt gemikt op experimentele, tijdelijke initiatieven die inhoudelijk of methodologisch vernieuwend werken.

Artikel 32

Jaarlijks lanceert de overheid een of meerdere projectoproepen waarop elke geïnteresseerde initiatiefnemer kan inschrijven. Dit kunnen zowel privaatrechtelijke verenigingen als lokale overheden zijn. De overheid kiest op basis van de criteria in dit artikel per oproep één of meerdere initiatieven die de doelstelling het best realiseren.

Voor de periode 2008-2012 worden al zes thema's omschreven waarvoor projecten kunnen worden ingediend.

Het is niet de bedoeling om via dit artikel activiteiten te subsidiëren die passen binnen de grenzen van andere decreten die culturele, jeugdwerk- of sportieve aangelegenheden regelen. Om de kwaliteit, de meerwaarde en de return van de initiatieven te garanderen is voorzien dat afspraken kunnen worden gemaakt met een gespecialiseerde instelling.

Artikel 33

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 34

Grootschalige culturele en sportieve evenementen zorgen mee voor de verrijking van het culturele en sportieve landschap en bevorderen de participatie en de competentie. In beide sectoren vormen topevenementen een onmiskenbare trend in de evolutie van het aanbod. Dit artikel maakt het de Vlaamse overheid mogelijk om hieromtrent een beleid te ontwikkelen.

Artikel 35

In dit artikel worden in §1 de voorwaarden opgesomd waaraan een evenement moet voldoen. In §2 worden de beoordelingscriteria opgelijst. Het feit dat er een beleid mogelijk wordt rond grootschalige evenementen betekent niet automatisch dat het wenselijk is dat het aantal grote evenementen exponentieel zal toenemen. Het is de bedoeling om jaarlijks slechts een zeer beperkt aantal uitdagende en boeiende evenementen te ondersteunen. Vandaar dat aspecten als bereik, uniciteit, meerwaarde en uitstraling belangrijke parameters vormen. De nadruk wordt vanuit dit decreet

dus vooral gelegd op de mate waarin het evenement erin slaagt een hefboom te zijn voor een duurzame publieksverbreding, -vernieuwing, en/of verdieping.

Artikel 36

Dit artikel geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om een gemeente in Vlaanderen aan te duiden als 'Cultuurstad van Vlaanderen' en 'Sportstad van Vlaanderen'.

Artikel 37

In dit artikel wordt bepaald welke gemeenten in aanmerking komen voor de titel 'Cultuurstad van Vlaanderen' of 'Sportstad van Vlaanderen'. Met centrumsteden in regionaalstedelijke gebieden worden bedoeld Aalst, Brugge, Hasselt, Genk, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout. Onder de centrumsteden in structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden vallen Aarschot, Deinze, Dendermonde, Diest, Eeklo, Geel, Halle, Herentals, Ieper, Knokke-Heist, Lier, Lokeren, Mol, Oudenaarde, Ronse, Sint-Truiden, Tielt, Tienen, Tongeren, Vilvoorde en Waregem.

De grootsteden Antwerpen, Brussel en Gent komen niet in aanmerking voor deze titel omdat zij minstens de ambitie moeten hebben om verkozen te worden tot Europese culturele hoofdstad. Bovendien draagt de Vlaamse overheid door de subsidiëring van een groot aantal cultuur- en sportinitiatieven, -instellingen en -infrastructuur in deze steden reeds bij tot de nationale (en internationale) uitstraling.

Ook de criteria waarop de voorstellen worden beoordeeld zijn in dit artikel opgenomen.

Artikel 38

Het decreet van 7 mei 2004 voorziet in artikel 16 in een timing om per sector een herverdelingsmechanisme uit te werken om de vrijgekomen personeelsfuncties (dit zijn personeelsfuncties waarin de oorspronkelijke titularis vervangen is door een andere werknemer) te herschikken in functie van eigen beleidskeuzes van de Vlaamse Regering.

De totstandkoming en de inhoud van het voorliggende Participatiedecreet impliceren belangrijke

beleidskeuzes ten aanzien van een aantal doelgroepen. Het is dan ook aangewezen om dit moment aan te grijpen om voor het sociaal-culturele volwassenenwerk, en in het bijzonder voor de subsector van het lokale cultuurbeleid, de operationalisering van de herverdeling op basis van de huidige gegevens voor het sociaal-culturele volwassenenwerk te realiseren.

Voor de sector van het lokale cultuurbeleid voorziet het decreet van 7 mei 2004 een herverdeling ten vroegste naar aanleiding van de nieuwe beleidsperiode die ingaat op 1 januari 2008. De datum van inwerkingtreding van het voorliggende decreet is eveneens vastgesteld op 1 januari 2008.

Ten aanzien van de oorspronkelijke regeling vervat in het decreet van 7 mei 2004 (het 'DAC-decreet') blijven twee belangrijke aandachtspunten van kracht. Enerzijds wil de voorliggende regeling op geen enkele wijze afbreuk doen aan het huidige niveau van tewerkstelling binnen de bestaande projecten als geheel. De bezorgdheid om het behoud van de tewerkstelling blijft in de voorliggende regeling aanwezig.

Verder beoogt de voorliggende regeling de bestending van het lokale karakter van de werkingen die betrokken zijn bij de uitvoering van de herverdeling.

De voorliggende regeling geldt natuurlijk eveneens voor de initiatieven die op dit ogenblik geen personeelsfuncties hebben waarop de regeling van toepassing is of voor wie niet alle personeelsfuncties vandaag ingevuld worden door niet-titularissen.

Naast de toewijzing die op het ogenblik van de inwerkingtreding van het Participatiedecreet gebeurt, is er een toewijzing die zich realiseert in de loop van de toepassing van het Participatiedecreet, naarmate de personeelsfuncties effectief vrijkomen en voorwerp worden van toewijzing. Het heeft immers weinig zin om een gestarte operationalisering van herverdeling niet verder te zetten doch te moeten wachten op het volgende herverdelingsmoment dat op grond van artikel 5 van het decreet van 7 maart 2004 zich situeert bij het ingaan van de eerstvolgende nieuwe beleidsperiode.

Het moet ook bij de toewijzing in de loop van de toepassing van het decreet natuurlijk steeds gaan om personeelsfuncties die vrijkomen ten gevolge van de

toepassing van de artikelen 5 en 6 (vervangende personeelsleden en bijgevolg niet-titularissen) en in projecten met een lokaal karakter die ressorteren onder het toepassingsgebied van het lokale cultuurbeleid.

Niettemin zijn in de voorliggende wijzigingsbepaling een aantal overgangsmaatregelen ingeschreven.

Een aantal voorbeelden kunnen de maatregelen die op het ogenblik van de inwerkingtreding zullen getroffen worden, duidelijker maken:

- 1° een project heeft vandaag één voltijds personeelslid gesubsidieerd, dat in de loop van 2006 in dienst kwam ter vervanging van een titularis. Krachtens de toepassing van principe 1 wordt de personeelsfunctie van dit vervangende personeelslid toegewezen op 1 januari 2009. Zijn of haar gesubsidieerde tewerkstelling eindigt dus op 31 december 2008;
- 2° een project heeft vandaag 2,5 voltijdse equivalenten personeelsfuncties gesubsidieerd, waarvan 1 voltijdse personeelsfunctie ten gevolge van de vervanging van een titularis in de loop van 2006 onder de toepassing van artikelen 5 en 6 van het decreet van 7 mei 2004 is gekomen. Deze personeelsfunctie valt gedeeltelijk (voor de helft) onder de toepassing van deze decreetaanpassing en wordt per 1 januari 2008 (datum van inwerkingtreding van het Participatiedecreet) toegewezen in overeenstemming met de regels vervat in deze decreetaanpassing. De andere helft van de betrokken personeelsfunctie blijft ten gevolge van de toepassing van principe 3 subsidiabel tot het einde van 2008. Vanaf 1 januari 2009 wordt deze halve functie toegewezen in overeenstemming met de regels vervat in de deze decreetaanpassing;
- 3° een project heeft vandaag een gesubsidieerd personeelsbestand van drie voltijdse equivalenten personeelsfuncties, waarvan twee voltijdse equivalenten ten gevolge van vervangingen van titularissen in de loop van 2006 voorwerp zijn van toewijzing. Ten gevolge van de toepassing van de principes 2 en 3 wordt voor dit project slechts één voltijds equivalent onmiddellijk bij de inwerkingtreding van dit decreet toegewezen in overeenstemming met de regels vervat in de decreetaanpassing. Het andere voltijdse equivalent personeelsfunctie behoudt zijn subsidiabele tewerkstelling tot einde

2008. Vanaf 1 januari 2009 wordt deze functie toegewezen in overeenstemming met de regels vervat in de deze decreetaanpassing;

4° een project heeft op het ogenblik van de inwerkingtreding van het decreet een personeelsbestand van twee titularissen. Die twee personeelsfuncties waarin de titularissen tewerkgesteld zijn, blijven gesubsidieerd tot eind 2008. De vervanger(s) van een of van de twee titularissen kan/kunnen bij tijdige vervanging binnen de drie maanden in datzelfde jaar 2008 ook nog gesubsidieerd worden. Vanaf 1 januari 2009 worden de personeelsfuncties waarin een vervanger gesubsidieerd werd, echter toegewezen;

5° een project heeft op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet een gesubsidieerd personeelsbestand van zeven voltijdse equivalenten personeelsfuncties. Ten gevolge van eerdere vervangingen zijn vijf van deze functies bezet door niet-titularissen. Twee personeelsfuncties worden per 1 januari 2008 toegewezen. Verder blijft een personeelsbestand van vijf voltijdse equivalenten personeelsfuncties subsidiabel.

Artikel 39

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 40

Dit artikel bepaalt dat de Rode Antraciet in aanmerking komt voor subsidiëring op basis van artikel 16, vierde lid, van dit decreet. De Rode Antraciet is de voornaamste vereniging die, ter uitvoering van het Strategisch Plan voor Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden van de Vlaamse Regering, in de Vlaamse gevangenissen werkt rond cultuur en sport. Om de continuïteit van deze dienstverlening aan gedetineerden te waarborgen, wordt de eerste overeenkomst met deze vereniging gesloten.

Artikel 41

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 42

In dit artikel wordt de wijze van reservevorming geregeld. Deze is afgestemd op andere soortgelijke bepalingen binnen het domein Cultuur.

Artikel 43

In dit artikel wordt bepaald dat alle subsidiebedragen, verwijzingen naar begrotingsposten en kredieten worden aangepast aan de ontwikkeling van de gezondheidsindex.

Artikel 44

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 45

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 46

Dit artikel behoeft geen commentaar.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Cultuur,
Jeugd, Sport en Brussel*

Bert ANCIAUX

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende de bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport

DE VLAAMSE REGERING

Op voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° participatie: het deelnemen aan en het deelhebben in het maatschappelijke leven in het algemeen en het cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod in het bijzonder;
- 2° vrije tijd: de tijd die overblijft na enerzijds de gezins- en verzorgingstijd en anderzijds de school- en arbeidstijd;
- 3° interculturaliteit: dialoog, wederzijdse verkenning of ontmoeting tussen bevolkingsgroepen van diverse etnisch-culturele achtergrond;
- 4° personen met een etnisch-culturele diverse achtergrond: in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad verblijvende burgers met een sociaal-culturele herkomst die verbonden is aan een niet Benelux-land;
- 5° kansengroep: een geheel van personen die vanwege van één of meer gemeenschappelijke persoons- of situationele kenmerken bijzondere beleidsuitdagingen stellen voor maatschappelijke participatie in het algemeen en voor cultuur-, jeugdwerk- en sportparticipatie in het bijzonder;
- 6° niet-formele educatie: een geïnstitutionaliseerde vorm van educatie die niet formeel geëvalueerd wordt en waarbij de deelnemer kennis,inzicht en vaardigheden vergroot voor zichzelf en anderen, met het oog oppersoonsontplooiing en actieve participatie in een democratische samenleving;

- 7° hobbyvereniging: een vereniging waarbinnen op een georganiseerde wijze en in groepsverband een vrijetijdsbesteding wordt beoefend;
- 8° proeftuinen: initiatieven die met het oog op methodische of inhoudelijke vernieuwing, en op projectmatige wijze, inspelen op nieuwe ontwikkelingen en behoeften in de cultuur-, jeugd- of sportsector, en waarvan de projecttermijn beperkt blijft tot maximaal vijf jaar;
- 9° vereniging met landelijke werking: een vereniging die door haardoelstelling en werking deelnemers aantrekt uit of een werking heeft in minstens vier provincies van het Nederlandse taalgebied. Alle gegevens en documenten moeten in het Nederlands aanwezig zijn op de zetel. In dit decreet wordt het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gelijkgesteld met een provincie;
- 10° werkingssubsidie: een subsidie voor de ondersteuning van de personeels- en werkingskosten, als resultaat van een structurele activiteit met een continu en permanent karakter;
- 11° projectsubsidie: een subsidie voor de ondersteuning van een initiatief met een doelstelling en uitvoering die in de tijd kan worden afgebakend; deze subsidies kunnen uitsluitend aangewend worden voor de ondersteuning of organisatie van Nederlandstalige initiatieven;
- 12° administratie: de entiteiten in het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media die bevoegd zijn voor de uitvoering van dit decreet;
- 13° beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media: het beleidsdomein, vermeld in artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.

HOOFDSTUK II

Structurele subsidiëring van participatie-instellingen

AFDELING I

Verhoging en verbreding van de participatie

ONDERAFDELING I

Communicatie en informatiedienstverlening

Artikel 3

Om de participatie in het vrijetijdsaanbod en in het bijzonder in het cultuur-, jeugd- en sportaanbod te consolideren, verhogen en te verbreden, subsidieert de Vlaamse Regering een vereniging zonder winstoogmerk die als doel heeft participatie te stimuleren en te faciliteren via communicatie, marketing en informatiediensten. Bij het uitvoeren van die doelen richt de vereniging zich prioritair op een publieksgerichte actieve exploitatie van een sectoroverschrijdende databank, waarin de vrijetijdsbesteding met de nadruk op de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport centraal staat.

Bij de subsidieaanvraag verduidelijkt de vereniging hoe ze die doelstellingen zal realiseren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, evenals voor de beoordeling van de aanvragen, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie, en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 4

De Vlaamse Regering sluit met de vereniging, vermeld in artikel 3, een beheersovereenkomst. Die beheersovereenkomst bestrijkt maximaal een periode van vijf jaar en is hernieuwbaar.

In die overeenkomst worden ten minste de strategische en operationele doelstellingen en de bijbehorende indicatoren bepaald, en wordt ook aandacht besteed aan de bevordering van de interculturaliteit.

De vereniging concretiseert de beheersovereenkomst in een meerjarenplan en legt dat ter goedkeuring voor aan de administratie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen.

Bij wijze van overgang blijft de lopende beheersovereenkomst met de vereniging die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet gesubsidieerd wordt op basisallocatie 33.12 van programma 45.50 van het decreet van 29 juni 2007 houdende aanpassing van de algemene uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2007, gehandhaafd voor de jaren 2008 tot en met 2010.

Artikel 5

Vanaf de inwerkingtreding van het decreet tot en met 2010 is de jaarlijkse subsidie, bij gelijke werking en opdracht, gelijk aan het subsidiebedrag dat op basisallocatie 33.12 van programma 45.50 van het decreet van 29 juni 2007 houdende aanpassing van de algemene uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2007, werd toegekend.

Voor de volgende periodes wordt het subsidiebedrag door de Vlaamse Regering telkens opnieuw bepaald op grond van door de administratie geaggregeerde gegevens, en uit de eigen beleidsintenties voor de volgende beheersovereenkomst.

ONDERAFDELING II

Leesbevordering

Artikel 6

Om de leescultuur, het leesklimaat en de leesomgeving in Vlaanderen te bevorderen, subsidieert de Vlaamse Regering een vereniging zonder winstoogmerk, die leesbevorderingscampagnes en -projecten voor diverse doelgroepen opzet, en die onderzoek naar lezen en leescultuur stimuleert. De vereniging treedt op als coördinator van projecten, als kennis- en informatiecentrum, als aanspreekpunt voor leesbevordering en als internationale partner.

Op verzoek geeft de vereniging, aan de organisatie vermeld in artikel 23, §1, 4°, ondersteuning op het niveau van visie en methodes.

Bij de subsidieaanvraag verduidelijkt de vereniging hoe ze die doelstellingen zal realiseren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, evenals voor de beoordeling van de aanvragen, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie, en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 7

De Vlaamse Regering sluit met de vereniging, vermeld in artikel 6, een beheersovereenkomst. Die overeenkomst bestrijkt maximaal een periode van vijf jaar en is hernieuwbaar.

In die overeenkomst worden ten minste de strategische en operationele doelstellingen en de bijbehorende indicatoren bepaald, en wordt ook aandacht besteed aan de bevordering van de interculturaliteit.

De vereniging concretiseert de beheersovereenkomst in een meerjarenplan en legt dat ter goedkeuring voor aan de administratie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen.

Bij wijze van overgang blijft de lopende beheersovereenkomst met de vereniging die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet gesubsidieerd wordt op basisallocatie 33.55 van programma 45.40 van het decreet van 29 juni 2007 houdende aanpassing van de algemene uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2007, gehandhaafd voor de jaren 2008 tot en met 2010.

Vanaf de inwerkingtreding van het decreet tot en met 2010 is de jaarlijkse subsidie, bij gelijke werking en opdracht, gelijk aan het subsidiebedrag dat op basisallocatie 33.55 van programma 45.50 van het decreet van 29 juni 2007 houdende aanpassing van de algemene uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2007, werd toegekend.

Voor de volgende periodes wordt het subsidiebedrag door de Vlaamse Regering telkens opnieuw bepaald op grond van door de administratie geaggregeerde gegevens, en uit de eigen beleidsintenties voor de volgende beheersovereenkomst.

Artikel 8

Om de geletterdheid van de Vlaamse bevolking te bevorderen, subsidieert de Vlaamse Regering jaarlijks projecten die bijdragen tot een beter leesklimaat. Prioriteit wordt daarbij gegeven aan projecten voor kansengroepen, projecten met een bovenlokale uitstraling en projecten die als experiment worden opgezet.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, de beoordeling van de projecten, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 9

Voor de projecten, vermeld in artikel 8, voorziet de Vlaamse Regering in een jaarlijks bedrag van minstens 170.000 euro.

AFDELING II

Vernieuwing en verdieping van de participatie van kansengroepen

Artikel 10

Om de verdieping en vernieuwing van de participatie van kansengroepen te realiseren, subsidieert de Vlaamse Regering een vereniging zonder winstoogmerk die, vertrekkend vanuit de leefwereld en het perspectief van kansengroepen, de participatie van deze groepen aan cultuur, jeugdwerk en sport versterkt. De vereniging heeft de volgende opdrachten:

1° op het niveau van visie en methodes, op verzoek, ondersteuning geven aan:

- a) particuliere sociaal-artistieke, sociaal-sportieve en cultuurparticipatieprojecten voor kansengroepen;
- b) lokale trajecten in verband met cultuur-, jeugdwerk- en sportparticipatie;
- c) de opmaak van een afsprakennota vrijetijdsparticipatie als vermeld in artikel 22;
- d) de ontsluiting van goede praktijken, waaronder participatieprojecten en proeftuinen als vermeld in artikel 19 en 31;

2° het tot stand brengen of mogelijk maken van:

- a) samenwerkingsverbanden en netwerken waarin verschillende partners een inspanning leveren om de participatie van mensen in armoede mogelijk te maken;
- b) een systeem van financiële tegemoetkomingen ter bevordering van de participatie van mensen in armoede;
- c) concrete projecten voor kansengroepen;

3° het stimuleren en ontwikkelen van het maatschappelijke debat over de participatie van kansengroepen.

Bij de subsidieaanvraag verduidelijkt de vereniging hoe ze de doelstelling zal realiseren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling van de aanvragen, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëringsvoorwaarden.

Artikel 11

De Vlaamse Regering sluit met de vereniging, vermeld in artikel 10, een beheersovereenkomst. Die overeenkomst bestrijkt maximaal een periode van vijf jaar en is hernieuwbaar.

In die overeenkomst worden ten minste de strategische en operationele doelstellingen en de bijbehorende indicatoren bepaald, en wordt ook aandacht besteed aan de bevordering van de interculturaliteit.

De vereniging concretiseert de beheersovereenkomst in een meerjarenplan en legt dat ter goedkeuring voor aan de administratie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen.

In afwijking van het eerste lid wordt de eerste overeenkomst gesloten voor de periode 2008- 2010. De aanvraag daarvoor moet worden ingediend voor

1 februari 2008 en zal beoordeeld worden op basis van de wijze waarop de aanvragende vereniging in de voormelde periode de doelstelling zal realiseren.

Artikel 12

Voor de uitvoering van de eerste beheersovereenkomst, vermeld in artikel 11, voorziet de Vlaamse Regering in een werkingssubsidie van ten minste 600.000 euro. Voor de volgende periodes wordt het subsidiebedrag door de Vlaamse regering telkens opnieuw bepaald op grond van de door de administratie geaggregeerde gegevens, en uit de eigen beleidsintenties voor de volgende beheersovereenkomst. Voor de opdrachten, vermeld in artikel 10, 2°, kan de werkingssubsidie jaarlijks worden aangevuld zoals vermeld in artikel 22, §7.

HOOFDSTUK III

Subsidiëring van verenigingen met een specifieke opdracht met betrekking tot het verenigingsleven

Artikel 13

Met het oog op sterkere en meer toegankelijke expertise op het vlak van de kwaliteit en aanwezigheid van het cultuur-, jeugd- en sportverenigingsleven kan de Vlaamse Regering verenigingen subsidiëren omhun specifieke expertise voor die sectoren te ontsluiten en ter beschikking te stellen zodat de slagkracht van die sectoren vergroot.

De verenigingen, vermeld in het eerste lid, bekleden door hun expertise met betrekking tot participatie in het verenigingsleven in Vlaanderen een uitzonderlijke of unieke positie, die de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport overstijgt.

De verenigingen, vermeld in het eerste lid, komen niet in aanmerking voorsubsidiëring via een decreet dat betrekking heeft op aangelegenheden binnen het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media, met uitzondering van dit decreet.

Een vereniging als vermeld in het eerste lid ontvangt een jaarlijkse subsidie van maximaal 150.000 euro voor specifieke opdrachten die in een overeenkomst met de Vlaamse Regering vastgelegd worden. Die overeenkomst bestrijkt maximaal een periode van vijf jaar en is hernieuwbaar.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen, alsook de voorwaarden voor de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 14

Voor de uitvoering van artikel 13 voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks in een bedrag van maximaal 300.000 euro.

HOOFDSTUK IV

Subsidiëring van participatiebevorderende verenigingen en initiatieven van en voor kansengroepen

AFDELING I

Structurele subsidiëring van een vereniging voor de re-integratie van gedetineerden via cultuur en sport

Artikel 15

Om de sociale re-integratie van gedetineerden te vergroten, subsidieert de Vlaamse Regering een vereniging zonder winstoogmerk die deculturele en sportieve participatie van gedetineerden in hun directe sociale omgeving bevordert.

Hiertoe organiseert de vereniging sport- en sociale cultuuractiviteiten in gevangenissen en ontwikkelt ze een gevarieerd en gespecialiseerd cursusaanbod.

Bij de subsidieaanvraag verduidelijkt de vereniging hoe ze de doelstelling zal realiseren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 16

De Vlaamse Regering sluit met de vereniging, vermeld in artikel 15, een beheersovereenkomst. Die overeenkomst bestrijkt maximaal een periode van vijf jaar en is hernieuwbaar.

In die overeenkomst worden ten minste de strategische en operationele doelstellingen en de bijbehorende indicatoren bepaald, en wordt ook aandacht besteed aan de bevordering van de interculturaliteit.

De vereniging concretiseert de beheersovereenkomst in een meerjarenplan en legt dat ter goedkeuring voor aan de administratie.

In afwijking van het eerste lid wordt de eerste overeenkomst gesloten voor de periode 2008 – 2010.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen.

Artikel 17

Voor de uitvoering van de eerste beheersovereenkomst, vermeld in artikel 16, voorziet de Vlaamse Regering in een werkingssubsidie van ten minste 950.000 euro in 2008 en 1.100.000 euro vanaf 2009.

Voor de volgende periodes wordt het subsidiebedrag door de Vlaamse Regering telkens opnieuw bepaald op grond van de door de administratie geaggregeerde gegevens, en uit de eigen beleidsintenties voor de volgende beheersovereenkomst.

De subsidie, vermeld in artikel 15, is niet cumuleerbaar met de subsidies, vermeld in artikel 19.

Artikel 18

In het kader van het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid sluit de

Vlaamse Regering convenanten met de centrumgemeenten met als doel de reguliere bibliotheekwerking uit te breiden tot de gevangenissen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor de uitvoering van het eerste lid.

AFDELING II

Subsidiëring van projecten ter bevordering van de participatie
van kansengroepen in cultuur, jeugdwerk of sport

Artikel 19

Om een diverse, duurzame en actieve participatie van kansengroepen te bevorderen, subsidieert de Vlaamse Regering jaarlijks projecten die erin slagen die groepen via een vernieuwend concept toe te leiden naar culturele, jeugdwerk- of sportieve activiteiten of om initiatieven die uitgaan van die kansengroepen te valoriseren. De projecten worden opgezet door een vereniging zonder winstoogmerk.

De participatieprojecten, vermeld in het eerste lid, richten zich tot of gaan uit van een van de volgende kansengroepen:

- 1° personen met een handicap;
- 2° gedetineerden;
- 3° personen in armoede;
- 4° personen met een diverse etnisch-culturele achtergrond;
- 5° gezinnen met kinderen.

De Vlaamse Regering kan nog andere kansengroepen aanwijzen dan de kansengroepen, vermeld in het tweede lid.

Artikel 20

Om in aanmerking te komen voor subsidiëring, worden de participatieprojecten, vermeld in artikel 19, getoetst aan de volgende criteria:

- 1° de mate waarin het project inspeelt op en tegemoetkomt aan de eigenheid van de kansengroep of vertrekt vanuit de kansengroep;
- 2° de mate waarin het project een voorbeeld- of voortrekkersfunctie heeft voor de Vlaamse cultuur-, jeugdwerk- of sportpraktijk op het vlak van de methode, de communicatie, de netwerkvorming of de manier om de kansengroep te bereiken;
- 3° de mate waarin het project in aanmerking kan komen voor subsidiëring via een decreet dat betrekking heeft op aangelegenheden binnen het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media, met uitzondering van dit decreet;
- 4° de mate waarin het project interculturaliteit beoogt.

Behalve projecten voor gedetineerden en projecten met een uitzonderlijk karakter, komen projecten die worden ondernomen door verenigingen die al een werkingssubsidie ontvangen van de Vlaamse overheid niet in aanmerking voor subsidiëring op basis van dit hoofdstuk.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, evenals de criteria waaraan het uitzonderlijke karakter moet voldoen, voor de beoordeling van de projecten en de beoordelingscommissie, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 21

Voor de subsidiëring van de projecten, vermeld in artikel 19, voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks een bedrag van minimaal 1.800.000euro.

AFDELING III

Subsidiëring van lokale netwerken voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede

Artikel 22

§1. Met het oog op de creatie van een plaatselijk en structureel samenwerkingsverband dat werkt aan het slechten van participatiedrempels voor personen in armoede, subsidieert de Vlaamse Regering op basis van cofinanciering gemeenten of samenwerkingsverbanden van gemeenten die via lokale netwerken de participatie in de vrije tijd en in het bijzonder in cultuur, jeugdwerk of sport stimuleren.

§2. Om voor de subsidie in aanmerking te komen, zal de gemeente of het samenwerkingsverband van gemeenten:

1° bij de subsidieaanvraag een afsprakennota vrijetijdsparticipatie voegen, die een periode bestrijkt tot en met het eerste jaar van de volgende bestuursperiode van de gemeenten en die minimaal voorziet in:

- a) de financiering van de deelname door personen in armoede aan vrijetijdsinitiatieven, -activiteiten en -verenigingen binnen en buiten de gemeente, met inbegrip van lidgeld en voor de deelname noodzakelijke behoeften;
- b) de ondersteuning en financiering van social-profitinitiatieven van of voor personen in armoede op sportief, jeugdwerk- of cultureel vlak;

2° aantonen dat het opstellen, opvolgen en uitvoeren van de afsprakennota vrijetijdsparticipatie totstandkomt via een lokaal netwerk, waarbij minimaal volgende partners actief worden betrokken:

- a) de gemeentelijke dienst of diensten, bevoegd voor vrije tijd;
- b) het openbaar centrum of de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- c) de verenigingen van personen in armoede en andere organisaties die in hun werking personen in armoede als doelgroep hebben met relevantie voor het grondgebied.

§3. Voor de subsidiëring van de gemeenten of samenwerkingsverbanden van gemeenten, vermeld in §1, voorziet de Vlaamse Regering vanaf 2009 jaarlijks in een bedrag van minstens 1.650.000 euro. Daarvan wordt 10% voorbehouden voor de extra subsidies, vermeld in §4. De Vlaamse Regering stelt tijdens het laatste jaar van de gemeentelijke legislatuur de trekkingsrechten vast waarop een gemeente jaarlijks aanspraak maakt.

Voor de vaststelling van het subsidiebedrag per gemeente wordt uitgegaan van het principe van cofinanciering en van de volgende verdeelsleutel:

- 1° vijftig percent op basis van het aantal rechthebbenden op een verhoogde verzekeringstegemoetkoming als vermeld in artikel 37, §1 en §19, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorgingen en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994, op 1 januari van het jaar dat voorafgaat aan de vaststelling van de trekkingsrechten;
- 2° vijftig percent op basis van het aantal gerechtigden op maatschappelijke integratie als vermeld in de wet van 14 juni 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, op 1 januari van het jaar dat voorafgaat aan de vaststelling van de trekkingsrechten.

Voor de berekening van de trekkingsrechten wordt voor de gemeenten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad dertig percent van het aantal rechthebbenden in aanmerking genomen.

In afwijking van het tweede lid worden de trekkingsrechten voor de eerste keer vastgesteld in 2008.

§4. Een intergemeentelijk samenwerkingsverband, opgezet volgens de mogelijkheden, vermeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, kan een beroep doen op de som van de trekkingsrechten van de gemeenten die eraan deelnemen, vermeld in §3, vermeerderd met 10%.

§5. Een gemeente of samenwerkingsverband van gemeenten kan jaarlijks beslissen om de uitvoering van de afsprakennota vrijetijdsparticipatie voor de resterende beleidsperiode stop te zetten.

§6. Elke betrokkene bij de afsprakennota vrijetijdsparticipatie kan een klacht indienen tegen de afsprakennota bij de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst.

§7. De trekkingsrechten van gemeenten die niet voldoen aan de voorwaarden vermeld in §2, worden jaarlijks toegevoegd aan de subsidie van de vereniging, vermeld in artikel 10, ter uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 10, 2°. Die middelen kunnen enkel worden aangewend voor de acties vermeld in §2, 1°. Een rechtstreekse financiële tegemoetkoming is daarbij alleen mogelijk voor personen in armoede die niet in een gesubsidieerde gemeente wonen als vermeld in dit artikel.

§8. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, de omvang van de cofinanciering, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie, het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden, de klachtenprocedure en de mogelijkheden tot stopzetting.

AFDELING IV

Subsidiëring van praktijkgerichte, laagdrempelige educatie voor kansengroepen

Artikel 23

§1. Om de elementaire competenties voor maatschappelijke participatie te verhogen, subsidieert de Vlaamse Regering voor een periode van vijf jaar maximaal zes verenigingen met een landelijke werking voor de ondersteuning van vormingsinitiatieven. Onder die verenigingen bevinden zich:

- 1° minstens twee sociaal-culturele verenigingen voor laagdrempelige, op praktische vaardigheden gerichte vormingsinitiatieven;

- 2° minstens een sportvereniging voor laagdrempelige, op praktische vaardigheden gerichte vormingsinitiatieven in sportgerelateerde bewegingsvormen;
- 3° minstens een vereniging voor blinden en slechtzienden voor vormingsinitiatieven, gericht op het aanleren en trainen van praktische vaardigheden en het gebruiken van aangepaste technische hulpmiddelen;
- 4° minstens een vereniging die het wegwerken van laaggeletterdheid als doelstelling heeft door initiatieven die via begeleiding van leesgroepen en voorleesprojecten het leesklimaat en de leescultuur van kansengroepen bevorderen.

§2. De Vlaamse Regering selecteert bij de verenigingen, vermeld in §1, een divers aanbod vormingsinitiatieven en maakt dat bekend.

§3. De verenigingen, vermeld in §1, tonen bij de subsidieaanvraag op basis van twee jaar werking aan dat ze een divers en op praktische vaardigheden gericht aanbod op een laagdrempelige en kwaliteitsvolle manier kunnen waarborgen. De subsidies worden toegekend op basis van een visienota en een jaarplan.

§4. De verenigingen besteden minstens drie vierde van het subsidiebedrag aan de vormingsinitiatieven, vermeld in §2.

§5. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, voor de beoordeling ervan, en bepaalt eveneens de maximale subsidie per uur vorming, de toekenning en uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

§6. Verenigingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet gesubsidieerd worden op grond van het reglement houdende uitgangspunten voor de financiële ondersteuning van organisaties voor het inrichten van praktijkgerichte opleidingen, blijven, bij wijze van overgang, gedurende het werkjaar 2008 verder gesubsidieerd op basis van de voorwaarden die zijn opgenomen in het voormelde reglement. Ze behouden voor het werkjaar 2008 het subsidiebedrag dat ze op basis van dit reglement in het jaar 2007 ontvangen.

§7. Nieuwe verenigingen worden op zijn vroegst vanaf 1 januari 2009 gesubsidieerd.

Artikel 24

Lokale initiatiefnemers kunnen binnen de perken van de vastgelegde kredieten en de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden, een beroep doen op de verenigingen, vermeld in artikel 23, §1, voor het geven van vormingsinitiatieven uit het geselecteerde aanbod.

Voor de subsidiëring van de verenigingen, vermeld in artikel 23, §1, voorziet de Vlaamse Regering vanaf 2009 jaarlijks in een bedrag van ten minste 1.400.000 euro.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de kansengroepen, vermeld in artikel 23;
- 2° het aantal uren vorming dat de verenigingen, vermeld in artikel 23, §1, op jaarbasis minimaal geven;
- 3° welk aandeel van de vormingsinitiatieven de verenigingen, vermeld in §1, 1°, jaarlijks moeten bestemmen voor kansengroepen;
- 4° welke lokale initiatiefnemers in aanmerking komen;

5° de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling ervan, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëringsvoorwaarden.

HOOFDSTUK V

Subsidiëring van hobbyverenigingen voor de landelijke en op participatie gerichte activiteiten

Artikel 25

Om de gemeenschapsvormende waarde en de kwalitatieve ondersteuning van lokale hobbyverenigingen te stimuleren, subsidieert de Vlaamse Regering hobbyverenigingen met een landelijke werking. Ze moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1 een vereniging zonder winstoogmerk zijn;
- 2° een landelijke ledenwerking ontplooien;
- 3° minstens vijftig afdelingen tellen met een spreiding over minstens vier provincies;
- 4° activiteiten organiseren die de participatie van leden en geïnteresseerden verbreden en verdiepen, onder andere door competentieverhoging op het educatieve, culturele of sportieve vlak.

Hobbyverenigingen die al een werkingssubsidie ontvangen van de Vlaamse overheid, komen niet in aanmerking voor subsidiëring op basis van dit hoofdstuk.

Artikel 26

Een hobbyvereniging als vermeld in artikel 25, eerste lid, ontvangt een subsidie van maximaal 10.000 euro per jaar. Die subsidie wordt aangewend voor:

- 1° de organisatie van minstens één activiteit met landelijke uitstraling in het kader van de vrijetijdsbesteding met het oog op cultuur of sport;
- 2° de organisatie van minstens één initiatief met als doel de bestuurlijke competenties van de lokale afdelingen te verhogen;
- 3° het op regelmatige basis informeren van de leden via een tijdschrift, een website of een ander communicatiemiddel.

De subsidieaanvragen worden vergeleken en beoordeeld op basis van de volgende criteria:

- 1° de mate waarin ze de diversiteit van hobbyverenigingen in Vlaanderen vergroten;
- 2° de mate waarin ze het bereik van de vereniging vergroten;
- 3° de mate waarin ze de participatie van de deelnemers verdiepen;
- 4° de mate waarin ze personen uit kansengroepen bereiken;
- 5° de mate waarin ze een jeugdwerking uitbouwen.

Artikel 27

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling ervan, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 28

Voor de subsidiëring van de verenigingen, vermeld in artikel 25, voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks in een bedrag van ten minste 500.000 euro.

HOOFDSTUK VI

Tegemoetkoming in het organiseren van een bijzonder cultuuraanbod

Artikel 29

§1. De Vlaamse overheid stimuleert de cultuurparticipatie van de Vlaamse bevolking en de spreiding van culturele initiatieven door een deel van de uitkoopsom voor een voorstelling terug te betalen. De Vlaamse overheid selecteert daartoe zowel een aanbod van gezelschappen die nieuw zijn op het podium of die een nieuwe artistieke richting inslaan als een aanbod van meer gevestigde gezelschappen en van gezelschappen die zich richten tot specifieke categorieën als vermeld in §2.

§2. Voor subsidie komen in aanmerking:

- 1° erkende sociaal-culturele, culturele, jeugdwerk- en sportverenigingen;
- 2° gemeenschapscentra als vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid;
- 3° instellingen uit de bijzondere jeugdzorg;
- 4° rustoorden voor bejaarden en rust- en verzorgingstehuizen;
- 5° dienstencentra, serviceflats en wooncomplexen met dienstverlening;
- 6° instellingen voor personen met een handicap;
- 7° instellingen voor personen uit de geestelijke gezondheidszorg;
- 8° gevangenissen;
- 9° asielcentra;
- 10° vakantie- en recreatiecentra onder de door de Vlaamse Regering te bepalen voorwaarden;
- 11° organisaties voor thuiszorg;
- 12° organisaties die werken met mensen met een laag inkomen of waar armen het woord nemen;

13° cultuurcentra en kunstencentra die door de Vlaamse overheid gesubsidieerd worden.

§3. De Vlaamse Regering kan nog andere categorieën aanwijzen dan de categorieën vermeld in §2.

§4. De specifieke categorie, vermeld in §2, 13°, kan enkel een beroep doen op het aanbod van gezelschappen die nieuw op het podium zijn of die een nieuwe artistieke richting inslaan.

§5. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor de selectie van het aanbod, het indienen van de subsidieaanvragen, evenals voor de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

§6. Voor de uitvoering van artikel 29 voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks in een bedrag van ten minste 600.000 euro.

Artikel 30

De gemeenschapscentra, vermeld in §2, 2°, kunnen projecten indienen met een aanbod voor kansengroepen. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de toekenning en de uitbetaling van de subsidie. Voor de uitvoering ervan voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks in ten minste 500 000 euro.

HOOFDSTUK VII

Subsidiëring van proeftuinen die de participatie bevorderen

Artikel 31

De Vlaamse Regering verleent subsidies aan proeftuinen die de participatie van de bevolking verbreden en verdiepen.

Artikel 32

§1. De Vlaamse overheid kan jaarlijks een of meer projectoproepen voor proeftuinen lanceren waarin participatie in cultuur, b jeugdwerk of sport vanuit een specifiek thema of voor een bepaalde doelgroep centraal staat.

§2. De ingediende projecten worden getoetst aan de volgende criteria:

1° de mate waarin wordt ingespeeld op het thema dat of de doelgroep die de overheid vooropstelt;

2° de blijvende methodische en inhoudelijke meerwaarde;

3° de mate van methodische en inhoudelijke vernieuwing;

4° de relevantie voor de Vlaamse cultuur-, jeugdwerk- of sportpraktijk;

5° de duidelijkheid van de toekomst van het project na de projecttermijn.

§3. De Vlaamse Regering kan per projectoproep bijkomende criteria bepalen.

§4. In de periode 2008-2012 worden de volgende thema's het onderwerp van een proeftuin:

- 1° proeftuinen brede school. De subsidie is specifiek bestemd voor de actieve betrokkenheid en inspanningen van verenigingen of projecten uit de cultuur-, jeugdwerk- of sportsector in dit brede netwerk;
- 2° proeftuinen die via verenigingsondersteuning een duurzame professionalisering en kwaliteitsverbetering, zowel qua organiserend vermogen als qua laagdrempelig en toegankelijk sportaanbod, van de sportclubs tot doel hebben;
- 3° proeftuinen voor opleiding en vorming van buurtsportbegeleiders die de sportieve recreatie in de eigen woon- en leefomgeving stimuleren;
- 4° proeftuinen die kansengroepen stimuleren tot en begeleiden bij het ontwikkelen van jeugdverenigingen;
- 5° proeftuinen voor het stimuleren van profvoetbalclubs tot het opnemen van een kwaliteitsvol en duurzaam sociaal-maatschappelijk engagement in de buurt of de stad waar ze werken;
- 6° proeftuinen die sportclubs uit de centrumgemeenten in de grootstedelijke gebieden versterken om beter hun maatschappelijke rol te kunnen opnemen ten opzichte van jongeren en hun ouders, die door een cumul van factoren behoefte hebben aan een breed ondersteuningspakket.

§5. De Vlaamse Regering kan aan §4 thema's toevoegen.

§6. De verenigingen die subsidies ontvangen op basis van dit artikel, maken, met het oog op eventuele begeleiding en ontsluiting, afspraken met de vereniging, vermeld in artikel 3, voor zover als het accent op de verbreiding van de participatie ligt, of met de vereniging, vermeld in artikel 10, voor zover als het accent op de vernieuwing en verdieping van de participatie ligt.

§7. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling van de projecten en de beoordelingscommissie, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 33

Voor de uitvoering van artikel 31 voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks in een bedrag van minimaal 4.350.000 euro.

HOOFDSTUK VIII

Subsidiëring van evenementen ter bevordering van de participatie in cultuur of sport

AFDELING I

Grootschalige cultuur- of sportevenementen

Artikel 34

De Vlaamse overheid kan jaarlijks een of meer topevenementen ondersteunen waarin de participatie van een breed publiek in cultuur of sport centraal staat.

Artikel 35

§1. Om in aanmerking te komen voor subsidiëring, moeten cultuur- en sportevenementen voldoen aan de volgende formele voorwaarden:

- 1° het evenement vindt plaats in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 2° bij de subsidieaanvraag wordt een projectnota gevoegd, waarin minstens de doelstellingen, partners, de fase-ring en de financiering in detail zijn uitwerkt.

§2. Voor de toekenning van de subsidie wordt de projectnota getoetst aan al de volgende criteria:

- 1° de vernieuwende, wervende kwaliteiten van het programma (het geheel en de onderdelen);
- 2° het bereik van grote, brede, nieuwe en diverse publieken;
- 3° de breedte, kracht en variatie van het organiserende of dragende samenwerkingsverband;
- 4° de financiële en organisatorische haalbaarheid en draagbaarheid, met bijzondere aandacht voor cofinancieringen;
- 5° de kracht en omvang van het communicatie- en promotieplan en de aandacht voor de herkenning van de Vlaamse ondersteuning en de beeldvorming van de Vlaamse overheid;
- 6° de aandacht voor kansengroepen en interculturaliteit;
- 7° de duurzame effecten op het vlak van infrastructuur en openbaar domein;
- 8° de duurzame effecten op het vlak van ontsluiting van en toeleiding naar voorzieningen.

Bijzondere aandacht gaat naar evenementen die de band tussen Vlaanderen en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad bevorderen.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling van de projecten, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

§4. De wederzijdse engagementen tussen de initiatiefnemer en de Vlaamse overheid worden vastgelegd in een beheersovereenkomst.

§5. De Vlaamse Regering kan de toegekende subsidiëring spreiden over meerdere begrotingsjaren.

§6. Voor de uitvoering van artikel 34 voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks in een bedrag van minimaal 500.000 euro.

AFDELING II

Cultuurstad en Sportstad van Vlaanderen

Artikel 36

De Vlaamse Regering kan tweejaarlijks een stad in Vlaanderen aanwijzen die gedurende een jaar de titel van Cultuurstad van Vlaanderen mag dragen, en een stad die gedurende een jaar de titel van Sportstad van Vlaanderen mag dragen.

Artikel 37

§1. De aanvragen voor de subsidiëring als Cultuurstad van Vlaanderen en als Sportstad van Vlaanderen, moeten voldoen aan de volgende formele voorwaarden:

1° de aanvraag wordt ingediend door het gemeentebestuur van centrumgemeenten in de regionaalstedelijke en in de structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden;

2° uiterlijk op 1 juni van het vierde jaar voor het jaar waarin de titel kan worden gedragen, wordt een uitgewerkte projectnota ingediend met een beschrijving van de doelstellingen en een indicatief overzicht van de geplande activiteiten en manifestaties, en een begroting.

§2. Voor de toekenning van de titel van Cultuurstad van Vlaanderen en van Sportstad van Vlaanderen wordt het dossier getoetst aan al de volgende criteria:

1° de vernieuwende en wervende kwaliteiten van het programma (het geheel en de onderdelen);

2° de actieve betrokkenheid en de concrete participatie van de bevolking;

3° het bereik van grote, brede, nieuwe en diverse publieken;

4° de breedte, kracht en variatie van het organiserende of dragende samenwerkingsverband;

5° de financiële en organisatorische haalbaarheid en draagbaarheid, met bijzondere aandacht voor cofinancieringen;

6° de kracht en omvang van het communicatie- en promotieplan en de aandacht voor de herkenning van de Vlaamse ondersteuning en de beeldvorming van de Vlaamse overheid;

7° de aandacht voor kansengroepen en interculturaliteit;

8° de duurzame effecten op het vlak van infrastructuur en openbaar domein;

9° de duurzame effecten op het vlak van ontsluiting van en toeleiding naar voorzieningen.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling ervan, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

§4. De Vlaamse Regering maakt uiterlijk op 30 november van het vierde jaar voor het jaar waarin de titel kan worden gedragen, de volgende Cultuurstad van Vlaanderen en de volgende Sportstad van Vlaanderen bekend.

§5. De wederzijdse engagementen tussen de stad en de Vlaamse overheid worden vastgelegd in een beheersovereenkomst.

§6. De subsidie bedraagt 200.000 euro in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de stad de titel Cultuurstad van Vlaanderen en Sportstad van Vlaanderen draagt en 200.000 euro tijdens het jaar zelf.

§7. De eerste Cultuurstad van Vlaanderen die op basis van dit artikel wordt aangewezen, draagt die titel in 2010. De eerste Sportstad van Vlaanderen die op basis van dit artikel wordt aangewezen, draagt die titel in 2011. In afwijking van §4 maakt de Vlaamse Regering uiterlijk in 2008 bekend welke stad de titel Cultuurstad van Vlaanderen draagt in 2010 en 2012 en welke stad de titel Sportstad van Vlaanderen draagt in 2011. In afwijking van §1, 2°, worden de aanvragen hiervoor ingediend voor 1 februari 2008.

HOOFDSTUK IX

Wijzigingsbepaling

Artikel 38

Aan artikel 16 van het decreet van 7 mei 2004 houdende aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector, gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2005, wordt een vierde lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“In afwijking van het tweede lid wijst de Vlaamse Regering de personeelsfuncties waarin geregulariseerde DAC’ers tewerkgesteld zijn, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet onder de toepassing vallen van artikelen 5 en 6, voor zover zij niet te situeren zijn in de erkende of gesubsidieerde organisaties, vermeld in artikel 2, 8°, b), en voor zover de personeelsfuncties behoren tot de subsector, vermeld in artikel 9, 1°, toe aan organisaties die gesubsidieerd worden in het kader van het Participatiedecreet. De personeelsfuncties die na de inwerkingtreding van dit decreet onder de toepassing van de artikelen 5 en 6 komen, worden in afwijking van artikel 6, eerste lid, onmiddellijk toegewezen in overeenstemming met de voorwaarden vermeld in dit lid.”.

HOOFDSTUK X

Slotbepalingen

Artikel 39

Artikel 36 van het decreet van 4 april 2003 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk wordt opgeheven.

Artikel 40

De vereniging die werd gesubsidieerd volgens artikel 36 van het decreet, vermeld in artikel 39, komt in aanmerking voor de eerste beheersovereenkomst, vermeld in artikel 16, vierde lid.

Artikel 41

§1. Een op basis van dit decreet gesubsidieerde vereniging kan, gedurende de periode waarin die vereniging haar overeenkomst uitvoert, onbeperkt fondsen aanleggen met eigen inkomsten en subsidies. Die fondsen moeten voldoen aan de geldende boekhoudkundige regels en moeten worden aangewend voor het doel van de vereniging.

§2. Op het einde van de periode van de beheersovereenkomst mag de som van de bestemde fondsen en het overgedragen resultaat worden overgedragen naar een volgende periode op voorwaarde dat die som niet meer bedraagt dan tien procent van de gemiddelde jaarlijkse kosten, berekend over de voorbije periode.

De Vlaamse Regering kan een afwijking toestaan van het percentage, vermeld in het eerste lid, op voorwaarde dat de vereniging daartoe een gemotiveerd bestedingsplan voorlegt.

§3. Als bij de afrekening van het laatste werkingsjaar van de beleidsperiode, vermeld in §1, de som, vermeld in §2, eerste lid, meer bedraagt dan het bedrag dat bepaald werd in §2, dan moet het teveel ingehouden worden op het nog uit te keren saldo van de subsidie, toegekend aan de vereniging, en moet het eventueel daarna nog resterende bedrag door de vereniging teruggestort worden aan de Vlaamse overheid tot maximaal het bedrag

van de door de Vlaamse overheid toegekende subsidies in het laatste jaar van de periode. Als aan een vereniging als vermeld in §1, na afloop van de beleidsperiode waarop de beleidsnota betrekking heeft, geen subsidies meer worden verleend, dan is de vereniging verplicht een bestedingsplan voor de som, vermeld in §2, eerste lid, aangelegd in overeenstemming met §1, in te dienen bij de administratie. De som, vermeld in §2, eerste lid, moet in voorkomend geval prioritair aangewend worden voor de arbeidsrechtelijke verplichtingen.

Artikel 42

De bedragen, vermeld in dit decreet, worden aangepast aan de ontwikkeling van de gezondheidsindex, zoals berekend door de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van het concurrentievermogen, bekrachtigd bij de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen.

De uitvoering van het decreet gebeurt binnen de ter beschikking gestelde begrotingskredieten.

Artikel 43

Elke begunstigde moet het logo van de Vlaamse overheid met het bijschrift “Met steun van de Vlaamse overheid” opnemen op alle informatiedragers en relevante externe communicatiekanalen. De Vlaamse Regering bepaalt de verdere uitwerking van die inspanningen op het gebied van communicatie.

Artikel 44

Dit decreet wordt aangehaald als: Participatiedecreet.

Artikel 45

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2008, met uitzondering van artikel 10, 2°, b), dat in werking treedt op 1 januari 2009.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

Bert ANCIAUX

ADVIES VAN DE RAAD VOOR CULTUUR

Advies van de Raad voor Cultuur

**FLANKERENDE MAATREGELEN VOOR MEER PARTICIPATIE AAN CULTUUR,
JEUGD EN SPORT.**

De Raad voor Cultuur werd om advies gevraagd over het decreet houdende flankerende maatregelen ter bevordering van de participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport.

In het belang van een vlotte leesbaarheid van de tekst van dit advies worden met de termen cultuur, culturele veld en cultuurbeleid ook jeugd, sport en media bedoeld.

De Raad voor Cultuur waardeert de uitgangspunten en invalshoeken van het decreet maar vraagt uitdrukkelijk dat de Vlaamse Regering op langere termijn werk maakt van een geïntegreerd en transversaal participatiebeleid.

Bij wijze van aanzet voor dergelijk beleid kunnen in dit decreet op korte termijn al enkele ingrepen gebeuren. De raad formuleert hiertoe een aantal aanbevelingen.

Zo kan het bestaande culturele veld via dit decreet worden aangemoedigd om de al gerealiseerde inspanningen verder te zetten.

De overheid dient zich te hoeden voor een overregulering via flankerende maatregelen die eerder ballast zijn en middelen afleiden van het mainstream cultuurbeleid. Ter zake dringt zich een analyse van dit decreet op.

De actieradius van het decreet wordt best uitgebreid naar andere beleidsvelden en –domeinen. Het ontbreken van het beleidsveld media springt hierbij het meest in het oog. Het is essentieel dat dit mee wordt gevat zodat het hele beleidsdomein is opgenomen.

In deel 1 gaat de Raad voor Cultuur verder in op deze aanbevelingen. In deel 2 worden enkele suggesties gedaan in verband met de concrete keuzen.

DEEL 1: DE UITGANGSPUNTEN EN INVALSHOEKEN VAN HET DECREET

De algemene doelstellingen, de uitgangspunten en invalshoeken van het decreet zoals weergegeven in de memorie van toelichting zijn zeer waardevol en worden door de Raad voor Cultuur onderschreven.

Het uitgangspunt is de vaststelling dat onze democratie door zijn fragmentering (die op een nieuwe manier weer tot gemeenschappenvorming kan leiden) nood heeft aan een integrale benadering waarbij er wordt vanuit gegaan dat een openbaar initiatief er in principe voor de hele bevolking is. Het alternatief is segregatie, of de installatie van een duaal systeem.

Iedereen heeft cultuur, ook degene die thuis een goed gesprek voert. Daarnaast is ook de geformaliseerde cultuuruiting belangrijk. De kerk in een dorp wil men bewaard zien, ook wie niet gelovig is hecht immers belang aan het patrimonium. De batikclub in datzelfde dorp is enkel belangrijk voor wie batikt.

In eerdere adviezen legde de raad er telkens de nadruk op dat een cultuurbeleid op meerdere sporen dient te worden gevoerd. Enerzijds een zo breed mogelijk spoor dat beoogt zoveel mogelijk mensen op zoveel mogelijk manieren met zoveel mogelijk en zo divers mogelijke culturele activiteiten in aanraking te laten komen.

Anderzijds een impulsbeleid dat erop focust om door de overheid waargenomen bijzondere maatschappelijke situaties, bepaalde sectoren of doelgroepen, te laten wortel schieten en doorgroeien.

Eveneens wijst de Raad voor Cultuur erop dat een cultuurbeleid dat participatie hoog in het vaandel voert, zich niet mag beperken tot een louter kwantitatieve invalshoek die enkel gericht is op een toename van de participatie (participatievergroting). Het is daarnaast ook aangewezen om in te zetten op een meer kwalitatieve benadering door aandacht te hebben voor participatievernieuwing en –verbreding¹. Op die manier kan cultuurbeleid bijdragen tot het stimuleren van een cultureel burgerschap² waarvan het belang onlangs nog werd onderstreept door de Nederlandse Raad voor Cultuur in diens advies “Agenda Cultuurbeleid”. Participatie aan culturele activiteiten staat niet los van participatie aan de samenleving. Er is een duidelijke wisselwerking tussen beide.

Het is positief dat deze invalshoeken en uitgangspunten in de memorie van toelichting zijn terug te vinden.

Ook het feit dat belangrijke losse instrumentele initiatieven die tevoren geen decretale basis hadden worden gekaderd in een decreet is positief.

Deze benadering is een instrumentele benadering die echter het risico inhoudt dat een cultuurparticipatiebeleid in Vlaanderen verengd wordt tot een consumptie- of gezelligheidsparticipatie in plaats van een participatie gericht op ontwikkeling en kwaliteit. Zo loopt Vlaanderen het risico om in een internationale context een restfenomeen te worden. Dit terwijl voorbeelden uit het buitenland zoals Finland, Ierland, Portugal, Catalonië en Baskenland bewezen hebben dat beleidsmatig geïntegreerde en transversaal aangepakte culturele initiatieven die culturele kwaliteit en ontwikkeling centraal stellen, positieve sociale en economische effecten hebben.

In het decreet is er grote aandacht voor de ‘hardware’ die de mogelijkheden van de verbinding tussen vraag en aanbod vergroot.

Deze aanpak kan resulteren in een wildgroei van ‘machinetjes’, terwijl er geen plaats meer is voor al die elementen van participatie die niet kunnen worden gevat in concrete mechanismen.

Daarom had de Raad voor Cultuur liever een transversaal en integraal decreet op cultuurparticipatie gezien dan een decreet met flankerende maatregelen.

De Raad voor Cultuur vraagt dan ook dat de Vlaamse overheid verder nadenkt over volgende stappen om werk te maken van een integraal en transversaal beleid betreffende cultuurparticipatie.

Op kortere termijn kan dit decreet zeker een belangrijke aanzet zijn. Om die ambitie ten volle waar te maken, doet de raad een aantal aanbevelingen.

¹ In het advies over strategieën voor het verhogen van cultuurcompetentie pleit de Raad voor Cultuur voor een getrapte benadering waarbij twee niveaus worden onderscheiden. Een eerste niveau dat eerder passief reproducerend is, het tweede niveau waarbij het gaat om het ontwikkelen van een persoonlijk en cultureel meesterschap (burgerschap). Dit advies is te vinden op www.vlaanderen.be/raadcjsm

² Dit begrip verwijst naar het toegenomen belang van culturele praktijken en instellingen in de samenleving en naar de gegroeide vervlechting van politiek, economie en cultuur.

Aanbeveling 1 Alle cultuur is wezenlijk participatie.

In een maatschappij zijn veel gemeenschappen, veel soorten engagement, en veel soorten participatie.

Het is merkwaardig dat er schotten worden geplaatst tussen de initiatieven die gevat worden via flankerende maatregelen en het "mainstreambeleid".

Vanzelfsprekend mogen de bestaande initiatieven niet vervallen in zelfgenoegzaamheid over wat er in het bestaande landschap al gebeurt. En vanuit het beleid mag men zeker stellen dat in sommige gevallen nu een "laissez faire, laissez passer" houding kan worden opgemerkt.

Maar in het decreet wordt de indruk gewekt dat de bestaande decreten en dito organisaties onvoldoende zijn om tot wezenlijke veranderingen te komen op het vlak van de participatie en dat flankerende maatregelen moeten worden genomen los van de bestaande initiatieven. Deze benadering roept een beeld op uit de scheepvaart: een mogelijke inzet van het flankeren bij schepen is dat ze op een moment op dezelfde hoogte komen en dan hun kanonnen afschieten. Dit soort confrontatie zit impliciet in de tekst. Dit terwijl vanuit de verschillende sectoren al zeer vele inspanningen worden gedaan om de participatie te verhogen en het eigenlijk toch niet anders dan de bedoeling kan zijn dat het (bestaande en toekomstige) erkende culturele weefsel hetgeen is waaraan men participatie wil. Het gaat soms zover dat vaak al de vraag wordt gesteld of niet teveel wordt geïnvesteerd in (wervings)folders in plaats van in de essentie van de werking. Sommige initiatieven zijn trouwens nog jong. Het is (te) vroeg om al definitieve uitspraken te doen over de resultaten.

De Raad voor Cultuur pleit er daarom voor om in het decreet ook impulssubsidies te voorzien voor het bestaande veld, waardoor best cases kunnen worden uitgelicht en waardoor het veld wordt geëngageerd om actief voor zichzelf door te denken.

Er zou een expliciete rol moeten zijn voor bestaand werk omdat participatie daar een wezenlijk onderdeel van uitmaakt. Ook regulier gesubsidieerde organisaties moeten via complementaire impulssubsidies bottom-up de kans krijgen om mee te participeren in dit decreet.

Aanbeveling 2 Vermijden van overregulering

Dit decreet wekt, volgens de Raad voor Cultuur, teveel de indruk dat het een 100% participatie beoogt³ en zet daarbij te exclusief in op verzwarende mechanismen.

Er wordt nu 30 % geparticipeerd aan bibliotheken. Is het dan opportuun dat de overheid tracht de 70% die niet participeert te overhalen door nieuwe initiatieven of structuren in het leven te roepen, waarbij degenen die al voor die 30% gezorgd hebben niet meer mogen meespelen?

Voor de Raad voor Cultuur is het duidelijk dat de essentie van participatie erin bestaat het bestaande draagvlak te 'openen' in plaats van te accumuleren door de grenzen van de toename

³ Stel dat er in een gemeente een vinkenzettersclub is. Moet het participatiebeleid van de gemeente dan als bedoeling hebben dat alle inwoners hieraan deelnemen, of moet de gemeente erover waken er geen uitsluitingsmechanismen worden toegepast, met andere woorden dat iedereen die wil, kan meedoen, ook de 'gehandicapte' en de 'allochtoon'?

open te laten. Dat vraagt dat er een ander soort instrumentarium en een ander soort output centraal komen te staan.

In het decreet wordt op zijn minst de indruk gewekt dat er geen grens is aan participatie. Dit terwijl het idee achter participatie toch het feit is dat mensen vrij zijn om al dan niet deel te nemen. Dit in tegenstelling tot totalitaire regimes of het oude Belgische nationalisme, waar participatie een meer dwingend karakter had. Het is dus nooit de bedoeling om 100% te halen. Spontane participatie, de effectiviteit die er nu is, mag niet vermoord worden door de dwingendheid van de vraag. Eerder dan de formulering ‘de mate waarin’ telkens te herhalen, die een mechanistische resultaatdwang verraaft, zou de decreetgever stimulansen kunnen geven door ‘inspanningen’, ‘intenties’ en ‘doelstellingen’ te vragen en te waarderen.

De essentie van participatie gaat niet over het halen van 100%, maar over het creëren van openheid en draagvlak.

Participatie is een onderhandeling met het publiek.

Door als overheid garanties in te bouwen voor openheid, kunnen verzwarende flankerende maatregelen worden vermeden of toch tot een minimum beperkt worden.

De overheid dient te vermijden dat middelen zouden afgeleid worden van het eigenlijke cultuur-, jeugd-, sport- en mediabeleid naar een flankerend participatiebeleid. Het is dan ook belangrijk voor de sector om doorzicht te krijgen over de besteding van de financiële middelen voor de initiatieven in dit decreet en hierbij terug te koppelen naar het bredere cultuurbeleid.

Aanbeveling 3 Streven naar coördinatie en samenwerking tussen verschillende beleidsdomeinen en -niveaus

Het participatiedecreet is naar eigen zeggen transversaal en ent zich op verschillende beleidsdomeinen. Het is positief dat het decreet stimulansen inbouwt voor netwerkvorming en samenwerkingsverbanden met en op het lokaal en regionaal niveau.

Het is echter onbegrijpelijk dat het beleidsveld media nauwelijks aan bod komt. Dit is zonder meer een gemiste kans. In een advies van de Raad voor Cultuur over cultuurcompetentie wordt ook verwezen naar de rol van televisie, niet alleen voor informeren maar ook voor mobiliseren. De raad verwijst in dit verband ook naar het onderzoek naar cultuurparticipatie door re-creatief Vlaanderen (2003-2004) waaruit blijkt dat: “De private participatie aan audiovisuele beeldcultuur kent, in vergelijking met de publieke participatie aan andere cultuurvormen, inderdaad een brede sociale inbedding. Sterker nog, als het over televisiekijken gaat, stellen we vast dat net die groepen die in andere publieksgroepen ondervertegenwoordigd zijn, hier sterk vertegenwoordigd zijn. Vooral de oudere en lageropgeleide bevolkingsgroepen nemen veel intenser deel aan de televisiecultuur.”⁴.

De raad stelt voor dat er een apart hoofdstuk komt over media. Hij voelt aan dat het decreet anders op een onaanvaardbare manier kreupel blijft, zowel inhoudelijk als op het vlak van respect voor de grote lijnen van de politieke consensus over de indeling in beleidsdomeinen.

⁴ Laermans (red.), *Cultuurparticipatie in meervoud. Empirische bouwstenen voor een genuanceerde visie op de cultuurdeelname in Vlaanderen*, de boeck 2007.

Ook over de legislaturen heen zouden er ambities moeten zijn.

De Raad voor Cultuur pleit er dan ook uitdrukkelijk voor om bij de volgende regeringssamenstelling een minister voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media te voorzien: media zijn een belangrijke hefboom voor cultuur en –participatie, integratie tussen de vier velden biedt meerwaarde; cultuur is iets wat de hele samenleving aanbelangt, ontschotting is nodig, te beginnen binnen hetzelfde beleidsdomein.

De raad stelt bovendien de vraag of dit decreet enkel een cultuurdecreet moet blijven. Kan het mogelijk worden gemaakt dat er vanuit andere beleidsdomeinen initiatieven op dit decreet worden geënt? Zo kunnen andere beleidsdomeinen misschien ook in dit huis van participatie wonen. Een decreet zoals dit heeft er baat bij dat hierover wordt nagedacht door alle politieke partijen voor de volgende regeerperiode.

DEEL 2: DE WIJZE WAAROP DE VISIE IN CONCRETE KEUZES WORDT OMGEZET

In dit hoofdstuk gaat de Raad voor Cultuur nader in op de wijze waarop de uitgangspunten en invalshoeken in concrete beleidskeuzes werden omgezet.

Terecht werd er gedacht aan specifieke elementen die op specifieke deelproblemen inspelen. De raad merkt echter dat die zo nadrukkelijk aanwezig zijn dat het gevaar bestaat dat men het groter geheel uit het oog verliest. Alle voorstellen zijn zeer valabel, maar het decreet zou ze nadrukkelijker kunnen kaderen in het bredere geheel van vraagstellingen die niet in middelen kunnen worden gevat. Los van de vraag hoe iets instrumenteel wordt opgelost, is het wezenlijk dat instrumentele oplossingen binnen dat bredere kader worden ingebed.

2.1. De verankering van enkele specifieke en sectoroverschrijdende participatie-instellingen

2.1.1. Verbreding van participatie

- Hoewel er twijfel bestaat of een sectoroverschrijdende databank tot meer participatie zal leiden van één van de vermelde kansengroepen - het zijn immers diezelfde groepen die er weinig of geen gebruik van maken – is het wel zo dat deze zich expliciet tot iedereen richt. Dit kan alleen toegejuicht worden.

- Het decreet vertrekt van de vaststelling dat het ruime aanbod zijn weg dient te vinden tot de deelnemer en vice versa. Deze vaststelling is terecht maar is louter aanbodgericht en gaat voorbij aan de nieuwe technologische ontwikkelingen. In dit verband kan bijvoorbeeld verwezen worden naar eigen Vlaamse netwerksites (Jim en binnenkort ook VRT) die stilaan een plaats in het culturele leven verwerven. De e-cultuur maakt dat de grenzen tussen producenten en gebruikers vervagen. Dit maakt dat er een behoefte groeit aan een deskundige, betrouwbare en onafhankelijke verwijzen- en intermediaire functie. Waarom ook deze opdracht niet toevertrouwen aan de

vereniging bedoeld in artikel 3 in een breed kader over de legislaturen en over de bevoegdheidsdomeinen?⁵

- In het huidige beleid ligt grote nadruk op interculturaliteit. De uitdaging van de steeds meer gedifferentieerde culturele impulsen waarmee de bevolking van Vlaanderen een omgang dient te vinden, is deel van de bredere vraag hoe om te gaan met de wereld waarin we leven. Het internationale in Vlaanderen zelf is een van de dimensies om met de realiteit van interculturaliteit om te gaan, die al te vaak wordt gereduceerd tot een minderhedenvraagstuk. Ook al is het soms beangstigend en moeilijk omwille van spanningen die gepaard gaan met veranderingsprocessen, toch zou men er moeten in slagen om de keuzen die Vlaanderen maakt op wereldwijde schaal te kaderen en te verantwoorden, 'think global and act local'. Het is een evenwichtsoefening tussen de gezelligheid en geborgenheid van het lokale en de onbekendheid die onzeker dreigt te maken van het globale.

Het internationale als culturele bedding heeft ook een economische ratio: in de geglobaliseerde wereld die de onze is geworden, is een wereldwijde horizon, een bewustzijn van en een vertrouwdheid met diversiteit een must voor Vlaanderen om zich als West-Europese regio verder te kunnen waarmaken binnen deze economie van uitwisselingen.

De vereniging bedoeld in artikel 3 van het decreet zou een taak kunnen krijgen m.b.t. de permanente communicatie hier op het culturele terrein, rond initiatieven in het buitenland.

2.1.2. Vernieuwing en verdieping van de participatie

De raad is zeer verheugd over de aandacht die er in het decreet gaat naar vernieuwing en verdieping van participatie.

Het is enkel jammer dat men hier de kans laat liggen om – los van een louter instrumentele beweging – de potentialiteit en de daadkracht van diverse culturele sectoren, zoals de kunstensector en de sociaal-culturele sector, die zoveel veranderingsprocessen voor Vlaanderen hebben hard gemaakt, nadrukkelijker in beeld te brengen.

Er moet zeker ook aandacht zijn voor de zeer grote inzet die er vanuit het kunstenveld en de sociaal-culturele sector al is voor diversiteit, en hoe men die als aanzet neemt voor creatieve processen.

De raad wil er ook voor waarschuwen dat participatievernieuwing en -verdieping an sich iets anders is dan vernieuwing en verdieping voor kansengroepen. Er blijft een spanningsveld tussen het via participatie beoogde brede concept van 'actief burgerschap' en het stimuleren van kansengroepen.

⁵ In Nederland is inmiddels de opdracht verleend voor de ontwikkeling van een expertisecentrum voor e-cultuur. In Finland werd beslist om e-cultuur te ontwikkelen over de regeerperiode. De opdracht wordt toevertrouwd aan Tuula Arkio, directrice van het Museum voor moderne kunst van Helsinki.

2.2. Het structureel inbedden van de beleidsaandacht voor een aantal specifieke doelgroepen

Het is belangrijk om voortdurend te herdenken wat kansengroepen zijn, hoe ze verbeeld worden en hoe ermee kan worden om gegaan. Het gaat om een continu verschuivend veld: het is al duidelijk door de categorieën die worden aangehaald dat niet alles wordt, of kan worden, gevat.

Zo kan geargumenteed worden dat de focus op ‘etnisch-cultureel diverse achtergrond’ al te beperkend is. Dit is maar één waarnemingskader. Een ander kader dat de raad boeit, is de analyse van de algemene, grotere uitval van jongeren die kan worden vastgesteld op vele vlakken: schooluitval, onzekere jobs, meer risicogedrag, niet bereikt door preventiecampagnes, SOA’s,... Hier is eerder dan de afkomst de geschiedenis van mislukkingen van belang. Etniciteit weegt in vele gevallen minder zwaar door dan maatschappelijke en sociaal-culturele aspecten, zoals de sociaal-economische status van de ouders, de onderwijsvorm en het geslacht.⁶ Deze jongeren, ongeacht hun etnisch-culturele achtergrond, zijn dan meer een ‘kansengroep’ dan ‘personen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond’. Het is volgens de raad belangrijk, zelfs essentieel, steeds andere waarnemingskaders ter zake te zoeken en het decreet hierop te blijven voorzien.

2.3. Het creëren van een subsidiekader voor initiatieven rond participatie

2.3.1. Subsidiering van participatie van kansengroepen

De Raad voor Cultuur vestigt de aandacht op het feit dat een ironisch gevolg van dit decreet zou kunnen zijn dat er voor de werkingen rond bepaalde kansengroepen een positie van concurrentie wordt gecreëerd tussen degenen die via dit decreet zouden gesubsidieerd worden en degenen die al structureel gesubsidieerd worden via “reguliere” decreten. In plaats van de angst voor ‘dubbele subsidiëring’ zou hier een waardering voor de expertise van de werkingen rond kansengroepen beter op zijn plaats zijn. Hier zit al de expertise die wordt gezocht, hier zijn er nog kansen die kunnen worden geboden en aangenomen. Daarnaast zijn er nog andere expertises aanwezig in het veld, die via impulssubsidies zouden kunnen gestimuleerd worden. Uit het veld kunnen de best cases als voorbeeld dienen om beleidsmatig te werken⁷.

2.3.2. Andere instrumenten ter bevordering van participatie

De raad vindt hier veel voorstellen met een groot potentieel terug. De subsidiëring van de landelijke werking van hobbyverenigingen en de ondersteuning van grootschalige cultuur- en sportevenementen worden positief onthaald. Bij deze laatste moet wel in het oog gehouden worden dat er minstens erkenning vanuit het culturele weefsel zelf nodig is. Anders zou er een tweesporenbeleid kunnen ontstaan waarvan de sporen uit elkaar lopen en de trein zo ontspoord. Ook wijst de raad op het gevaar voor de hobbyverenigingen: als men een te zware taak voor deze clubs uittekent, kan het ‘stimuleren’ ook een verstikking met zich meebrengen.

⁶ W. Smits, *Maatschappelijke participatie van jongeren. Bewegen in de sociale, vrijetijds- en culturele ruimte*, 2004 en D. Burssens, *Jeugd en delinquentie. Over daders, slachtoffers, preventie en aanpak*.

⁷ Het boek *Tracks. Artistieke praktijk in een diverse samenleving*, Van Dienderen et al., epo, 2007 geeft al een mooie staalkaart.

Wat betreft de proeftuinen kan er nog een stap verder gezet worden. Experimenteren met nieuwe technieken vraagt veel inspanningen en het is goed dat de overheid dit stimuleert door daarvoor aparte middelen te voorzien. De noodzakelijk ondersteuning van initiatieven rond e-cultuur zouden via proeftuinen kunnen opgevangen worden.

De raad herhaalt echter zijn pleidooi om deze ontwikkeling integraal en transversaal te structureren eerder dan ze onder te brengen in flankerende initiatieven.

Om het belang van de virtuele cultuur te onderstrepen verwijst de raad naar het onderzoek van re-creatief Vlaanderen dat wijst op de belangrijke rol die de exploratie en het gebruik van nieuwe communicatiemiddelen kan spelen in de zoektocht naar deelnemers. De mogelijkheden van ICT voor de culturele sector kunnen zich situeren op verschillende vlakken: promotie, ontsluiting, ticketverkoop of verkoop van culturele producten. Ook kan het de interne processen vergemakkelijken. Langs de kant van de deelnemer lijkt de culturele community-vorming een optie op de toekomst, of kan men online cultuur beleven. ICT zou ook de mogelijkheid bieden om de verhoudingen te wijzigen, zodat het publiek niet langer enkel bestaat uit ‘passieve ontvangers’, maar ook uit ‘co-creators’. ICT kan ook nuttig zijn voor de kunstenaars zelf: denk aan digitale kunst en web-art.⁸

Er zou meer duidelijkheid moeten verschaft worden over wie een beroep kan doen op deze vorm van subsidiëring. Kan bijvoorbeeld een gemeentebestuur hierop een beroep doen voor zijn lagere school?

Cultuur, jeugdwerk en sport krijgen veelal vorm in de directe omgeving, dit wil zeggen een bepaalde stad of dorp. Het concept ‘Cultuurstad van Vlaanderen’ wordt daarom positief onthaald, maar roept op om even stil te staan bij volgende vragen:

- hoe spoort dit initiatief met de al bestaande subsidiëring van het lokale cultuurbeleid of via het afsluiten van convenants?
- zal een nominatieve lijst met gemeenten die in aanmerking komen voor de titel van cultuurstad niet discriminerend werken ten aanzien van de gemeenten die niet worden vermeld? Wordt het platteland zo niet genegeerd?
- zou dit concept kunnen opgevat worden als een bijzondere vorm van impulssubsidiëring, waarbij er gestreefd wordt naar de uitwerking van best cases en van een ontwikkelingsbeleid voor de gebieden die op deze manier gestimuleerd worden?

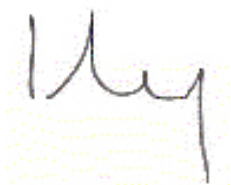
De raad stelt zich vragen bij het gebruik van gemeenschapscentra als een aparte categorie. Het getuigt van weinig consequentie in het beleid om de gemeenschapscentra een plaats te geven in dit decreet, terwijl ze nog steeds lokaal gedacht worden en dus op de eerste plaats thuishoren in het decreet lokaal cultuurbeleid. De raad stelt voor om de term te vervangen door ‘actoren van het lokale cultuurbeleid die niet beschikken over zware infrastructuur’ en op te nemen in het geheel van de impulssubsidies.

⁸ Uit: Lievens&Waege, *Cultuurparticipatie in breedbeeld. Eerste analyses van de survey ‘Cultuurparticipatie in Vlaanderen 2003-2004’*, de boeck, 2005.

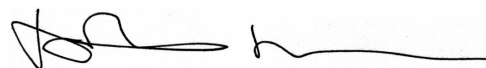
2.4. Slotbeschouwing

Het is belangrijk dat de politieke en culturele wereld op het einde van de rit aan dezelfde kant staan: de wezenlijke inzet – participatie – wordt anders niet gehaald.

De Raad voor Cultuur vraagt daarom om in het decreet ook melding te maken van de wijze waarop over de uitvoering van het decreet zal geadviseerd worden en door welke advies- of beoordelingsorganen. Moet een nieuwe adviesgroep worden opgericht op kan dit via bestaande organen? Als het decreet inderdaad zijn ambitie om de participatie te stimuleren wil waarmaken, is het aangewezen om het culturele veld in al zijn geledingen en schakeringen te betrekken bij de advisering.

Iris Van Riet
Secretaris Raad voor Cultuur

Bart De Baere
Voorzitter Raad voor Cultuur

ADVIES VAN DE VLAAMSE SPORTRAAD

ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE DE BEVORDERING VAN DE PARTICIPATIE AAN CULTUUR, JEUGDWERK EN SPORT

Advies van de Vlaamse Sportraad

Vlaams minister Bert Anciaux vroeg op 18 juli 2007 het advies van de Vlaamse Sportraad over dit ontwerp van decreet. Leden van de Vlaamse Sportraad hadden op 5 juli 2007, samen met vertegenwoordigers van andere sectoren, al een infovergadering over het decreet bijgewoond, waar Guy Redig van het kabinet-Anciaux uitvoerige achtergrondinformatie verstrekke.

De ondervoorzitter van de Vlaamse Sportraad nam op 4 september 2007 deel aan een debat, geregeld door het kabinet-Anciaux, samen met andere actoren wiens mening was gevraagd. De plenaire vergadering van de Vlaamse Sportraad wisselde op 6 september 2007 van gedachten over het ontwerp met Guy Redig en met Helena Wittock van het kabinet-Anciaux.

De Vlaamse Sportraad bracht op 6 september 2007 het volgende advies uit.

Sportrelevant?

Ondanks de intersectorale aspiraties, blijkt dit decreet vooral cultuurgericht, veeleer dan vanuit het oogpunt van het sportbeleid opgevat. De sportsector was trouwens geen vragende partij. Het hoofddoel bestaat erin de subsidiëring van initiatieven uit de culturele sfeer, een decretale onderbouw te geven. Daar is niets mis mee, integendeel. Maar voor de sport is dit niet meteen relevant, ook niet begrotingsgewijs. Voor de uitvoering van het decreet wordt 18 miljoen euro uitgetrokken, waarvan 8 miljoen nieuwe middelen. Veel lijkt daar niet van naar de sport te zullen vloeien, tenzij via *De Rode Antraciet*. Die organisatie krijgt een extra budget om mensen te engageren die de sport in gevangenissen een nieuwe impuls moeten geven. Meteen rijst de vraag of dat een opdracht is voor een extrasportieve organisatie. Heeft *De Rode Antraciet* affiniteit met de sport, voldoende knowhow? Zetelen er in de raad van bestuur mensen met een sportieve background?

Intersectoraal?

Innovatief is dit decreet in elk geval. Het voldoet ook aan een behoefte, want het beleid volledig sectoraal inkleuren, kan niet. Maar het blijft een cultuurverhaal, veeleer dan een sportverhaal. De sport moet zelfs op haar hoede zijn. Wat als cultuurverenigingen, onder het mom van intersectorale werking, culturele projecten met een sportief sausje overgieten, of aan sportieve projecten een snuifje cultuur toevoegen, om subsidies binnen te rijven? Wat als cultuurverenigingen als *Kunst en Democratie* willen gaan bepalen hoe de sport met doelgroepen om moet gaan? De sportsector heeft daarvoor zelf de knowhow in huis! Een positief effect zou kunnen zijn dat mensen met culturele interesse, gaandeweg ook de sport ontdekken. Maar voor toeleiding naar bestaande sportstructuren, biedt dit decreet weinig of geen perspectieven. Integendeel lijkt men in een wijde bocht om die structuren heen te fietsen.

Transparant?

Alle goede bedoelingen en argumenten van de initiatiefnemers ten spijt, blijft de vrees bestaan voor doorkruising en overlapping van het sportbeleid. Toegegeven, structuren die sectoraal ergens thuishoren, komen hier niet in. Eerst moeten de mogelijkheden van de eigen regelgeving worden uitgeput. Het accent ligt op intersectorale, projectmatige werking.

Inzake projectwerking kan de sport nog veel van cultuur opsteken. Sportorganisaties vinden in dit decreet misschien een hefboom om gezamenlijke projecten, ook lokaal en regionaal, met cultuurverenigingen op te zetten. Maar zulke gezamenlijke projecten kunnen de werking van sportfederaties, provincies en gemeenten evengoed doorkruisen en overlappen als structuren. Per slot van rekening komt iedereen in dezelfde doelgroepenvijver vissen.

Efficiënt?

De doelgroepen informeren, zou geen probleem mogen zijn. Er wordt op de bestaande netwerken gerekend: cultuurraden, sportraden, ...

De juiste doelgroepen actief betrekken, dat wordt een ander paar mouwen. Een aantal goedwerkende organisaties dreigen eens te meer tussen wal en schip te vallen. Het beste voorbeeld zijn de seniorenverenigingen. Hun sportieve en recreatieve aanbod ligt vooral in het *sportief bewegen*, dat typisch zou moeten zijn voor het participatiedecreet. Tot nu toe klopten de seniorenverenigingen met hun acties en campagnes vergeefs bij verschillende sectoren aan. Ze werden van het kastje naar de muur gestuurd. Nu dreigen ze ook buiten het participatiedecreet te vallen. Van 2 walletjes eten, wordt zo goed als uitgesloten, en terecht. Maar transversale en intersectorale initiatieven uitsluiten, druist tegen de principes van het participatiedecreet zelf in.

Eenvoudig?

De Vlaamse Sportraad dringt al een eeuwigheid op doorzichtigheid aan in de geldstromen van de overheid naar de georganiseerde sport. En zie, de Vlaamse overheid creëert nu zelf nieuwe geldcircuits, die de bestaande subsidiëring dreigen te doorkruisen. Bovendien bestaat het gevaar dat louter subsidiegerichte initiatieven in het leven worden geroepen. Dat kan niet de bedoeling zijn.

Inzake administratieve vereenvoudiging biedt dit decreet geen meerwaarde. Er wordt veel gedefinieerd, maar niet altijd even duidelijk. Dat geeft organisaties problemen bij de afstemming van het eigen beleid. De definities zijn ook niet altijd dezelfde die de Vlaamse Regering hanteert. Het is niet eens duidelijk welke sportvorm dit decreet beoogt. *Sportief bewegen* ligt het meest voor de hand.

Duurzaam?

Wat als een project afgelopen is? Projecten zijn per definitie beperkt in de tijd. Het participatiedecreet dus ook? Hoe zit het met de follow-up van sportieve projecten? Wie legt de noodzakelijke link naar de sportstructuren? Overigens, wanneer is het participatiedecreet geslaagd? Wanneer is het geslaagd voor de sport? Wat zijn meetbare resultaten?

Proeftuinen

Erg positief is dat de jeugdopleiding voor het voetbal uit de proeftuinen werd geschrapt, gelet op de andere geldbronnen die momenteel voor het jeugdvoetbal worden aangeboord. Er zouden nu middelen worden voorzien voor onder andere clubondersteuning, maar die gedachte moet nog worden uitgewerkt.

Besluit

Dit decreet is een waardevol, innovatief initiatief, maar het is geen specifiek sportdecreet. Integendeel, er gaan middelen naartoe die de sportsector misschien beter zelf in kan zetten. De weinige middelen die naar de sport zouden kunnen vloeien, mogen in geen geval als bijkomende middelen voor de sport worden beschouwd, in begrotingsdiscussies bijvoorbeeld. Integendeel zullen het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, en het Bloso, erop toe moeten zien dat de sportsector zich de kaas niet van het brood laat eten.

Na afweging van de aspecten die het sportbeleid raken, geeft de Vlaamse Sportraad het decreet niettemin een voorzichtig positief advies. Ten hoogste na één jaar moet worden geëvalueerd of het decreet het aantal intersectorale initiatieven heeft doen toenemen, of integendeel het sportbeleid heeft doorkruist. Op dat moment krijgen we ook een eerste indicatie of de beschikbare middelen in de toekomst niet beter worden aangewend om het engagement van bestaande sportstructuren inzake participatie en diversiteit te versterken.

Prof. Bart Vanreusel, *voorzitter van de Vlaamse Sportraad*

Sonia Vanden Broeck, *ondervoorzitter*

Frank Bulcaen, Paul Cleynhens, Kristine De Martelaer, Geert Goubert, Jan Korthoudt, Philippe Mees, Ingrid Peeters, Claire Sneyers, Eric Swinnen, Katrien Van Kets, Martine Verheyen, Jan Verschraegen, *leden*

Lieven De Clercq, *secretaris*

VLAAMSE SPORTRAAD — Zandstraat 3 - 1000 Brussel — T 02 209 46 11 - F 02 209 46 15
bart.vanreusel@faber.kuleuven.be; soniavandenbroeck@gymfed.be; lieven.de_clercq@bloso.be

KINDEFFECTRAPPORT

Methodiek KindEffectRapportage (KER)

(Bijlage bij het ministerieel besluit van 11 juni 2004 houdende de vaststelling van de methodiek kindeffectrapportage)

Te gebruiken vanaf 1 augustus 2004.

I Belangrijke voorafgaande opmerkingen

1. In te vullen en over te maken aan de Coördinatie Aanspreekpunten Kinderrechten uiterlijk op het moment van de **agendering op de Vlaamse regering voor de eerste principiële goedkeuring** en bij voorkeur na overleg met het aanspreekpunt Kinderrechten van de bevoegde administratie/instelling):

Coördinatie Aanspreekpunten Kinderrechten
Markiesstraat 1 - lok. 340
1000 Brussel
tel. 02 – 553 33 73
fax 02 – 553 34 19
e-mail: joost.vanhaelst@wvc.vlaanderen.be

2. Voor achtergrondinformatie over kinderrechten, kindeffectrapportage (inclusief deze methodiek), de aanspreekpunten Kinderrechten ... zie: <http://www.vlaanderen.be/kinderrechten>.
3. Terminologie en afkortingen.

Als er sprake is van het Verdrag of het **IVRK** wordt verwezen naar het Internationaal Verdrag van 20 november 1989 inzake de Rechten van het Kind, bij decreet van 15 mei 1991 door de Vlaamse Gemeenschap goedgekeurd in België in werking getreden in januari 2002.

Het **decreet van 15 juli 1997** is het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind. Het besluit van de Vlaamse regering van 26 maart 2004 betreffende de instelling van het kindeffectrapport regelt de uitvoering. Dit besluit vervangt de voorgaande uitvoeringsbesluiten. Het is in werking getreden op 1 april 2004.

Als in deze tekst sprake is van **kind** bedoelen we de minderjarige persoon, nl. iedere persoon jonger dan 18 jaar overeenkomstig artikel 1 van het IVRK.

De afkorting **KER** staat zowel voor kindeffectrapport als voor kindeffectrapportage.

4. Machtiging aan de coördinerend minister Kinderrechten

Artikel 2, tweede lid van het bovenvermelde besluit van 26 maart 2004 geeft de coördinerend minister Kinderrechten, dit is de Vlaamse minister die belast is met de coördinatie van het Vlaamse kinderrechtenbeleid, de opdracht een methodiek te verstrekken en toe te zien op de naleving van de kindeffectrapportageverplichting. Een eerste methodiek werd reeds aan de leden van de Vlaamse regering overgemaakt in april 2001. Pro memorie weze hieraan toegevoegd dat ook de Raad van State, het Vlaams Parlement en de Kinderrechtencommissaris toezien op de naleving van deze verplichting.

II Toetsing

1) Voorwerp van het KER

Elk ontwerp van decreet ‘voorzover de voorgenomen beslissing kennelijk het belang van het kind rechtstreeks raakt’ moet bij de indiening in het Vlaams Parlement vergezeld gaan van een KER, aldus het decreet van 15 juli 1997. Volgens artikel 2, eerste lid van het besluit van de Vlaamse regering van 26 maart 2004 kan een voorontwerp van decreet waarvoor die verplichting geldt enkel door de Vlaamse regering worden goedgekeurd als het vergezeld is van een kindeffectrapport dat is opgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet.

Het is de minister die het voorontwerp voorbereidt die het ‘kennelijk belang’ inschat. Als de bevoegde minister van oordeel is dat het voorontwerp kennelijk het belang van het kind rechtstreeks raakt en hij een afwijking van de verplichting wenselijk acht, heeft een deskundige commissie de opdracht hem te adviseren. Het kennelijk belang is het enige criterium. Ook kader- en instemmingsdecreten kunnen het belang van het kind kennelijk rechtstreeks raken.

Ook in andere gevallen kan men ervoor kiezen om deze methodiek te gebruiken. De volksvertegenwoordiger zou dat kunnen bij voorstellen van decreet. Dan moet men in de gestelde vragen ‘voorontwerp’ lezen als ‘voorstel’. Voor de Vlaamse regering, de bevoegde minister(s), de administratie kan dit met name interessant zijn voor de inschatting van de effecten op kinderen in het kader van de reguleringssimpactanalyse. Afhankelijk van de beslissing die getoetst wordt, kan het zijn dat ‘voorontwerp’ dan moet gelezen worden als ‘ontwerp’.

Werd deze methodiek gebruikt voor de decretaal verplichte toetsing van een voorontwerp van decreet aan de effecten op kinderen en hun rechten?

☒ Ja ☐ Nee

Geef het opschrift van het betrokken voorontwerp van decreet, of in voorkomend geval van het voorstel van decreet, voorontwerp van besluit, ...

Voorontwerp van decreet houdende de bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport

2) Welke informatiebronnen hebt u geraadpleegd en/ of kunt u raadplegen?

In deze vraag wordt gepolst naar de informatiebronnen die u geraadpleegd hebt bij de voorbereiding van het voorontwerp en/ of bij de opmaak van dit KER.

De inschatting van de effecten van beleidsvoornemens op volwassenen en in kinderen in het bijzonder is niet zo eenvoudig. Vandaar dat in deze vraag een aantal websites worden aangereikt waar interessante informatie kan geraadpleegd worden, zowel over de rechten van kinderen als over de feitelijke levenssituatie van kinderen.

Daarenboven heeft het opgeven van de informatiebronnen als grote voordeel dat ze de gegeven antwoorden kunnen onderbouwen.

Kruis uw antwoord aan en motiveer het.

Voeg zo mogelijk een kopie van de standpunten, artikels en uittreksels uit onderzoeken als bijlage toe en/ of vermeld heel duidelijk de gegevens van de geraadpleegde documentatie.

1. Algemene kennis (parate kennis, media, ...)

☒ Ja ☐ Nee

Motiveer uw antwoord.

2. Overleg met het aanspreekpunt Kinderrechten van de functioneel bevoegde administratie/ instelling en/ of coördinatie aanspreekpunten Kinderrechten (voor de lijst van aanspreekpunten zie: <http://www.vlaanderen.be/kinderrechten/>)

☒ Ja ☐ Nee

Motiveer uw antwoord.

Het aanspreekpunt Kinderrechten werd gecontacteerd naar aanleiding van de opmaak van dit Kindeffectrapport. Bij de opmaak van het decreet werd de afdeling Jeugd van het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen betrokken.

3. Advies Deskundige Commissie Kindeffectrapportage (voor de opdrachten, samenstelling edm. zie uitleg bij vraag II, 1) en: <http://www.vlaanderen.be/kinderrechten/>)

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

Het voorontwerp van decreet heeft effect op het belang van het kind. Een afwijzing van de KER-verplichting werd niet gevraagd.

4. Raadpleging Kinderrechtencommissariaat (<http://www.kinderrechten.be>)

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

5. Raadpleging kinderrechten- en jeugdorganisaties: Kinderrechtencoalitie Vlaanderen (<http://www.kinderrechtencoalitie.be>), Vlaamse Jeugdraad (<http://www.vlaamsejeugdraad.be>), Steunpunt Jeugd (<http://www.steunpuntjeugd.be/>), Centrum voor de Rechten van het Kind (<http://www.centrumkinderrechten.org/>), Kinderrechtswinkel (<http://www.kinderrechtswinkel.be/>), ...

☒ Ja ☐ Nee

Motiveer uw antwoord.

* Het voorontwerp werd mondeling aan de Vlaamse Jeugdraad toegelicht op haar AV.

* Het advies van de Vlaamse Jeugdraad op dit voorontwerp werd gevraagd. De Vlaamse Jeugdraad liet per brief echter weten geen advies op dit voorontwerp van decreet te zullen aanleveren maar wenst dit op de uitvoeringsbesluiten te doen.

* De Vlaamse Jeugdraad was aanwezig op het gezamenlijke overlegmoment waarop de adviezen van alle bevraagde organisaties werden besproken (4 september).

6. Resultaten wetenschappelijk onderzoek (vb.: <http://www.cbgs.be/>)☒ Ja ☐ Nee

Motiveer uw antwoord.

Verschillende maatregelen binnen dit decreet zijn te kaderen binnen onderzoeksresultaten zoals van Recreatief Vlaanderen of de verstrekte gegevens van de VRIND. Deze zijn in gedetailleerd beschreven in de RIA (pp. 2-7).

7. Enquête onder kinderen en jongeren (vb.: <http://www.whatdoyouthink.be/>, <http://www.kjt.org/>, ...)☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

8. Andere

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

3) Werd bij de opstelling van het voorontwerp rekening gehouden met de effecten op kinderen, hun leefsituatie en hun rechten?

Bij deze vraag ligt de nadruk op de vergelijking van de voorgenomen regelgeving met de bestaande regelgeving en/ of situatie.

- a) Wat is de huidige situatie en/ of regeling? Beschrijf de effecten op kinderen, hun leefsituatie en hun rechten? Schat deze effecten in als positief of negatief, voor- of nadelig voor kinderen en benoem ze.

In de huidige situatie bestaan er voor de bevordering van participatie van kinderen verschillende aparte subsidiesystemen binnen het decreet op het Vlaams Jeugdbeleid, reglement in het kader van de Brede School, reglement op de participatieprojecten etc. Deze is vaak zeer sectorspecifiek.

- b) Welke wijzigingen worden door het voorontwerp aangebracht? Welke zijn de te verwachten effecten op kinderen, hun leefsituatie en hun rechten?

Via dit participatiedecreet wordt het beleid naar kinderen expliciet versterkt op volgende facetten:

- o Gezinnen met kinderen vormen prioritaire kansengroep binnen de projectenregeling in hoofdstuk 4.

- o Brede School vormt voor 2008 – 2012 een thema binnen hoofdstuk 7, namelijk subsidiëring van proeftuinen die de participatie bevorderen.

In onderstaande onderdelen van het participatiedecreet wordt eveneens de aandacht versterkt naar kinderen en jongeren.

- o In hoofdstuk 6 voorziet tussenkomst door de overheid in de uitkoopsom van een bijzonder cultuuraanbod ten voordele van specifieke organisatoren. Erkende jeugdwerkverenigingen zijn een van de mogelijke initiatiefnemers die op deze tussenkomst aanspraak kunnen maken, evenals instellingen uit de bijzondere jeugdzorg.
- o Binnen hoofdstuk 7 worden proeftuinen voor het stimuleren en begeleiden op regionaal niveau van lokale zelforganisaties van en voor kinderen en jongeren uit kansengroepen voorzien als thema.
- o Ook proeftuinen die sportclubs uit grootsteden versterken om beter hun maatschappelijke rol te kunnen opnemen naar jongeren en hun ouders, die door een cumul van factoren nood hebben aan een breed ondersteuningspakket zullen een thema vormen binnen hoofdstuk 7.
- o Hoofdstuk 5 voorziet in de subsidiëring van hobbyverenigingen voor de landelijke en op participatie gerichte activiteiten.
- o In hoofdstuk 4 wordt het systeem van lokale netwerken voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede uitgewerkt. Binnen dit systeem komt elke persoon in armoede aan bod voor de vrije-tijdsparticipatie en in het bijzonder de participatie aan cultuur, jeugdwerk of sport.
- o In hoofdstuk 3 kunnen verenigingen subsidies ontvangen voor opdrachten die kaderen binnen expertise op het vlak van de kwaliteit en aanwezigheid van het cultuur-, jeugd- en sportverenigingsleven.
- o De organisaties die binnen hoofdstuk 2 van het decreet een structurele subsidie toegewezen krijgen rond verhoging en verbreding of verdieping en vernieuwing van de participatie, hebben elk opdrachten die een sectorbenadering overstijgen en steeds betrekking hebben op cultuur, jeugdwerk en sport. -

Via dit participatiedecreet wordt op verschillende terreinen vernieuwde aandacht geschonken aan kinderen (en jongeren). De expliciete aandacht voor deze doelgroep binnen de bestaande regelgevingen (zoals het decreet op het Vlaams Jeugdbeleid) vermindert hierdoor niet. Deze flankerende maatregelen creëren die expliciet en impliciet naar kinderen en jongeren gericht zijn, creëren meer mogelijkheden en hebben als doelstelling een voordelig effect te hebben op deze doelgroep.

Werden alternatieve beleidsvoornemens overwogen?

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

Zo ja, welke alternatieven werden overwogen en waarom werden deze niet weerhouden?

Zo neen, waarom werden er geen alternatieven overwogen?

Dit decreet bundelt de bestaande initiatieven, breidt in sommige gevallen het toepassingsgebied uit en voegt nieuwe mogelijkheden toe. Het is een integratie van verschillende voorzieningen in één kader en geeft aan de kansengroepen die het nodig hebben een duurzame plaats in het beleid. De aandacht van het beleid voor de participatie aan het cultuur-, jeugdwerk- en sportgebeuren - ook van kinderen - wordt hierdoor structureel ingebed in een duidelijk kader. De keuze voor een dergelijk decreet wordt nog uitgebreider verantwoord in de RIA.

Gaf dit kindeffectrapport aanleiding tot een duidelijk aanwijsbare aanpassing van het voorontwerp?

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

4) Analyse van de te verwachten effecten op kinderen, hun leefsituatie en hun rechten

§1. Analyse van de te verwachten effecten op de levenssituatie van kinderen

Een belangrijk en moeilijk onderdeel van het KER is het nagaan van de te verwachten effecten op de levenssituatie van kinderen. Bij deze inschatting ligt de nadruk niet zozeer op het juridische dan wel op de feitelijke, concrete levenssituatie. Bij wijze van voorbeeld schuiven we een aantal levensdomeinen naar voor die voor kinderen essentieel zijn. Daaronder mag zeker niet alleen de bevoegdheid van de eigen minister of administratie begrepen worden. Een bevoegdheid heeft per definitie raakpunten met verschillende domeinen en het is de bedoeling die verschillende raakpunten in kaart te brengen.

Wat zijn de te verwachten positieve/ negatieve effecten voor kinderen op de volgende beleidsdomeinen? Duidt zo mogelijk aan wat de verschillen zijn met de effecten op volwassenen?

Motiveer uw antwoord m.b.t. elk beleidsdomein.

Verwijs zo mogelijk steeds naar specifieke bepalingen uit het voorontwerp.

a) Positief:

☒ Gezin

Gezinnen met kinderen worden in het decreet, meer bepaald binnen de projectenregeling onder hoofdstuk 4, als prioritaire doelgroep naar voor geschoven. Hier dient expliciet opgemerkt dat hier niet gaat om de participatieverhoging van kinderen (eventueel vergezeld van hun ouders) maar expliciet om de participatieverhoging van het gezin als geheel. Niet het kind maar wel het gezin staat hier dus centraal.

☐ Huisvesting

☒ Vrijtijdsbesteding (spel, sport, ...)

Het decreet handelt in haar algemeenheid over de vrije tijd en meer specifiek over cultuur-, jeugdwerk- en sportparticipatie van zowel het brede publiek als van specifieke kansengroepen. Kinderen (en jongeren) vallen regelmatig binnen het vizier van de kansengroepen.

☒ Gezondheid en welzijn

De focus op vrijetijdsparticipatie van personen in armoede in hoofdstuk 4, omvat eveneens de ondersteuning van vrijetijdsparticipatie van kinderen (en jongeren) in armoede. Dit onderdeel is een grote verruiming tov de initiatieven voor personen in armoede die via het armoede participatiefonds liepen in het verleden.

☐ Mobiliteit

☒ Onderwijs

De financiële ruimte voor brede schoolprojecten vindt in dit decreet haar verankering. Via deze proeftuinen worden vanuit de beleidsdomeinen cultuur, jeugd en sport nieuwe initiatieven mogelijk gemaakt.

☐ Milieu

☐ Andere

b) **Negatief:**

☐ Gezin

☐ Huisvesting

☐ Vrijtijdsbesteding (spel, sport, ...)

☐ Gezondheid en welzijn

☐ Mobiliteit

☐ Onderwijs

☐ Milieu

☐ Andere:

§2. Toetsing van de te verwachten effecten op kinderen en hun rechten aan het IVRK

De toetsing aan het IVRK zoals hier vooropgesteld, gebeurt aan de hand van twee invalshoeken.

De eerste is een open vraag naar de mate waarin werd rekening gehouden met het IVRK.

De tweede vraagt specifiek naar de toepassing van de vier basisbeginselen. Deze zijn het hoger belang van het kind, het recht van het kind niet gediscrimineerd te worden, het recht van het kind op leven, overleven en ontwikkeling en het recht op participatie. Voor de volledige tekst van deze basisbeginselen alsook van het IVRK en achtergrondinformatie kan de website <http://www.vlaanderen.be/kinderrechten> geraadpleegd worden. Tussen haakjes geven we soms een officieuze samenvatting. Of we verwijzen naar andere bepalingen uit het IVRK die als expliciteringen van het betrokken principe kunnen beschouwd worden.

- a) Werd bij de opstelling van het voorontwerp, expliciet, rekening gehouden met de bepalingen en beginselen van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind?

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

Het decreet is niet ontstaan vanuit de bekommernis op de rechten zoals bepaald in het IVRK, maar er wordt indirect wel op ingespeeld.

Een van de grondredenen voor dit participatiedecreet is de vaststelling dat, hoewel de verschillende sectorale decreten en regelgevingen doordeesemd zijn van participatie, bepaalde groepen van mensen specifieke beleidsmaatregelen vereisen om tot de participatie te komen waarop zij recht hebben. Kinderen (en jongeren) maken vaak deel uit van deze kansengroepen, bijvoorbeeld wanneer het gaat om de kansengroep ‘gezinnen met kinderen’ in het luik projectsubsidies in hoofdstuk 4 of de proeftuinen omtrent brede-schoolprojecten en van de lokale zelforganisaties voor kinderen en jongeren uit kansengroepen. Het gaat in deze maatregelen bij participatie steeds om deelnemen én deelhebben aan cultuur, jeugdwerk en/of sport (zie memorie van toelichting).

- b) Zijn de vier basisbeginselen van het Verdrag, zoals hieronder vermeld, van toepassing op het voorontwerp?

Zo ja, kruis een quoteringsaan van 1 tot en met 5 (1=zeer weinig; 5=zeer veel).

Zo nee, kruis NVT aan (niet van toepassing).

Motiveer uw antwoord mét verwijzing naar de toepasselijke bepalingen uit het voorontwerp.

1. Het hoger belang van het kind (art. 3 IVRK)

- algemeen (alle acties met betrekking tot het kind dienen ten volle rekening te houden met zijn of haar belang): ☒ NVT----☐ 1----☐ 2 ☐ ----3 ☐ ----4 ☐ ----5 ☐

Er worden voor subsidies ter bevordering van de participatie van kinderen aan cultuur, jeugdwerk en sport geen andere eisen gesteld aan kinderen dan aan +18-jarigen.

- gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ouders (beide ouders zijn gezamenlijk de eerste verantwoordelijken zijn voor de opvoeding van hun kinderen, zie ook artikel 18 IVRK): ☒ NVT----☐ 1----☐ 2 ☐ ----3 ☐ ----4 ☐ ----5 ☐

- verantwoordelijkheid van de overheid (verplichting van de overheid de ouders bij hun taak te ondersteunen en in adequate zorgen te verlenen wanneer ouders of andere verantwoordelijken ter zake in gebreke blijven):

☐ NVT----☐ 1----☐ 2 ☐ ----3 ☐ ----4 ☒ ----5 ☐

Het decreet voorziet bij de projectregeling 'gezinnen met kinderen' expliciet als een doelgroep bij wie de vrijetijdsparticipatie dient te worden bevorderd.

- verantwoordelijkheid van het kind zelf (overeenkomstig zijn 'groeierende capaciteiten', zie ook artikel 5 IVRK):

☒ NVT----☐ 1-----☐ 2-----☐ 3-----☐ 4-----☐ 5-----☐

2. Het recht van het kind op non-discriminatie (art. 2 IVRK)

- algemeen (principe dat alle rechten van toepassing zijn op alle kinderen zonder enige uitzondering):

☐ NVT----☐ 1-----☐ 2-----☐ 3-----☐ 4-----☒ 5-----☐

Ook personen met een handicap en personen met een etnisch diverse culturele achtergrond vormen prioritaire doelgroepen in dit voorontwerp van decreet (zie o.a. hoofdstuk IV en hoofdstuk VII).

- eerbiediging van de rechten van het kind, ongeacht ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale, etnische of maatschappelijke afkomst, welstand, handicap, geboorte of andere omstandigheid van het kind of van zijn ouder of wettige voogd:

☐ NVT----☐ 1-----☐ 2-----☐ 3-----☐ 4-----☒ 5-----☐

idem hierboven

- verplichting van de overheid om alle passende maatregelen te nemen om het kind te beschermen tegen alle vormen van discriminatie:

☐ NVT----☐ 1-----☐ 2-----☐ 3-----☐ 4-----☒ 5-----☐

idem hierboven

3. Het recht van het kind op leven, overleven en ontwikkeling (art. 6 IVRK)

- algemeen (het inherente recht op leven en de plicht van de overheid het overleven en de ontwikkeling van het kind te waarborgen)

☒ NVT----☐ 1-----☐ 2-----☐ 3-----☐ 4-----☐ 5-----☐

- verplichting van de overheid om het kind te beschermen tegen mishandeling door de ouders of door degenen die de verantwoordelijkheid dragen voor de zorg van het kind:

☒ NVT----☐ 1-----☐ 2-----☐ 3-----☐ 4-----☐ 5-----☐

- verplichting van de overheid om de nodige preventieve en curatieve maatregelen te nemen inzake gezondheidszorg (zie ook artikel 24 IVRK):

☒ NVT----☐ 1-----☐ 2-----☐ 3-----☐ 4-----☐ 5-----☐

- recht op een behoorlijke levensstandaard (zie ook artikel 27 IVRK) :

☐ NVT----☐ 1-----☐ 2-----☐ 3-----☐ 4-----☒ 5-----☐

Dit decreet bevordert de participatie van kinderen en jongeren in armoede aan cultuur, jeugdwerk en sport en dus ook de levenskwaliteit. Het speelt vooral in op de financiële ondersteuning van personen in armoede.

- recht op onderwijs (zie ook artikelen 28- 29 IVK) :

☒ NVT----☐ 1-----☐ 2 ----☐ 3 ----☐ 4 ----☐ 5 ☐

4. Het recht van het kind op participatie (art. 12 IVRK)

- algemeen:

☐ NVT----☐ 1-----☐ 2 ----☐ 3 ☒ ----☐ 4 ☐ ----☐ 5 ☐

In dit decreet wordt de participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport bedoeld. Participatie van kinderen zoals bedoeld in het IVRK werd hier gerealiseerd door het betrekken van de Vlaamse Jeugdraad.

- recht van het kind om zijn mening te kennen te geven in alle aangelegenheden die het kind betreffen:

☐ NVT----☐ 1-----☐ 2 ----☐ 3 ☒ ----☐ 4 ☐ ----☐ 5 ☐

zie hierboven

- verplichting van de overheid om ervoor te zorgen dat aan de mening van het kind ‘in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid’ passend belang wordt gehecht :

☐ NVT----☐ 1-----☐ 2 ----☐ 3 ☒ ----☐ 4 ☐ ----☐ 5 ☐

zie hierboven

- recht op toegang tot passende informatie (zie ook art. 17):

☐ NVT----☐ 1-----☐ 2 ----☐ 3 ☐ ----☐ 4 ☒ ----☐ 5 ☐

De opdrachten van organisaties omtrent verhoging en verbreding van de participatie (hoofdstuk II) spelen hierop in.

- vrijheid van vereniging (zie ook art. 15 IVRK):

☐ NVT----☐ 1-----☐ 2 ----☐ 3 ☒ ----☐ 4 ☐ ----☐ 5 ☐

Ook personen met een handicap en personen met een etnisch diverse culturele achtergrond vormen prioritaire doelgroepen in dit voorontwerp van decreet.

- vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst (zie ook art. 14 IVRK) :

☐ NVT----☐ 1-----☐ 2 ----☐ 3 ☒ ----☐ 4 ☐ ----☐ 5 ☐

Ook personen met een handicap en personen met een etnisch diverse culturele achtergrond vormen prioritaire doelgroepen in dit voorontwerp van decreet.

5) Varia

Een methodiek is per definitie een middel, in dit geval om de gevolgen op kinderen, hun leefsituatie en hun rechten na te gaan. Daarenboven hebben we deze methodiek zo beknopt mogelijk gehouden. Het is dan ook zeer goed mogelijk dat niet alle overwegingen reeds aan bod zijn kunnen komen.

Zijn er nog andere overwegingen die van belang zijn voor kinderen en hun rechten en die hebben meegespeeld bij de opstelling van het voorontwerp, maar die niet aan bod zijn gekomen in dit kindeffectrapport?

☐ Ja ☒ Nee

Zo ja, welke?

6) Evaluatie methodiek kindeffectrapport (KER)

We stelden reeds dat een methodiek een middel is. We vinden het dan ook belangrijk om rekening te houden met de opgedane ervaring. Op basis daarvan wordt methodiek geregeld geactualiseerd.

- a) Welke moeilijkheden ondervond u bij de opmaak van dit KER?

- b) Welke suggesties hebt u om de methodiek KER gebruiksvriendelijker te maken?

7) **Beleidsconclusie KER**

Naast een algemeen besluit in a) vragen we in b) naar een concreet besluit al dan niet vertaald in het beleid. Zo kunnen bij wijze van besluit van dit KER een aantal, concrete(re) aandachtspunten opgegeven worden die betrekking hebben op de uitvoering van het voorontwerp, eenmaal goedgekeurd.

- a) Zal het voorontwerp bijdragen tot de naleving van het IVRK en met name tot een verbetering van de concrete levenssituatie van kinderen in Vlaanderen?

Zo ja, kruis een quoteringsaan van 0 tot en met 5 (0=in het geheel niet, integendeel; 5=zeer veel).

Zo nee, kruis NVT aan (niet van toepassing) of NB (niet bekend/ niet duidelijk).

☐ NB----☐ NVT---- ☐ 0 ---- ☐ 1-----☐ 2 ☐ -----☐ 3 ☐ -----☒ 4 ☐ -----☐ 5 ☐

Motiveer uw antwoord.

De beleidsmaatregelen in dit voorontwerp van decreet hebben voornamelijk ‘flankerende’ doelstellingen. Het is met name de bedoeling om aan de hand van de initiatieven en organisaties die binnen dit participatiedecreet hun ondersteuning vinden om de aandacht voor participatie in de sectorale regelgeving nog te versterken en te beïnvloeden. Het belang van de invloed van vrijetijdsparticipatie op het algemeen welbevinden van mensen (en dus ook van kinderen) is zeer hoog. Dit decreet heeft dus zeker als doelstelling om de levenssituatie van mensen (en specifiek ook van kinderen en jongeren) te verbeteren.

- b) Heeft dit KER aanleiding gegeven tot een concreet besluit, beleidsvoornemen en/ of -beslissing?

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

8) **Contactpersoon en datum opmaak KER**

Het is belangrijk om hier de naam op te geven van de persoon op de administratie die het dossier in concreto behandelt. Dat doet geen afbreuk aan het feit dat de politieke eindverantwoordelijkheid voor het indienen van het ontwerp van decreet en het kindeffectrapport in kwestie bij het Vlaams Parlement bij de regering en de bevoegde minister ligt.

- a) Bij wie kan meer informatie verkregen worden over het opgemaakte kindeffectrapport? (naam, administratieve entiteit, telefoon, e-mail)

Wim Bogaert - Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen
02 553 41 62 - wim.bogaert@cjsm.vlaanderen.be

b) Op welke datum werd het KER in deze vorm gefinaliseerd?

19 september 2007

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

LM

KONINKRIJK BELGIË
-----ADVIES 43.630/3
VAN 16 OKTOBER 2007VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 26 september 2007 door de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet" houdende de bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport", heeft het volgende advies gegeven:

CDC

43.630/3

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond ⁽¹⁾, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Daarnaast bevat dit advies ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport te bevorderen. Onder "participatie" wordt verstaan "het deelnemen aan en het deelhebben in het maatschappelijk leven in het algemeen en het cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod in het bijzonder".

Daartoe wordt luidens de memorie van toelichting een subsidiekader gecreëerd voor een brede groep van organisaties en initiatieven die expliciet gericht zijn op het stimuleren van de participatie, in al zijn betekenissen. Het ontwerp is aanvullend ten aanzien van de bestaande sectorale regelgeving. Het ontwerp heeft, nog aldus de memorie van toelichting, expliciet aandacht voor nieuwe en innovatieve initiatieven en voor categoriale initiatieven, waarbij de participatie van bepaalde afgebakende doelgroepen ("kansengroepen") wordt bevorderd.

Hoofdstuk I bevat algemene bepalingen.

Hoofdstuk II betreft de structurele subsidiëring van "participatie-instellingen", zijnde een vereniging zonder winstoogmerk die als doel heeft de participatie te stimuleren en te vergemakkelijken door middel van communicatie, marketing en informatiediensten (artikelen 3 tot 5), een vereniging zonder winstoogmerk

⁽¹⁾ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder rechtsgrond de conformiteit met de hogere rechtsnormen verstaan.

CDC

43.630/3

die leesbevorderingscampagnes en -projecten voor diverse doelgroepen opzet en die onderzoek naar lezen en leescultuur stimuleert (artikelen 6 en 7) en een vereniging zonder winstoogmerk die, vertrekkend vanuit de leefwereld en het perspectief van kansengroepen, de participatie van deze groepen aan cultuur, jeugdwerk en sport versterkt (artikelen 10 tot 12). Tussen de Vlaamse Regering en die verenigingen wordt een beheersovereenkomst voor een hernieuwbare periode van maximaal vijf jaar gesloten. In het hoofdstuk wordt ook nog de subsidiëring geregeld van jaarlijkse projecten die bijdragen tot een beter leesklimaat (artikelen 8 en 9).

In hoofdstuk III wordt de subsidiëring van verenigingen "met een specifieke opdracht met betrekking tot het verenigingsleven" geregeld, waarbij aan deze verenigingen, middels een overeenkomst met de Vlaamse Regering, specifieke opdrachten worden gegeven om hun expertise te ontsluiten voor de sectoren cultuur, jeugd en sport (artikelen 13 en 14).

Hoofdstuk IV betreft de subsidiëring van participatiebevorderende verenigingen en initiatieven van en voor kansengroepen, namelijk de structurele subsidiëring van een vereniging voor de reïntegratie van gedetineerden via cultuur en sport, middels een beheersovereenkomst voor een hernieuwbare periode van maximaal vijf jaar (artikelen 15 tot 18), de subsidiëring van projecten ter bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport door en voor personen met een handicap, gedetineerden, personen in armoede, personen met een diverse etnisch-culturele achtergrond en gezinnen met kinderen (artikelen 19 tot 21), de subsidiëring van lokale netwerken voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede, waarbij gemeenten of samenwerkingsverbanden van gemeenten op basis van cofinanciering en door het toekennen van trekkingsrechten worden gesubsidieerd (artikel 22) en de subsidiëring van praktijkgerichte, laagdrempelige educatie voor kansengroepen, waarbij maximaal zes verenigingen met een landelijke werking voor de ondersteuning van vormingsinitiatieven worden gesubsidieerd voor een periode van vijf jaar (artikelen 23 en 24).

In hoofdstuk V wordt de subsidiëring geregeld van hobbyverenigingen met een landelijke werking "om de gemeenschapsvormende waarde en de kwalitatieve ondersteuning van lokale hobbyverenigingen te stimuleren" (artikelen 25 tot 28).

.../...

CDC

43.630/3

In hoofdstuk VI wordt een tegemoetkoming ingesteld ter stimulering van de cultuurparticipatie en de spreiding van culturele initiatieven onder de vorm van de terugbetaling van een deel van de uitkoopsom voor een voorstelling aan erkende sociaal-culturele, culturele, jeugdwerk- en sportverenigingen, gemeenschapscentra, instellingen uit de bijzondere jeugdzorg, rustoorden voor bejaarden en rust- en verzorgingstehuizen, dienstencentra, serviceflats en wooncomplexen met dienstverlening, instellingen voor personen met een handicap, instellingen voor personen uit de geestelijke gezondheidszorg, gevangenissen, asielcentra, vakantie- en recreatiecentra, organisaties voor thuiszorg, organisaties die werken met mensen met een laag inkomen of waar armen het woord nemen en cultuurcentra en kunstencentra (artikelen 29 en 30).

Hoofdstuk VII betreft de subsidiëring van proeftuinen (dit zijn initiatieven die, met het oog op methodische of inhoudelijke vernieuwing en op projectmatige wijze, inspelen op nieuwe ontwikkelingen en behoeften in de cultuur-, de jeugd- of de sportsector, en waarvan de projecttermijn beperkt blijft tot maximaal vijf jaar) die de participatie van de bevolking verbreden en verdiepen (artikelen 31 tot 33).

In hoofdstuk VIII ten slotte wordt de subsidiëring van evenementen ter bevordering van de participatie in cultuur of sport geregeld, middels de subsidiëring van topevenementen (artikelen 34 en 35) en middels de tweejaarlijkse toekenning van de titel van "Cultuurstad van Vlaanderen" en de titel van "Sportstad van Vlaanderen" met bijhorende subsidie (artikelen 36 en 37).

Het ontwerp bevat verder nog een hoofdstuk IX met een wijzigingsbepaling, en een hoofdstuk X met slotbepalingen. Het decreet dat thans in ontwerpvorm voorligt, treedt in werking op 1 januari 2008, met uitzondering van één bepaling die in werking treedt op 1 januari 2009.

BEVOEGDHEID

3. Luidens zijn opschrift heeft het ontwerp betrekking op de bevordering van de participatie in "cultuur, jeugdwerk en sport", wat aangelegenheden zijn die ressorteren onder artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. In artikel 2, 1°, wordt evenwel onder "participatie" ook verstaan "het deelhebben in het

.../...

CDC

43.630/3

maatschappelijke leven", en bovendien wordt in sommige bepalingen gewag gemaakt van de participatie in het algemeen, soms in combinatie met een verwijzing naar specifieke doelgroepen uit sectoren die ressorteren onder de bijstand aan personen in de zin van artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

De gemachtigde verklaarde evenwel dat, al leidt volgens de stellers van het ontwerp een toename van de participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport tot een betere deelname aan het maatschappelijke leven als zodanig, het de bedoeling is het ontwerp te beperken tot de eerstgenoemde domeinen.

Omwille van de rechtszekerheid, onder meer op het vlak van de toepassing van de regeling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ⁽²⁾, dient de definitie van het begrip "participatie" te worden ingeperkt tot het deelnemen aan en het deelhebben in het cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod, en dient het toepassingsgebied van de artikelen 2, 5°, 19 en 22, § 1, te worden beperkt tot cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod of initiatieven.

4.1. Aangezien het thans nog in ontwerpvorm verkerende decreet betrekking heeft op culturele aangelegenheden, zal het conform artikel 127, § 2, van de Grondwet, van toepassing zijn in het Nederlandse taalgebied en op de instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

⁽²⁾ Wanneer het gaat om culturele aangelegenheden, zijn de gemeenschapsdecreten er van toepassing op instellingen die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap (artikel 127, § 2, van de Grondwet), wanneer het gaat om persoonsgebonden aangelegenheden daarentegen op instellingen die wegens hun organisatie als zodanig te beschouwen zijn (artikel 128, § 2, van de Grondwet).

CDC

43.630/3

Het ontwerp bevat geen lokalisatiecriteria ⁽³⁾, zodat rechtstreeks toepassing dient te worden gemaakt van de grondwettelijke beginselen inzake de territoriale toepasselijkheid van de decreten. Het ontworpen decreet dient dan ook in het licht van die beginselen te worden geïnterpreteerd.

4.2. Een specifiek onderzoek dient te worden gewijd aan de subsidiëring van gemeenten of samenwerkingsverbanden van gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad als bedoeld in artikel 22 van het ontwerp. Dat het de bedoeling is dat ook de gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voor die subsidies in aanmerking komen, blijkt uit de bepaling krachtens dewelke voor de berekening van de trekkingsrechten van die gemeenten dertig percent van het aantal rechthebbenden in aanmerking wordt genomen (artikel 22, § 3, derde lid). De gemachtigde bevestigde overigens dat zulks de bedoeling is.

4.2.1. In de eerste plaats kan worden verwezen naar advies 43.182/3 van 26 juni 2007 over het ontwerp dat leidde tot het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 ter uitvoering van het decreet van 9 maart 2007 houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid - Algemene bepalingen en bepalingen tot het verkrijgen van de beleidssubsidie, waarin het volgende werd opgemerkt:

"Wegens hun tweetalig statuut, kunnen de gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad in beginsel niet worden beschouwd als unicommunautaire instellingen.

Uit een aantal eerder door de Raad van State gegeven adviezen blijkt echter dat wanneer de gemeenten zelf eentalige culturele instellingen oprichten ⁽⁴⁾, deze

⁽³⁾ Er zijn weliswaar criteria die het toepassingsgebied nog verder inperken (het moet bijvoorbeeld gaan om instellingen waarvan alle gegevens en documenten in het Nederlands aanwezig moeten zijn op de zetel), maar die criteria gelden evenzeer ten aanzien van in het Nederlandse taalgebied opgezette initiatieven en kunnen derhalve niet worden beschouwd als specifieke criteria met betrekking tot de toepassing van het decreet te Brussel-Hoofdstad.

⁽⁴⁾ *Voetnoot 2 uit het geciteerde advies:* Dit is mogelijk op grond van artikel 22 van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken dat luidt: "In afwijking van de bepalingen van deze afdeling zijn de instellingen waarvan de culturele activiteit een enkele taalgroep interesseert, onderworpen aan de regeling die geldt voor het overeenkomstige gebied. Bij die categorie van inrichtingen horen alle kinderbewaarplaatsen en peuterscholen".

als «unicommunautaire instellingen» in de zin van artikel 127, § 2, van de Grondwet kunnen worden beschouwd, en dat in die mate ook de gemeenten zelf in aanmerking komen om subsidies te ontvangen voor deze instellingen.

In advies 31.677/3 van 17 mei 2001 over het ontwerp dat leidde tot het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid ⁽⁵⁾ werd het volgende opgemerkt:

«2. Wat de territoriale bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap in culturele aangelegenheden betreft, volgt uit artikel 127, § 2, van de Grondwet dat die bevoegdheid beperkt is tot het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Wat dit laatste gebied betreft, hebben de decreten slechts kracht van wet ten aanzien van de instellingen die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

In zoverre het ontwerp bepalingen bevat i.v.m. het gemeentelijk cultuurbeleid in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, moet het volgende worden opgemerkt.

Gemeenten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kunnen niet beschouwd worden als instellingen die uitsluitend tot de Vlaamse Gemeenschap behoren. Hieruit volgt dat de decreetgever geen verplichtingen kan opleggen aan die gemeenten.

Het staat de betrokken gemeenten echter vrij om instellingen op te richten die activiteiten ontwikkelen welke specifiek gericht zijn op de Vlaamse Gemeenschap. In dat geval vallen die eentalige gemeentelijke instellingen onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, en zijn de decreten van de Vlaamse Gemeenschap i.v.m. culturele aangelegenheden op hen van toepassing.

Concreet betekent dit o.m. dat de decreetgever een subsidieregeling kan uitwerken, welke mede van toepassing is op de Vlaamse instellingen die door de Brusselse gemeenten worden opgericht.

Het ontworpen decreet beantwoordt aan de voornoemde beginselen. De bepalingen ervan kunnen niet zo gelezen worden alsof daarmee verplichtingen opgelegd zouden worden aan gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ⁽⁶⁾.

Als een Brusselse gemeente evenwel een Vlaamse instelling opricht, die beantwoordt aan de voorwaarden die bij het ontworpen decreet worden bepaald, dan kan die gemeente voor de werking van de betrokken instelling aanspraak maken op de subsidiëring waarin het ontwerp voorziet.

⁽⁵⁾ Voetnoot 3 uit het geciteerde advies: Parl. St., VI. Parl., 2000-01, nr. 735/1.

⁽⁶⁾ Voetnoot 1 uit advies 31.677/3: De gemeentebesturen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad zijn bijvoorbeeld niet verplicht om een Vlaamse openbare bibliotheek op te richten (zie artikel 9 van het ontwerp), of om een adviesorgaan voor de Nederlandse cultuur op te richten (zie artikel 55).

CDC

43.630/3

De conclusie is dan ook dat het ontwerp, aldus geïnterpreteerd, binnen de grenzen blijft van de territoriale bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap».

In andere adviezen werd een gelijkaardig standpunt ingenomen. Steeds werd echter benadrukt dat de Vlaamse Gemeenschap enkel regelend kan optreden ten aanzien van, en subsidies kan verlenen aan eentalige instellingen die door de gemeenten (op vrijwillige basis) worden opgericht ⁽⁷⁾.

De Raad van State vraagt zich af of er inzake sport, in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, instellingen kunnen bestaan die zich «door hun activiteiten» richten tot de ene of de andere gemeenschap.

Nog afgezien hiervan, vergt een grondwetsconforme lezing van het decreet van 9 maart 2007 hoe dan ook dat de gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad uitsluitend voor subsidiëring door de Vlaamse Gemeenschap in aanmerking komen, voor zover ze zelf als inrichtende macht optreden ten aanzien van dergelijke instellingen. Voor zover het gaat om «unicommunautaire» sportverenigingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, die niet afhangen van de gemeenten, kan de Vlaamse Gemeenschap haar beleid ten aanzien van deze sportverenigingen niet voeren via deze gemeenten, zelfs niet wanneer ze zich vrijwillig inschakelen in dit beleid. De Vlaamse Gemeenschap dient haar beleid op dit vlak te voeren via de VGC. Deze heeft immers tot taak, op grond van artikel 64, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, om «2°, de nodige instellingen op te richten, ze te beheren en subsidies te verlenen ...», en «4° initiatieven te nemen en aan te moedigen inzake culturele en persoonsgebonden aangelegenheden»."

⁽⁷⁾ Voetnoot 5 uit het geciteerde advies: Zie advies 34.592/3 van 1 april 2003 over een voorontwerp van decreet "betreffende het lokaal sociaal beleid" (*Parl. St.*, VI. Parl., 2002-03, nr. 1777/1); advies 35.557/4 van 7 juli 2003 over een voorontwerp van decreet "2003/141 de l'Assemblée de la Commission communautaire française relatif à l'octroi de subventions pour l'achat ou la construction de bâtiments en vue de l'installation de crèches, préguardiennats, maisons communales d'accueil de l'enfance, services d'accueil spécialisé, ainsi que pour l'agrandissement, la transformation, les grosses réparations, l'équipement et le premier ameublement de ces bâtiments", (*Parl. St.*, Raad van de Franse Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad, 2004-05, nr. 13/1); advies 36.064/VR/3 van 2 december 2003 over een voorontwerp van decreet "betreffende het beleid inzake convenants gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking" (*Parl. St.*, [VI. Parl.,] 2003-04, nr. 2099/1). In advies 36.064/VR/3 werd gewag gemaakt van "gemeentelijke instellingen die zo georganiseerd zijn dat ze hun activiteiten uitsluitend in één taal uitoefenen" en in voetnoot werd gesteld dat het niet noodzakelijk hoeft te gaan om instellingen met een autonome rechtspersoonlijkheid tegenover de gemeenten zelf. In advies 32.095/3 van 25 september 2001 over een voorontwerp van decreet "houdende de regeling van de erkenning en de subsidiëring van de gemeentelijke sportdiensten, de provinciale sportdiensten en de sportdienst van de Vlaamse Gemeenschapscommissie" is impliciet aanvaard dat sportdiensten van de gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad konden worden gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap.

Gelet hierop dienen de volgende opmerkingen te worden gemaakt.

4.2.2. In artikel 22 dient, met betrekking tot de gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, te worden bepaald dat de subsidiëring van die gemeenten wordt gekoppeld aan het bestaan van een ééntalige gemeentelijke dienst of instelling die specifiek is gericht op de Vlaamse Gemeenschap. Voorts mogen de toegekende subsidies enkel slaan op de werking van de betrokken ééntalige gemeentelijke dienst of instelling en mag de sturing en de begeleiding door die dienst enkel de samenwerking met unicommunautaire instellingen betreffen; zij mogen niet door de gemeenten worden aangewend om zelf de in artikel 22, § 2, 1°, b), bedoelde initiatieven te subsidiëren.

4.2.3. Krachtens artikel 34 kan de "Vlaamse overheid" jaarlijks één of meer "topevenementen" ondersteunen waarin de participatie van een breed publiek in cultuur of sport centraal staat. Krachtens artikel 35, § 1, 1°, kan dit evenement ook plaatsvinden in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Daarin dient, om conform te zijn met de grondwettelijke regel betreffende het territoriale toepassingsgebied van de decreten van de Vlaamse Gemeenschap, te worden bepaald dat het evenementen betreft die worden georganiseerd door een instelling (ruim gezien) die, wegens haar activiteiten, moet worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

ALGEMENE OPMERKINGEN

5. Het ontwerp voorziet in tal van delegaties aan de Vlaamse Regering om de subsidies nader te regelen.

5.1. Die delegaties moeten worden getoetst aan de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen wordt gewaarborgd (hierna: de Cultuurpactwet). Het voorwerp van de ontworpen regeling valt immers onder de toepassing van die wet⁽⁸⁾, zodat het ontworpen decreet verenigbaar zal moeten zijn met de voorschriften van de Cultuurpactwet, in het bijzonder met die van de artikelen 10 en 11 ervan.

⁽⁸⁾ Zie artikel 2 van de wet van 16 juli 1973 waarin wordt verwezen naar artikel 2 van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden voor de Nederlandse cultuurgemeenschap en voor de Franse cultuurgemeenschap. De opsomming van aangelegenheden in dat laatste artikel is vervangen bij artikel 4, 1° tot 10°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, met uitzondering van artikel 4, 6° *bis*, van die wet.

CDC

Artikel 10 van de Cultuurpactwet bepaalt dat de regels inzake de erkenning en de subsidiëring van geregelde culturele activiteiten slechts vastgesteld mogen worden "krachtens ... een decreet ...". Het ontworpen decreet biedt de aldus vereiste rechtsgrond. De delegaties die daarbij aan de Vlaamse Regering worden verleend, mogen niet de essentiële aspecten van de subsidieregeling betreffen. De Cultuurpactwet stelt in dit opzicht geen strengere eisen.

Artikel 11 van de Cultuurpactwet bepaalt dat de voorwaarden en de procedure van erkenning van instellingen die activiteiten uitoefenen gericht op de hele Vlaamse Gemeenschap, "bij decreet" worden vastgesteld. Hetzelfde artikel bepaalt bovendien dat het decreet voor de bedoelde instellingen in een bepaalde financiële tegemoetkoming voorziet, welke uit een aantal nader bepaalde elementen bestaat; hieruit kan worden afgeleid dat ook de subsidiëring bij decreet moet gebeuren. Met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van de bedoelde instellingen is de mogelijkheid voor de decreetgever om aan de Vlaamse Regering bevoegdheden te delegeren eerder beperkt. Hoogstens kan de decreetgever de Regering machtigen om de door hemzelf vastgestelde beginselen nader uit te werken. Dit veronderstelt dan dat de decreetgever zelf de criteria vaststelt die voor de uitwerking van die beginselen richtinggevend zijn.

5.2. Het merendeel van de artikelen van het ontwerp betreffen subsidies voor verenigingen of organisaties die gericht zijn op de hele Vlaamse Gemeenschap of waarbij het volgens de gemachtigde niet uit te sluiten valt dat dit het geval kan zijn.

Die artikelen verdienen met betrekking tot de delegatie van bevoegdheden aan de Vlaamse Regering, gelet op het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 11 van de Cultuurpactwet, een nader onderzoek.

5.2.1. Luidens artikel 11, eerste lid, van de Cultuurpactwet moet de subsidie aan "instellingen die activiteiten uitoefenen gericht op een gehele cultuurgemeenschap" bestaan uit de subsidiëring van een kern van personeelsleden, een jaarlijkse basistoelage voor de werking en een subsidiëring op grond van werkelijke prestaties.

Verschillende artikelen van het ontwerp beantwoorden niet aan dit vereiste. Alleszins dienen de onderscheiden bepalingen van het ontwerp te worden aangevuld met elementen die toelaten om te weten waaruit de subsidie zal bestaan.

CDC

5.2.2. In de artikelen 4, 7, 11, 16, 35 en 37 en in artikel 13 wordt ervan gewag gemaakt dat een beheersovereenkomst, respectievelijk een overeenkomst kan worden gesloten. De stellers van het ontwerp zullen er dienen voor te waken dat via de beheersovereenkomst of de overeenkomst geen nieuwe subsidievoorwaarden worden ingevoerd. Indien dat toch de bedoeling zou zijn, dienen deze voorwaarden in het ontwerp zelf te worden bepaald.

5.2.3. In enkele bepalingen van het ontwerp zijn de subsidievoorwaarden te vaag omschreven.

Zo wordt bijvoorbeeld in artikel 10 gewag gemaakt van "lokale trajecten" ⁽⁹⁾ en "de ontsluiting van goede praktijken", en in artikel 13 van "om hun specifieke expertise voor die sectoren te ontsluiten en ter beschikking te stellen zodat de slagkracht van die sectoren vergroot" ⁽¹⁰⁾.

Ondanks de toelichting die de gemachtigde dienaangaande heeft gegeven, dient te worden vastgesteld dat voormelde omschrijvingen nog steeds zeer vaag blijven en daarom dienen te worden gepreciseerd.

5.2.4. In artikel 8 dient te worden bepaald wie voor subsidiëring in aanmerking komt. Volgens de gemachtigde zou dit niet noodzakelijk de vereniging bedoeld in artikel 6 hoeven te zijn.

Gelet op het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 11 van de Cultuurpactwet, en met het oog op de rechtszekerheid dient dit te worden gepreciseerd.

⁽⁹⁾ Hierover om toelichting gevraagd, heeft de gemachtigde het volgende verklaard: "Met «traject» bedoelen we een reeks van opeenvolgende handelingen die kaderen binnen één geheel en in verschillende stappen moeten leiden tot een bepaalde doelstelling (meer participatie); in tegenstelling tot een project, waarbij de deelname aan een bepaald cultuur-, jeugd- of sportevenement centraal staat, gaat het in een traject om het aanleren van een mentaliteit (eerder toeleiding naar een soort van activiteiten dan deelname aan een bepaalde activiteit)."

⁽¹⁰⁾ Hierover om toelichting gevraagd, heeft de gemachtigde het volgende verklaard: "Het gaat om expertise over bv. de vrijwilligerswet, kwaliteitszorg voor verenigingen of de vzw-wet. Hieromtrent zijn verschillende verenigingen actief, maar ze richten zich naar het brede verenigingsleven. Deze subsidielij is opgezet om die verenigingen toe te laten hun expertise toe te passen op de cultuur-, jeugd- en sportsector zodat de verenigingen uit ons beleidsdomein een betere toegang krijgen tot duidelijke en op maat gemaakte informatie."

CDC

5.2.5. In sommige artikelen van het ontwerp wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om, met het oog op subsidiëring, bijkomende kansengroepen aan te wijzen ⁽¹¹⁾, per projectgroep bijkomende criteria te bepalen ⁽¹²⁾, en thema's toe te voegen voor de projectoproepen proeftuinen 2008-2012 ⁽¹³⁾. Artikel 11 van de Cultuurpactwet vereist evenwel dat alle subsidiecriteria in het decreet zelf worden vastgesteld.

5.2.6. Het bepalen van de procedure voor het verlenen van de subsidies wordt geheel aan de Vlaamse Regering gedelegeerd, hetgeen strijdig is met het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 11 van de Cultuurpactwet.

De procedure dient in het ontwerp zelf te worden bepaald en aan de Vlaamse Regering kan enkel het nader uitwerken van de in het ontwerp bepaalde principes worden toevertrouwd, zonder dat ze daarbij nog belangrijke nieuwe elementen kan toevoegen.

5.3. De artikelen 18, 22, 29 en 37 van het ontwerp voorzien in subsidies voor verenigingen die activiteiten uitoefenen die niet gericht zijn op de hele Vlaamse Gemeenschap. Voor die artikelen dient wat de Cultuurpactwet betreft, enkel de overeenstemming met artikel 10 van die wet te worden onderzocht.

5.3.1. Artikel 18 van het ontwerp luidt:

"In het kader van het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid sluit de Vlaamse Regering convenanten met de centrumgemeenten met als doel de reguliere bibliotheekwerking uit te breiden tot de gevangenissen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor de uitvoering van het eerste lid."

Het is niet duidelijk of met die bepaling ook wordt beoogd in een nieuwe subsidie te voorzien.

⁽¹¹⁾ Artikel 19, derde lid.

⁽¹²⁾ Artikel 32, § 3.

⁽¹³⁾ Artikel 32, § 5.

CDC

Hierover om toelichting verzocht, heeft de gemachtigde het volgende verklaard:

"Aan het convenant is een subsidie gekoppeld. Convenant[en] worden afgesloten met centrumgemeenten omdat hun bibliotheken gezien de schaal waarop ze werken beter in staat zijn om samenwerking met gevangenisbibliotheken in hun regio uit te werken. Voor de definitie van centrumgemeente moet opnieuw verwezen worden naar de «Grootstedelijke gebieden: Antwerpen en Gent en Regionaal stedelijke gebieden: Aalst - Brugge - Hasselt - Genk - Kortrijk - Leuven - Mechelen - Oostende - Roeselare - Sint-Niklaas - Turnhout» zoals vermeld in bijlage bij decreet lokaal cultuurbeleid."

In de ontworpen bepaling wordt echter geen gewag gemaakt van een subsidie. Zo het toch de bedoeling zou zijn dat op grond van die bepaling subsidies kunnen worden verleend, dient dit uitdrukkelijk te worden bepaald en dient de subsidie nader te worden omschreven.

Daarnaast dient te worden verduidelijkt wat wordt bedoeld met "In het kader van het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid", of dient die zinsnede te worden weggelaten.

Ook de delegatie aan de Vlaamse Regering dient te worden gepreciseerd.

5.3.2. In artikel 29, § 3, wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om nog andere categorieën van instellingen of organisaties aan te wijzen die in aanmerking komen voor de erin bedoelde subsidies.

De decreetgever dient evenwel de criteria te bepalen waarmee de Vlaamse Regering rekening moet houden bij het uitvoeren van deze bepaling.

5.3.3. In artikel 30 dienen de criteria te worden bepaald waaraan de gesubsidieerde projecten moeten voldoen of dient minstens de finaliteit van de subsidie te worden bepaald.

6. Luidens artikel 2, 11°, van het ontwerp kunnen projectsubsidies uitsluitend worden aangewend voor de ondersteuning of de organisatie van Nederlandstalige initiatieven.

CDC

In de definitie van het begrip "vereniging met landelijke werking" wordt voorgeschreven dat alle gegevens en documenten in het Nederlands aanwezig moeten zijn op de zetel.

Volgens de gemachtigde is het de bedoeling dat het vereiste dat de subsidies enkel voor de ondersteuning of de organisatie van Nederlandstalige initiatieven mogen worden aangewend, geldt voor alle subsidies (en dus niet alleen voor de projectsubsidies) die worden ingesteld.

Gevraagd naar de criteria die zullen worden gehanteerd om te kunnen spreken van een Nederlandstalig initiatief, heeft de gemachtigde geantwoord dat alle documenten en gegevens, waaronder de statuten, in het Nederlands aanwezig moeten zijn op de zetel en dat bij de uitvoering van de gesubsidieerde initiatieven het Nederlands als voertaal moet worden gebruikt.

Voor het hanteren van die criteria, wat betreft de initiatieven gevestigd in het Nederlandse taalgebied, dient een deugdelijke verantwoording te bestaan. De stellers van het ontwerp dienen na te gaan of zulk een verantwoording effectief bestaat, en of ze de toetsing aan het beginsel van de gelijkheid en de niet-discriminatie en aan andere internationaalrechtelijke of grondwettelijke beginselen kan doorstaan. Zulks klemmt des te meer nu ook de subsidiëring van projecten wordt beoogd die zich richten tot personen met een andere etnisch-culturele achtergrond ⁽¹⁴⁾ en die ertoe strekken de interculturaliteit te bevorderen ⁽¹⁵⁾. Wanneer er effectief zulk een verantwoording bestaat, verdient het aanbeveling om die in de memorie van toelichting weer te geven.

7. In de artikelen 3, 6, 10 en 15 wordt telkens bepaald dat een vereniging zonder winstoogmerk met het aldaar omschreven doel wordt gesubsidieerd, wat volgens de gemachtigde zou betekenen dat slechts één vereniging "per soort subsidie" in aanmerking komt. Luidens artikel 23 worden maximaal zes verenigingen met een landelijke werking gesubsidieerd.

⁽¹⁴⁾ Zie artikel 19.

⁽¹⁵⁾ Zie de artikelen 4, tweede lid, 11, tweede lid, 7, tweede lid, 16, tweede lid, 20, eerste lid, 4°, 35, § 2, eerste lid, 6°, en 37, § 2, 7°.

CDC

Aldus wordt een voorkeursbehandeling voor één, respectievelijk zes verenigingen in het leven geroepen. Het is mogelijk dat er andere verenigingen zijn, met gelijkaardige doelstellingen, die zonder subsidie zullen moeten werken.

Voor dat verschil in behandeling dient een in het licht van het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid en de niet-discriminatie aanvaardbare verantwoording te bestaan, die best in de memorie van toelichting wordt weergegeven.

8. Bij wijze van overgangsregeling wordt in de artikelen 4, vijfde lid, en 7, vijfde lid, telkens bepaald dat de lopende beheersovereenkomst met de vereniging die bij de inwerkingtreding van het decreet dat thans in ontwerpvorm voorligt reeds wordt gesubsidieerd op een nader bepaalde basisallocatie van "het decreet van 29 juni 2007 houdende aanpassing van de algemene uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2007", wordt gehandhaafd voor de jaren 2008 tot 2010.

Aldus worden twee welbepaalde verenigingen voor drie jaren bevoordeeld.

Op grond van artikel 23, §§ 6 en 7, worden de bij de inwerkingtreding van het ontworpen decreet gesubsidieerde verenigingen verder gesubsidieerd in 2008, terwijl "nieuwe" verenigingen op zijn vroegst vanaf 1 januari 2009 worden gesubsidieerd.

Ook in al de hiervoor vermelde gevallen moet een in het licht van het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid en de niet-discriminatie aanvaardbare verantwoording bestaan, die best in de memorie van toelichting wordt weergegeven.

9. In de artikelen 5, eerste lid, en 7, zesde lid, wordt bepaald dat de jaarlijkse subsidie vanaf de inwerkingtreding van het decreet dat thans in ontwerpvorm voorligt tot 2010 gelijk is aan het subsidiebedrag dat op een bepaalde basisallocatie van het voornoemde decreet van 29 juni 2007 werd toegekend.

In artikel 37, § 6, wordt het jaarlijkse subsidiebedrag bepaald.

In de artikelen 5, tweede lid, 7, zevende lid, 9, 12, 14, 17, eerste en tweede lid, 21, 22, § 3, 24, tweede lid, 28, 29, § 6, 30, 33 en 35, § 6, wordt vermeld dat de Vlaamse Regering het subsidiebedrag telkens opnieuw bepaalt voor de volgende periodes

.../...

(dit is na de periodes waarvan gewag wordt gemaakt in de vorige opmerking) of dat de Vlaamse Regering jaarlijks in een bepaald bedrag, eventueel met vermelding van een minimum of een maximum, voorziet voor de desbetreffende subsidies.

Die bepalingen kunnen, in de eerste plaats, slechts worden beschouwd als bepalingen waarin niet meer dan een politiek engagement wordt verkondigd, en ontberen derhalve normatieve draagwijdte. Krachtens artikel 50, § 1, eerste lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten keurt immers elk parlement jaarlijks de begroting goed. Die bepaling is, wat de gemeenschappen en de gewesten betreft, een transpositie van artikel 174, eerste lid, van de Grondwet, op grond waarvan de begrotingen jaarlijks worden goedgekeurd en voor slechts één jaar gelden. Gelet hierop kan de decreetgever in de toekomst niet gebonden zijn door de genoemde ontworpen bepalingen, en worden erdoor zijn prerogatieven op het vlak van de goedkeuring van de begroting en de regeringscontrole niet aangetast.

Bovendien volgt uit het voorgaande ook dat het aan de Vlaamse Regering niet toekomt om te bepalen welk bedrag aan welbepaalde subsidies zal worden besteed.

10. In de artikelen 18, eerste lid, 32, § 4, 6°, en 37, § 1, 1°, van het ontworpen decreet worden de begrippen "centrumgemeenten", "centrumgemeenten in de grootstedelijke gebieden" en "centrumgemeenten in de regionaalstedelijke en in de structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden" gebruikt .

Deze begrippen dienen in het ontwerp te worden omschreven.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 2

11. In artikel 2, 4°, wordt de etnisch-culturele diverse achtergrond vastgeknoopt aan "een sociaal-culturele herkomst die verbonden is aan een niet Benelux-land".

Het is echter niet duidelijk wat de relevantie hiervan is.

Artikel 4

12. Volgens de gemachtigde geldt de goedkeuring van het meerjarenplan door de administratie waarvan gewag wordt gemaakt in artikel 4, derde lid, als een subsidievoorwaarde. Dit dient dan ook met zoveel woorden te worden gezegd.

Deze opmerking kan, *mutatis mutandis*, worden herhaald voor de artikelen 7, 11, derde lid, en 16, derde lid.

Artikel 6

13. In artikel 6, tweede lid, dient volgens de gemachtigde "organisaties" (lees: verenigingen) te worden geschreven in plaats van "organisatie" (lees: vereniging), aangezien in artikel 23, § 1, 4°, gewag wordt gemaakt van "minstens een vereniging".

In artikel 16, tweede lid, schrijve men dan ook "verenigingen" in plaats van "organisatie".

Artikel 22

14. Het voorwerp van de bij artikel 22, §§ 1 en 2, bedoelde subsidiëring is niet precies. Zo is het niet duidelijk of het enkel gaat om de subsidiëring van de activiteiten van de betrokken gemeentelijke dienst die het opzetten van een plaatselijk samenwerkingsverband stuurt en begeleidt, dan wel of de subsidies ook de financiering van de in artikel 22, § 2, 1°, b), bedoelde initiatieven betreffen.

In de eerste hypothese lijkt er geen probleem te zijn voor zover er een ééntalige gemeentelijke dienst bestaat en het enkel een samenwerking met unicommunautaire instellingen betreft. In de tweede hypothese rijst er een bevoegdheidsprobleem ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁶⁾ Zie opmerking 4.2.2.

15. In artikel 22, § 2, 1°, b), wordt volgens de gemachtigde met het begrip "social-profitinitiatieven" gerefereerd aan "organisaties die diensten aanbieden in de culturele, de socio-culturele, de gezondheids- en de welzijnssector én organisaties werkzaam in de sociale economie".

Het ontwerp kan op dit punt worden gepreciseerd.

16. In artikel 22, § 3, tweede lid, 2°, moet de juiste datum (26 mei 2002) van de wet betreffende het recht op maatschappelijke integratie worden vermeld.

17. Luidens artikel 22, § 5, kan een gemeente of samenwerkingsverband van gemeenten jaarlijks beslissen om de uitvoering van de afsprakennota vrijetijdsparticipatie voor de resterende beleidsperiode stop te zetten.

Het is niet duidelijk welke de rechtsgevolgen zijn voor de subsidiëring van de beslissing tot stopzetting van de uitvoering van de afsprakennota. Bovendien rijst de vraag wat er gebeurt wanneer één van de andere partners de samenwerking stopzet.

18. De klacht waarvan gewag wordt gemaakt in artikel 22, § 6, kan volgens de gemachtigde worden ingediend tegen de opmaak of tegen de uitvoering van de afsprakennota, en dit door de verenigingen die de afsprakennota mee hebben opgesteld of die, gelet op artikel 22, § 2, 2°, bij die opstelling hadden moeten worden betrokken.

Het verdient aanbeveling dit in de ontworpen bepaling te preciseren.

19. In artikel 22, § 8, kan eventueel worden gepreciseerd dat de "stopzetting" wordt bedoeld waarvan gewag wordt gemaakt in artikel 22, § 5.

Artikel 23

20. Luidens artikel 23, § 2, selecteert de Vlaamse Regering bij de verenigingen, vermeld in artikel 23, § 1, een divers aanbod vormingsinitiatieven en maakt ze dat bekend.

Gevraagd naar de draagwijdte van die bepaling heeft de gemachtigde verklaard dat ermee wordt bedoeld dat de Vlaamse Regering de lijst van gesubsidieerde vormingsinitiatieven bekend maakt.

Het verdient aanbeveling artikel 23, § 2, in die zin te redigeren.

21. Artikel 23, § 4, bepaalt dat de verenigingen minstens drie vierde van het subsidiebedrag besteden aan de vormingsinitiatieven vermeld in paragraaf 2.

Het is onduidelijk waarvoor het resterende vierde van het subsidiebedrag is bestemd. Het verdient aanbeveling dit uitdrukkelijk in het ontwerp te bepalen.

Artikel 24

22. Aangezien het eerste lid van artikel 24 volgens de verklaring van de gemachtigde als een subsidievoorwaarde dient te worden beschouwd, kan deze bepaling beter worden geïntegreerd in het derde lid, 4°, van dat artikel.

23. De delegatie in artikel 24, derde lid, 5°, vormt dubbel gebruik met het bepaalde in artikel 23, § 5. Het verdient dan ook aanbeveling de eerstgenoemde bepaling weg te laten.

Artikel 29

24. Betreffende artikel 29, § 2, 1°, wordt in de memorie van toelichting bepaald dat "de erkenning [...] ruim [wordt] geïnterpreteerd: het gaat zowel om erkenningen op Vlaams niveau als om afdelingen van een erkende organisatie als om erkenningen op lokaal niveau (bv. in lokale beleidsplannen)".

De rechtszekerheid vereist dat in die ontworpen bepaling wordt gepreciseerd van wie de erkenning moet uitgaan.

CDC

Artikel 32

25. Volgens de gemachtigde is het de bedoeling dat ook gemeenten in aanmerking kunnen komen voor de subsidies bedoeld in artikel 32, § 4, 1°.

Het verdient aanbeveling dit in de tekst te preciseren.

Artikel 35

26. Luidens artikel 35, § 5, kan de Vlaamse Regering de toegekende subsidiëring spreiden over meerdere begrotingsjaren.

Met die bepaling kan geen afbreuk worden gedaan aan het gegeven dat de Vlaamse Regering te dezen steeds in overeenstemming dient te handelen met hetgeen hierover zal zijn bepaald in de algemene uitgavenbegroting ⁽¹⁷⁾.

Artikel 36

27. Volgens de gemachtigde is er geen bezwaar om de woorden "een stad" te vervangen door de woorden "een gemeente", aangezien het dragen van de titel van "stad" op zich geen subsidievereiste is.

Artikel 37

28. Luidens artikel 37, § 1, 1°, kunnen de aanvragen voor de subsidiëring als "Cultuurstad van Vlaanderen" en als "Sportstad van Vlaanderen" enkel worden ingediend door het gemeentebestuur van centrumgemeenten in de regionaalstedelijke en in de structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden.

Gevraagd naar een verantwoording hiervoor in het licht van het gelijkheidsbeginsel, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

⁽¹⁷⁾ Zie ook de algemene opmerking nr. 9, *in fine*.

"De motivatie om de titel «Cultuurstad/Sportstad van Vlaanderen» te beperken tot de steden opgesomd in de artikelsgewijze toelichting zit in het feit dat de gemeente die de titel krijgt in staat moet zijn (ook financieel) om daarrond een uitgebreid programma op te zetten en om een groot aantal bezoekers te ontvangen."

Volgens de memorie van toelichting komen de grootsteden Antwerpen, Brussel en Gent niet in aanmerking komen voor de titel omdat zij minstens de ambitie moeten hebben om verkozen te worden tot Europese culturele hoofdstad.

Het kan worden betwijfeld of die gegeven verantwoording afdoende is ten aanzien van het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid en de niet-discriminatie.

Artikel 40

29. Luidens de memorie van toelichting bepaalt artikel 40 "dat de Rode Antraciet in aanmerking komt voor subsidiëring op basis van artikel 16, vierde lid, van dit decreet".

Hierover om toelichting verzocht heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

"Art. 40 wil aangeven dat de vereniging die werd gesubsidieerd volgens het decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk (de Rode Antraciet) in aanmerking komt voor de eerste beheersovereenkomst. Hiermee willen we de continuïteit verzekeren van de activiteiten voor gedetineerden. (De Rode Antraciet is op dit moment ook de enige vereniging die de doelstelling kan waarmaken.) De reden waarom de subsidiëring van de Rode Antraciet wordt getransfereerd naar het Participatiedecreet is dat de taken verder gaan dan sociaal-cultureel werk. Ze hebben ook een sport-aanbod (dat apart werd gesubsidieerd via het sport-middelen), maar dit wordt nu geïntegreerd in één subsidie-enveloppe."

De draagwijdte van de woorden "komt in aanmerking" is evenwel niet geheel duidelijk.

Indien hiermee wordt bedoeld dat kan worden overwogen de geviseerde vereniging te selecteren, dan is de bepaling louter programmatorisch en dus niet op haar plaats in een normatieve tekst.

Bedoelt men evenwel dat deze vereniging reeds door de decreetgever wordt uitgekozen, dan dient dit uitdrukkelijk te worden bepaald en dient hiervoor een deugdelijke verantwoording te worden gegeven.

.../...

Artikel 43

30. Artikel 43 luidt:

"Elke begunstigde moet het logo van de Vlaamse overheid met het bijschrift «Met steun van de Vlaamse overheid» opnemen op alle informatiedragers en relevante externe communicatiekanalen. De Vlaamse Regering bepaalt de verdere uitwerking van die inspanningen op het gebied van communicatie."

Nopens de draagwijdte van de tweede volzin van artikel 43 heeft de gemachtigde de volgende toelichting gegeven:

"[De] laatste zin is bedoeld om te verduidelijken hoe de «communicatieve return» van de subsidies dient gerealiseerd te worden. In geval van een publicatie volstaat het logo «Met steun van ...»; in geval van een groter evenement zullen afspraken moeten worden gemaakt tussen de gesubsidieerde en de administratie over de manier waarop de steun van de Vlaamse overheid wordt bekendgemaakt. Deze bepaling moet toelaten om dit in het uitvoeringsbesluit verder uit te werken."

Gelet op die toelichting verdient het veeleer aanbeveling om in artikel 43 te bepalen dat de Vlaamse Regering andere verplichtingen kan opleggen aan de begunstigten inzake de bekendmaking van de subsidiëring door de Vlaamse Gemeenschap, en dit ter vervanging van de huidige tweede volzin van artikel 43.

LM

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	H. COUSY,	assessoren van de
	J. VELAERS,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. R. THIELEMANS, eerste auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

J. SMETS

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° participatie: het deelnemen aan en het deelhebben in het cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod;
- 2° vrije tijd: de tijd die overblijft na enerzijds de gezins- en verzorgingstijd en anderzijds de school- en arbeidstijd;
- 3° interculturaliteit: dialoog, wederzijdse verkenning of ontmoeting tussen bevolkingsgroepen van diverse etnisch-culturele achtergrond;
- 4° personen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond: in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad verblijvende burgers met een sociaal-culturele herkomst die verbonden is aan een niet-Benelux-land;
- 5° kansengroep: een geheel van personen die vanwege één of meer gemeenschappelijke persoons- of situationele kenmerken bijzondere beleidsuitdagingen stellen voor cultuur-, jeugdwerk- en sportparticipatie;
- 6° niet-formele educatie: een geïnstitutionaliseerde vorm van educatie die niet formeel geëvalueerd wordt en waarbij de deelnemer kennis, inzicht en vaardigheden vergroot voor zichzelf en anderen, met het oog op persoonsontplooiing en actieve participatie in een democratische samenleving;
- 7° hobbyvereniging: een vereniging waarbinnen op een georganiseerde wijze en in groepsverband een vrijetijdsbesteding wordt beoefend;
- 8° proeftuinen: initiatieven die met het oog op methodische of inhoudelijke vernieuwing, en op projectmatige wijze, inspelen op nieuwe ontwikkelingen en behoeften in de cultuur-, jeugd- of sportsector, en waarvan de projecttermijn beperkt blijft tot maximaal vijf jaar;
- 9° vereniging met landelijke werking: een vereniging die door haar doelstelling en werking deelnemers aantrekt uit of een werking heeft in minstens vier provincies van het Nederlandse taalgebied. Alle gegevens en documenten moeten in het Nederlands aanwezig zijn op de zetel. In dit decreet wordt het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gelijkgesteld met een provincie;
- 10° werkingssubsidie: een subsidie voor de ondersteuning van de personeels- en werkingskosten, als resultaat van een structurele activiteit met een continu en permanent karakter;
- 11° projectsubsidie: een subsidie voor de ondersteuning van een initiatief in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, dat wegens haar activiteiten moet worden beschouwd als uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap, met een doelstelling en uitvoering die in de tijd kan worden afgebakend. De initiatieven dienen het Nederlands te gebruiken en alle gegevens en documenten met betrekking tot dit initiatief dienen in het Nederlands aanwezig te zijn op de zetel;
- 12° centrumgemeente in regionaalstedelijke gebieden: als dusdanig omschreven categorie in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Hieronder vallen Aalst, Brugge, Hasselt, Genk, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout;
- 13° centrumgemeente in structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden: als dusdanig omschreven categorie in het Ruimtelijk Structuurplan

Vlaanderen. Hieronder vallen Aarschot, Deinze, Dendermonde, Diest, Eeklo, Geel, Halle, Herentals, Ieper, Knokke-Heist, Lier, Lokeren, Mol, Oudenaarde, Ronse, Sint-Truiden, Tielt, Tienen, Tongeren, Vilvoorde en Waregem;

14° administratie: de entiteiten in het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media die bevoegd zijn voor de uitvoering van dit decreet;

15° beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media: het beleidsdomein, vermeld in artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.

HOOFDSTUK II

Structurele subsidiëring van
participatie-instellingen

AFDELING I

Verhoging en verbreding van de participatie

ONDERAFDELING I

Communicatie en informatiedienstverlening

Artikel 3

Om de participatie in het vrijetijdsaanbod en in het bijzonder in het cultuur-, jeugd- en sportaanbod te consolideren, te verhogen en te verbreden, subsidieert de Vlaamse Regering een vereniging zonder winstoogmerk die als doel heeft participatie te stimuleren en te faciliteren via communicatie, marketing en informatiediensten. Bij het uitvoeren van die doelen richt de vereniging zich prioritair op een publieksgerichte actieve exploitatie van een sectoroverschrijdende databank, waarin de vrijetijdsbesteding met de nadruk op de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport centraal staat.

Bij de subsidieaanvraag verduidelijkt de vereniging hoe ze die doelstellingen zal realiseren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, evenals voor de beoordeling van de aanvragen, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie, en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 4

De Vlaamse Regering sluit met de vereniging, vermeld in artikel 3, een beheersovereenkomst. Die beheersovereenkomst bestrijkt maximaal een periode van vijf jaar en is hernieuwbaar.

In die overeenkomst worden ten minste de strategische en operationele doelstellingen en de bijbehorende indicatoren bepaald, en wordt ook aandacht besteed aan de bevordering van de interculturaliteit.

De vereniging concretiseert de beheersovereenkomst in een meerjarenplan en legt dit ter goedkeuring voor aan de Administratie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen.

Bij wijze van overgang blijft de lopende beheersovereenkomst met de vereniging die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet gesubsidieerd wordt op basisallocatie 33.12 van programma 45.50 van het decreet van 29 juni 2007 houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2007, gehandhaafd voor de jaren 2008 tot en met 2010.

Artikel 5

Vanaf de inwerkingtreding van het decreet tot en met 2010 voorziet de Vlaamse Regering in een jaarlijkse subsidie die, bij gelijke werking en opdracht, minstens gelijk is aan het subsidiebedrag dat op basisallocatie 33.12 van programma 45.50 van het decreet van 29 juni 2007 houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2007, werd toegekend.

Voor de volgende periodes wordt het subsidiebedrag door de Vlaamse Regering telkens opnieuw bepaald op grond van door de Administratie geaggregeerde gegevens, en uit de eigen beleidsintenties voor de volgende beheersovereenkomst.

ONDERAFDELING II

Leesbevordering

Artikel 6

Om de leescultuur, het leesklimaat en de leesomgeving in Vlaanderen te bevorderen, subsidieert de

Vlaamse Regering een vereniging zonder winstoogmerk, die leesbevorderingscampagnes en -projecten voor diverse doelgroepen opzet, en die onderzoek naar lezen en leescultuur stimuleert. De vereniging treedt op als coördinator van projecten, als kennis- en informatiecentrum, als aanspreekpunt voor leesbevordering en als internationale partner.

Op verzoek geeft de vereniging, aan de vereniging of verenigingen vermeld in artikel 23, §1, 4°, ondersteuning op het niveau van visie en methodes.

Bij de subsidieaanvraag verduidelijkt de vereniging hoe ze die doelstellingen zal realiseren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, evenals voor de beoordeling van de aanvragen, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie, en het toezicht op de naleving van de subsidiëringsvoorwaarden.

Artikel 7

De Vlaamse Regering sluit met de vereniging, vermeld in artikel 6, een beheersovereenkomst. Die overeenkomst bestrijkt maximaal een periode van vijf jaar en is hernieuwbaar.

In die overeenkomst worden ten minste de strategische en operationele doelstellingen en de bijbehorende indicatoren bepaald, en wordt ook aandacht besteed aan de bevordering van de interculturaliteit.

De vereniging concretiseert de beheersovereenkomst in een meerjarenplan en legt dit ter goedkeuring voor aan de Administratie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen.

Bij wijze van overgang blijft de lopende beheersovereenkomst met de vereniging die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet gesubsidieerd wordt op basisallocatie 33.55 van programma 45.40 van het decreet van 29 juni 2007 houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2007, gehandhaafd voor de jaren 2008 tot en met 2010.

Vanaf de inwerkingtreding van het decreet tot en met 2010 voorziet de Vlaamse Regering in een jaarlijkse subsidie die, bij gelijke werking en opdracht, gelijk is aan het subsidiebedrag dat op basisallocatie 33.55

van programma 45.50 van het decreet van 29 juni 2007 houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2007, werd toegekend.

Voor de volgende periodes wordt het subsidiebedrag door de Vlaamse Regering telkens opnieuw bepaald op grond van door de Administratie geaggregeerde gegevens, en uit de eigen beleidsintenties voor de volgende beheersovereenkomst.

Artikel 8

Om de geletterdheid van de Vlaamse bevolking te bevorderen, subsidieert de Vlaamse Regering jaarlijks projecten van verenigingen die bijdragen tot een beter leesklimaat. Prioriteit wordt daarbij gegeven aan projecten voor kansengroepen, projecten met een bovenlokale uitstraling en projecten die als experiment worden opgezet.

De vereniging, vermeld in artikel 6, komt hiervoor niet in aanmerking.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, de beoordeling van de projecten via een beoordelingscommissie, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëringsvoorwaarden.

Artikel 9

Voor de projecten, vermeld in artikel 8, voorziet de Vlaamse Regering in een jaarlijks bedrag van minstens 170.000 euro.

AFDELING II

Vernieuwing en verdieping van de participatie van kansengroepen

Artikel 10

Om de verdieping en vernieuwing van de participatie van kansengroepen te realiseren, subsidieert de Vlaamse Regering een vereniging zonder winstoogmerk die, vertrekkend vanuit de leefwereld en het per-

spectief van kansengroepen, de participatie van deze groepen aan cultuur, jeugdwerk en sport versterkt. De vereniging heeft de volgende opdrachten:

1° op het niveau van visie en methodes, op verzoek, ondersteuning geven aan:

- a) particuliere sociaal-artistieke, sociaal-sportieve en cultuurparticipatieprojecten voor kansengroepen;
- b) lokale trajecten in verband met cultuur-, jeugdwerk- en sportparticipatie;
- c) de opmaak van een afsprakennota vrijetijdsparticipatie als vermeld in artikel 22;
- d) de ontsluiting van goede praktijken, waaronder participatieprojecten en proeftuinen als vermeld in artikelen 19 en 31;

2° het tot stand brengen of mogelijk maken van:

- a) samenwerkingsverbanden en netwerken waarin verschillende partners een inspanning leveren om de participatie van mensen in armoede mogelijk te maken;
- b) een systeem van financiële tegemoetkomingen ter bevordering van de participatie van mensen in armoede;
- c) concrete projecten voor kansengroepen;

3° het stimuleren en ontwikkelen van het maatschappelijke debat over de participatie van kansengroepen.

Bij de subsidieaanvraag verduidelijkt de vereniging hoe ze de doelstelling zal realiseren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling van de aanvragen, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 11

De Vlaamse Regering sluit met de vereniging, vermeld in artikel 10, een beheersovereenkomst. Die

overeenkomst bestrijkt maximaal een periode van vijf jaar en is hernieuwbaar.

In die overeenkomst worden ten minste de strategische en operationele doelstellingen en de bijbehorende indicatoren bepaald, en wordt ook aandacht besteed aan de bevordering van de interculturaliteit.

De vereniging concretiseert de beheersovereenkomst in een meerjarenplan en legt dit ter goedkeuring voor aan de Administratie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen.

In afwijking van het eerste lid wordt de eerste overeenkomst gesloten voor de periode 2008- 2010. De aanvraag daarvoor moet worden ingediend voor 1 februari 2008 en zal beoordeeld worden op basis van de wijze waarop de aanvragende vereniging in de voormelde periode de doelstelling zal realiseren.

Artikel 12

Voor de uitvoering van de eerste beheersovereenkomst, vermeld in artikel 11, voorziet de Vlaamse Regering in een werkingssubsidie van ten minste 600.000 euro. Voor de volgende periodes wordt het subsidiebedrag door de Vlaamse Regering telkens opnieuw bepaald op grond van de door de Administratie geaggregeerde gegevens, en uit de eigen beleidsintenties voor de volgende beheersovereenkomst.

Voor de opdrachten, vermeld in artikel 22, §7, wordt de werkingssubsidie jaarlijks aangevuld zoals vermeld in artikel 22, §7.

HOOFDSTUK III

Subsidiëring van verenigingen
met een specifieke opdracht
met betrekking tot het verenigingsleven

Artikel 13

Met het oog op sterkere en meer toegankelijke expertise op het vlak van de kwaliteit en aanwezigheid van het cultuur-, jeugd- en sportverenigingsleven kan de Vlaamse Regering verenigingen subsidiëren om hun specifieke expertise voor die sectoren te ontslui-

ten en ter beschikking te stellen zodat de slagkracht van die sectoren vergroot.

De verenigingen, vermeld in het eerste lid, bekleden door hun expertise met betrekking tot participatie in het verenigingsleven in Vlaanderen een uitzonderlijke of unieke positie, die de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport overstijgt.

De verenigingen, vermeld in het eerste lid, komen niet in aanmerking voor subsidiëring via een decreet dat betrekking heeft op aangelegenheden binnen het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media, met uitzondering van dit decreet.

Een vereniging als vermeld in het eerste lid ontvangt een jaarlijkse subsidie van maximaal 150.000 euro voor specifieke opdrachten die in een overeenkomst met de Vlaamse Regering vastgelegd worden. Die overeenkomst bestrijkt maximaal een periode van vijf jaar en is hernieuwbaar.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen, alsook de voorwaarden voor de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 14

Voor de uitvoering van artikel 13 voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks in een bedrag van maximaal 300.000 euro.

HOOFDSTUK IV

Subsidiëring van participatiebevorderende verenigingen en initiatieven van en voor kansengroepen

AFDELING I

Structurele subsidiëring van een vereniging voor de re-integratie van gedetineerden via cultuur en sport

Artikel 15

Om de sociale re-integratie van gedetineerden te vergroten, subsidieert de Vlaamse Regering een vereniging zonder winstoogmerk die de culturele en

sportieve participatie van gedetineerden in hun directe sociale omgeving bevordert.

Hiertoe organiseert de vereniging sport- en sociale cultuuractiviteiten in gevangenissen en ontwikkelt ze een gevarieerd en gespecialiseerd cursusaanbod.

Bij de subsidieaanvraag verduidelijkt de vereniging hoe ze de doelstelling zal realiseren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 16

De Vlaamse Regering sluit met de vereniging, vermeld in artikel 15, een beheersovereenkomst. Die overeenkomst bestrijkt maximaal een periode van vijf jaar en is hernieuwbaar.

In die overeenkomst worden ten minste de strategische en operationele doelstellingen en de bijbehorende indicatoren bepaald, en wordt ook aandacht besteed aan de bevordering van de interculturaliteit.

De vereniging concretiseert de beheersovereenkomst in een meerjarenplan en legt dit ter goedkeuring voor aan de Administratie.

In afwijking van het eerste lid wordt de eerste overeenkomst gesloten voor de periode 2008-2010.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen.

Artikel 17

Voor de uitvoering van de eerste beheersovereenkomst, vermeld in artikel 16, voorziet de Vlaamse Regering in een werkingssubsidie van ten minste 950.000 euro in 2008 en 1.100.000 euro vanaf 2009.

Voor de volgende periodes wordt het subsidiebedrag door de Vlaamse Regering telkens opnieuw bepaald op grond van de door de Administratie geaggregeerde gegevens, en uit de eigen beleidsintenties voor de volgende beheersovereenkomst.

De subsidie, vermeld in artikel 15, is niet cumuleerbaar met de subsidies, vermeld in artikel 19.

Artikel 18

Om de reguliere bibliotheekwerking uit te breiden tot de gevangenissen sluit de Vlaamse Regering in het kader van het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid convenanten af met de betrokken gemeenten. De subsidies die hiervoor worden ingezet, worden voorzien voor personeels- en werkingskosten.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en voor het toezicht op de uitvoering van de convenanten.

AFDELING II

Subsidiëring van projecten
ter bevordering van de participatie
van kansengroepen
in cultuur, jeugdwerk of sport

Artikel 19

Om een diverse, duurzame en actieve participatie van kansengroepen aan cultuur, jeugdwerk en sport te bevorderen, subsidieert de Vlaamse Regering jaarlijks projecten die erin slagen die groepen via een vernieuwend concept toe te leiden naar culturele, jeugdwerk- of sportieve activiteiten of om initiatieven die uitgaan van die kansengroepen te valoriseren. De projecten worden opgezet door een vereniging zonder winstoogmerk.

De participatieprojecten, vermeld in het eerste lid, richten zich tot of gaan uit van een van de volgende kansengroepen:

- 1° personen met een handicap;
- 2° gedetineerden;
- 3° personen in armoede;
- 4° personen met een diverse etnisch-culturele achtergrond;
- 5° gezinnen met kinderen.

De Vlaamse Regering kan na voorafgaand advies van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

nog andere kansengroepen aanwijzen dan de kansengroepen, vermeld in het tweede lid.

Artikel 20

Om in aanmerking te komen voor subsidiëring, worden de participatieprojecten, vermeld in artikel 19, getoetst aan de volgende criteria:

- 1° de mate waarin het project inspeelt op en tegemoetkomt aan de eigenheid van de kansengroep of vertrekt vanuit de kansengroep;
- 2° de mate waarin het project een voorbeeld- of voortrekkersfunctie heeft voor de Vlaamse cultuur-, jeugdwerk- of sportpraktijk op het vlak van de methode, de communicatie, de netwerkvorming of de manier om de kansengroep te bereiken;
- 3° de mate waarin het project in aanmerking kan komen voor subsidiëring via een decreet dat betrekking heeft op aangelegenheden binnen het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media, met uitzondering van dit decreet;
- 4° de mate waarin het project interculturaliteit beoogt.

Behalve projecten voor gedetineerden en projecten met een uitzonderlijk karakter, komen projecten die worden ondernomen door verenigingen die al een werkingssubsidie ontvangen van de Vlaamse overheid niet in aanmerking voor subsidiëring op basis van dit hoofdstuk.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, evenals de criteria waaraan het uitzonderlijke karakter moet voldoen, voor de beoordeling en de evaluatie van de projecten en de beoordelingscommissie, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 21

Voor de subsidiëring van de projecten, vermeld in artikel 19, voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks een bedrag van minimaal 1.800.000 euro.

AFDELING III

Subsidiëring van lokale netwerken
voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie
van personen in armoede

Artikel 22

§1. Met het oog op de creatie van een plaatselijk en structureel samenwerkingsverband dat werkt aan het slechten van participatiedrempels voor personen in armoede, subsidieert de Vlaamse Regering op basis van cofinanciering gemeenten of samenwerkingsverbanden van gemeenten in het Nederlandse taalgebied die via lokale netwerken de participatie in cultuur, jeugdwerk of sport stimuleren.

De subsidies worden aangewend voor:

- a) de financiering van de deelname door personen in armoede aan vrijetijdsinitiatieven, -activiteiten en -verenigingen binnen en buiten de gemeente, met inbegrip van lidgeld en voor de deelname noodzakelijke benodigdheden;
- b) de ondersteuning en financiering van socialprofit-initiatieven van of voor personen in armoede op sportief, jeugdwerk- of cultureel vlak.

Enkel de extra subsidies zoals voorzien in §4 kunnen worden aangewend voor de coördinatie en organisatie van het intergemeentelijk samenwerkingsverband.

§2. Om voor de subsidie in aanmerking te komen, zal de gemeente of het samenwerkingsverband van gemeenten:

- 1° bij de subsidieaanvraag een afsprakennota 'vrijetijdsparticipatie' voegen, die een periode bestrijkt tot en met het eerste jaar van de volgende bestuursperiode van de gemeenten en die minimaal voorziet in de financiering van initiatieven zoals vermeld in §1, tweede lid;
- 2° aantonen dat het opstellen, opvolgen en uitvoeren van de afsprakennota 'vrijetijdsparticipatie' tot stand komt via een lokaal netwerk, waarbij minimaal volgende partners actief worden betrokken:
 - a) de gemeentelijke dienst of diensten, bevoegd voor vrije tijd;

- b) het openbaar centrum of de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

- c) de verenigingen van personen in armoede en andere organisaties die in hun werking personen in armoede als doelgroep hebben met relevantie voor het grondgebied.

§3. Voor de subsidiëring van de gemeenten of samenwerkingsverbanden van gemeenten, vermeld in §1, voorziet de Vlaamse Regering vanaf 2009 jaarlijks in een bedrag van minstens 1.650.000 euro. Daarvan wordt 10 percent voorbehouden voor de extra subsidies, vermeld in §4, en wordt het bedrag, bepaald in §7, tweede lid, gereserveerd voor inwoners van gemeenten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. De Vlaamse Regering stelt tijdens het laatste jaar van de gemeentelijke legislatuur de trekkingsrechten vast waarop een gemeente jaarlijks aanspraak maakt.

Voor de vaststelling van het subsidiebedrag per gemeente wordt uitgegaan van het principe van cofinanciering en van de volgende verdeelsleutel:

- 1° vijftig percent op basis van het aantal rechthebbenden op een verhoogde verzekeringstegemoetkoming als vermeld in artikel 37, §1 en §19, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorgingen en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994, op 1 januari van het jaar dat voorafgaat aan de vaststelling van de trekkingsrechten;
- 2° vijftig percent op basis van het aantal gerechtigden op maatschappelijke integratie als vermeld in de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, op 1 januari van het jaar dat voorafgaat aan de vaststelling van de trekkingsrechten.

In afwijking van het tweede lid worden de trekkingsrechten voor de eerste keer vastgesteld in 2008.

§4. Een intergemeentelijk samenwerkingsverband, opgezet volgens de mogelijkheden, vermeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, kan een beroep doen op de som van de trekkingsrechten van de gemeenten die eraan deelnemen, vermeld in §3, vermeerderd met 10 percent.

§5. Een gemeente of samenwerkingsverband van gemeenten kan jaarlijks beslissen om de uitvoering van de afsprakennota 'vrijtijds participatie' voor de resterende beleidsperiode stop te zetten. Dit impliceert automatisch de stopzetting van de subsidiëring.

§6. Alle verplichte partners als vermeld in §2, 2°, en elke betrokkene bij de afsprakennota 'vrijtijds participatie' kunnen een klacht indienen tegen opmaak of uitvoering van de afsprakennota bij de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst.

§7. De trekkingsrechten van gemeenten die niet voldoen aan de voorwaarden vermeld in §2, worden jaarlijks toegevoegd aan de subsidie van de vereniging, vermeld in artikel 10, ter uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 10, 2°. Die middelen kunnen enkel worden aangewend voor de acties vermeld in §1, tweede lid. Een rechtstreekse financiële tegemoetkoming is daarbij alleen mogelijk voor personen in armoede die niet in een gesubsidieerde gemeente wonen als vermeld in dit artikel.

Ten behoeve van de inwoners van gemeenten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad worden de subsidies op dezelfde basis vastgesteld als vermeld in §3 op basis van dertig percent van het aantal rechthebbenden. Dit bedrag wordt rechtstreeks toegevoegd aan de subsidie van de vereniging, vermeld in artikel 10, ter uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 10, 2°. Deze middelen kunnen enkel worden aangewend voor de acties vermeld in §1, tweede lid voor inwoners van gemeenten uit het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en voor aanvragen via verenigingen die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd als uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

§8. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, de omvang van de cofinanciering, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie, het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden, de klachtenprocedure en de mogelijkheden tot stopzetting.

AFDELING IV

Subsidiëring van praktijkgerichte, laagdrempelige educatie voor kansengroepen

Artikel 23

§1. Om de elementaire competenties voor maatschappelijke participatie te verhogen, subsidieert de Vlaamse Regering voor een periode van vijf jaar maximaal zes verenigingen met een landelijke werking voor de ondersteuning van vormingsinitiatieven. Onder die verenigingen bevinden zich:

- 1° minstens twee sociaal-culturele verenigingen voor laagdrempelige, op praktische vaardigheden gerichte vormingsinitiatieven;
- 2° minstens één sportvereniging voor laagdrempelige, op praktische vaardigheden gerichte vormingsinitiatieven in sportgerelateerde bewegingsvormen;
- 3° minstens één vereniging voor blinden en slechtzienden voor vormingsinitiatieven, gericht op het aanleren en trainen van praktische vaardigheden en het gebruiken van aangepaste technische hulpmiddelen;
- 4° minstens één vereniging die het wegwerken van laaggeletterdheid als doelstelling heeft door initiatieven die via begeleiding van leesgroepen en voorleesprojecten het leesklimaat en de leescultuur van kansengroepen bevorderen.

§2. De Vlaamse Regering selecteert bij de verenigingen, vermeld in §1, een divers aanbod vormingsinitiatieven en maakt deze lijst van initiatieven bekend.

§3. De verenigingen, vermeld in §1, tonen bij de subsidieaanvraag op basis van twee jaar werking aan dat ze een divers en op praktische vaardigheden gericht aanbod op een laagdrempelige en kwaliteitsvolle manier kunnen waarborgen. De subsidies worden toegekend op basis van een visienota en een jaarplan.

§4. De verenigingen besteden minstens drie vierde van het subsidiebedrag aan de vormingsinitiatieven, vermeld in §2.

§5. Verenigingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet gesubsidieerd worden op grond van het reglement houdende uitgangspunten voor de financiële ondersteuning van organisaties voor het inrichten van praktijkgerichte opleidingen, blijven, bij wijze van overgang, gedurende het werkjaar 2008 verder gesubsidieerd op basis van de voorwaarden die zijn opgenomen in het voormelde reglement. Ze behouden voor het werkjaar 2008 het subsidiebedrag dat ze op basis van dit reglement in het jaar 2007 ontvangen.

§6. Nieuwe verenigingen worden op zijn vroegst vanaf 1 januari 2009 gesubsidieerd.

Artikel 24

Voor de subsidiëring van de verenigingen, vermeld in artikel 23, §1, voorziet de Vlaamse Regering vanaf 2009 jaarlijks in een bedrag van ten minste 1.400.000 euro.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de kansengroepen, vermeld in artikel 23;
- 2° het aantal uren vorming dat de verenigingen, vermeld in artikel 23, §1, op jaarbasis minimaal geven;
- 3° de maximale subsidie per uur vorming;
- 4° welk aandeel van de vormingsinitiatieven de verenigingen, vermeld in artikel 23, §1, 1°, jaarlijks moeten bestemmen voor kansengroepen;
- 5° welke lokale initiatiefnemers binnen de perken van de vastgelegde kredieten een beroep kunnen doen op de verenigingen, vermeld in artikel 23, §1, voor het geven van vormingsinitiatieven uit het geselecteerde aanbod;
- 6° de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling ervan, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

HOOFDSTUK V

Subsidiëring van hobbyverenigingen voor de landelijke en op participatie gerichte activiteiten

Artikel 25

Om de gemeenschapsvormende waarde en de kwalitatieve ondersteuning van lokale hobbyverenigingen te stimuleren, subsidieert de Vlaamse Regering hobby-verenigingen met een landelijke werking. Ze moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° een vereniging zonder winstoogmerk zijn;
- 2° een landelijke ledenwerking ontplooiën;

3° minstens vijftig afdelingen tellen met een spreiding over minstens vier provincies;

4° activiteiten organiseren die de participatie van leden en geïnteresseerden verbreden en verdiepen, onder andere door competentieverhoging op het educatieve, culturele of sportieve vlak.

Hobbyverenigingen die al een werkingssubsidie ontvangen van de Vlaamse overheid, komen niet in aanmerking voor subsidiëring op basis van dit hoofdstuk.

Artikel 26

Een hobbyvereniging als vermeld in artikel 25, eerste lid, ontvangt een subsidie van maximaal 10.000 euro per jaar. Die subsidie wordt aangewend voor:

- 1° de organisatie van minstens één activiteit met landelijke uitstraling in het kader van de vrijetijdsbesteding met het oog op cultuur of sport;
- 2° de organisatie van minstens één initiatief met als doel de bestuurlijke competenties van de lokale afdelingen te verhogen;
- 3° het op regelmatige basis informeren van de leden via een tijdschrift, een website of een ander communicatiemiddel.

De subsidieaanvragen worden vergeleken en beoordeeld op basis van de volgende criteria:

- 1° de mate waarin ze de diversiteit van hobbyverenigingen in Vlaanderen vergroten;
- 2° de mate waarin ze het bereik van de vereniging vergroten;
- 3° de mate waarin ze de participatie van de deelnemers verdiepen;
- 4° de mate waarin ze personen uit kansengroepen bereiken;
- 5° de mate waarin ze een jeugdwerking uitbouwen.

Artikel 27

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling ervan, de toekenning en de

uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 28

Voor de subsidiëring van de verenigingen, vermeld in artikel 25, voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks in een bedrag van ten minste 500.000 euro.

HOOFDSTUK VI

Tegemoetkoming in het organiseren van een bijzonder cultuuraanbod

Artikel 29

§1. De Vlaamse overheid stimuleert de cultuurparticipatie van de Vlaamse bevolking en de spreiding van culturele initiatieven door een deel van de uitkoop-som voor een voorstelling terug te betalen.

De Vlaamse overheid selecteert daartoe zowel een aanbod van gezelschappen die nieuw zijn op het podium of die een nieuwe artistieke richting inslaan als een aanbod van meer gevestigde gezelschappen en van gezelschappen die zich richten tot specifieke categorieën als vermeld in §2.

§2. Voor subsidie komen in aanmerking:

- 1° sociaal-culturele, culturele, jeugdwerk- en sportverenigingen;
- 2° gemeenschapscentra;
- 3° instellingen uit de bijzondere jeugdzorg;
- 4° rustoorden voor bejaarden en rust- en verzorgingstehuizen;
- 5° dienstencentra, serviceflats en wooncomplexen met dienstverlening;
- 6° instellingen voor personen met een handicap;
- 7° instellingen voor personen uit de geestelijke gezondheidszorg;
- 8° gevangenissen;
- 9° asielcentra;

10° vakantie- en recreatiecentra onder de door de Vlaamse Regering te bepalen voorwaarden;

11° organisaties voor thuiszorg;

12° organisaties die werken met mensen met een laag inkomen of waar armen het woord nemen;

13° cultuurcentra en kunstencentra die door de Vlaamse overheid gesubsidieerd worden.

§3. De Vlaamse Regering kan na advies van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media nog andere categorieën aanwijzen dan de categorieën vermeld in §2.

§4. De specifieke categorie, vermeld in §2, 13°, kan enkel een beroep doen op het aanbod van gezelschappen die nieuw op het podium zijn of die een nieuwe artistieke richting inslaan.

§5. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor de selectie van het aanbod, het indienen van de subsidieaanvragen, evenals voor de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

§6. Voor de uitvoering van artikel 29 voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks in een bedrag van ten minste 600.000 euro.

Artikel 30

Ter bevordering van de participatie van kansengroepen subsidieert de Vlaamse Regering gemeenschapscentra, als vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid, voor projecten met het oog op een aanbod voor kansengroepen.

De Vlaamse Regering bepaalt de kansengroepen en de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie. Voor de uitvoering ervan voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks in ten minste 500.000 euro.

HOOFDSTUK VII

Subsidiëring van proeftuinen die de participatie bevorderen

Artikel 31

De Vlaamse Regering verleent subsidies aan proeftuinen die de participatie van de bevolking verbreden en verdiepen.

Artikel 32

§1. De Vlaamse overheid kan jaarlijks een of meer projectoproepen voor proeftuinen lanceren waarin participatie in cultuur, jeugdwerk of sport vanuit een specifiek thema of voor een bepaalde doelgroep centraal staat.

§2. De ingediende projecten worden getoetst aan de volgende criteria:

- 1° de mate waarin wordt ingespeeld op het thema dat of de doelgroep die de overheid vooropstelt;
- 2° de blijvende methodische en inhoudelijke meerwaarde;
- 3° de mate van methodische en inhoudelijke vernieuwing;
- 4° de relevantie voor de Vlaamse cultuur-, jeugdwerk- of sportpraktijk;
- 5° de duidelijkheid van de toekomst van het project na de projecttermijn.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt het thema van de projectoproep en eventueel bijkomende criteria na advies van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

§4. In de periode 2008-2012 worden de volgende thema's het onderwerp van een proeftuin:

- 1° proeftuinen 'brede school'. De subsidie is specifiek bestemd voor de actieve betrokkenheid en inspanningen van verenigingen of projecten uit de cultuur-, jeugdwerk- of sportsector in dit brede netwerk;
- 2° proeftuinen die via verenigingsondersteuning een duurzame professionalisering en kwaliteitsverbetering, zowel qua organiserend vermogen als qua

laagdrempelig en toegankelijk sportaanbod, van de sportclubs tot doel hebben;

- 3° proeftuinen voor opleiding en vorming van buurt-sportbegeleiders die de sportieve recreatie in de eigen woon- en leefomgeving stimuleren;
- 4° proeftuinen die kansengroepen stimuleren tot en begeleiden bij het ontwikkelen van jeugdverenigingen;
- 5° proeftuinen voor het stimuleren van profvoetbalclubs tot het opnemen van een kwaliteitsvol en duurzaam sociaal-maatschappelijk engagement in de buurt of de stad waar ze werken;
- 6° proeftuinen die sportclubs uit Antwerpen, Gent en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad versterken om beter hun maatschappelijke rol te kunnen opnemen ten opzichte van jongeren en hun ouders, die door een cumul van factoren behoefte hebben aan een breed ondersteuningspakket.

§5. De Vlaamse Regering kan na advies van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media aan §4 thema's toevoegen.

§6. De verenigingen die subsidies ontvangen op basis van dit artikel, maken, met het oog op eventuele begeleiding en ontsluiting, afspraken met de vereniging, vermeld in artikel 3, voor zover het accent op de verbreding van de participatie ligt, of met de vereniging, vermeld in artikel 10, voor zover het accent op de vernieuwing en verdieping van de participatie ligt.

§7. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling en de evaluatie van de projecten en de beoordelingscommissie, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëringsvoorwaarden.

Artikel 33

Voor de uitvoering van artikel 31 voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks in een bedrag van minimaal 3.500.000 euro in 2008 en 4.350.000 euro in 2009.

HOOFDSTUK VIII

Subsidiëring van evenementen
ter bevordering van
de participatie in cultuur of sport

AFDELING I

Grootschalige cultuur- of sportevenementen

Artikel 34

De Vlaamse overheid kan jaarlijks een of meer top-evenementen ondersteunen waarin de participatie van een breed publiek in cultuur of sport centraal staat.

Artikel 35

§1. Om in aanmerking te komen voor subsidiëring, moeten cultuur- en sportevenementen voldoen aan de volgende formele voorwaarden:

- 1° het evenement vindt plaats in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 2° bij de subsidieaanvraag wordt een projectnota gevoegd, waarin minstens de doelstellingen, partners, de fasering en de financiering in detail zijn uitwerkt.

Evenementen die worden georganiseerd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad worden georganiseerd door een instelling die, wegens haar activiteiten, wordt beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

§2. Voor de toekenning van de subsidie wordt de projectnota getoetst aan al de volgende criteria:

- 1° de vernieuwende, wervende kwaliteiten van het programma (het geheel en de onderdelen);
- 2° het bereik van grote, brede, nieuwe en diverse publieken;
- 3° de breedte, kracht en variatie van het organiserende of dragende samenwerkingsverband;
- 4° de financiële en organisatorische haalbaarheid en draagbaarheid, met bijzondere aandacht voor cofinancieringen;

5° de kracht en omvang van het communicatie- en promotieplan en de aandacht voor de herkenning van de Vlaamse ondersteuning en de beeldvorming van de Vlaamse overheid;

6° de aandacht voor kansengroepen en intercultuuraliteit;

7° de duurzame effecten op het vlak van infrastructuur en openbaar domein;

8° de duurzame effecten op het vlak van ontsluiting van en toeleiding naar voorzieningen.

Bijzondere aandacht gaat naar evenementen die de band tussen Vlaanderen en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad bevorderen.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling van de projecten, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

§4. De wederzijdse engagementen tussen de initiatiefnemer en de Vlaamse overheid worden vastgelegd in een beheersovereenkomst.

§5. De Vlaamse Regering kan de toegekende subsidiëring spreiden over meerdere begrotingsjaren.

§6. Voor de uitvoering van artikel 34 voorziet de Vlaamse Regering jaarlijks in een bedrag van minimaal 500.000 euro.

AFDELING II

Cultuurstad en Sportstad van Vlaanderen

Artikel 36

De Vlaamse Regering kan tweejaarlijks een gemeente in Vlaanderen aanwijzen die gedurende een jaar de titel van Cultuurstad van Vlaanderen mag dragen, en een stad die gedurende een jaar de titel van Sportstad van Vlaanderen mag dragen.

Artikel 37

§1. De aanvragen voor de subsidiëring als Cultuurstad van Vlaanderen en als Sportstad van Vlaan-

deren, moeten voldoen aan de volgende formele voorwaarden:

1° de aanvraag wordt ingediend door het gemeentebestuur van centrumgemeenten in de regionaalstedelijke en in de structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden;

2° uiterlijk op 1 juni van het vierde jaar voor het jaar waarin de titel kan worden gedragen, wordt een uitgewerkte projectnota ingediend met een beschrijving van de doelstellingen en een indicatief overzicht van de geplande activiteiten en manifestaties, en een begroting.

§2. Voor de toekenning van de titel van Cultuurstad van Vlaanderen en van Sportstad van Vlaanderen wordt het dossier getoetst aan al de volgende criteria:

1° de vernieuwende en wervende kwaliteiten van het programma (het geheel en de onderdelen);

2° de actieve betrokkenheid en de concrete participatie van de bevolking;

3° het bereik van grote, brede, nieuwe en diverse publieken;

4° de breedte, kracht en variatie van het organiserende of dragende samenwerkingsverband;

5° de financiële en organisatorische haalbaarheid en draagbaarheid, met bijzondere aandacht voor cofinancieringen;

6° de kracht en omvang van het communicatie- en promotieplan en de aandacht voor de herkenning van de Vlaamse ondersteuning en de beeldvorming van de Vlaamse overheid;

7° de aandacht voor kansengroepen en intercultureelheid;

8° de duurzame effecten op het vlak van infrastructuur en openbaar domein;

9° de duurzame effecten op het vlak van ontsluiting van en toeleiding naar voorzieningen.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor het indienen van de subsidieaanvragen, alsook voor de beoordeling ervan, de toekenning en

de uitbetaling van de subsidie en het toezicht op de naleving van de subsidiëeringsvoorwaarden.

§4. De Vlaamse Regering maakt uiterlijk op 30 november van het vierde jaar voor het jaar waarin de titel kan worden gedragen, de volgende Cultuurstad van Vlaanderen en de volgende Sportstad van Vlaanderen bekend.

§5. De wederzijdse engagementen tussen de stad en de Vlaamse overheid worden vastgelegd in een beheersovereenkomst.

§6. De Vlaamse Regering voorziet in een subsidie van 200.000 euro in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de stad de titel Cultuurstad van Vlaanderen en Sportstad van Vlaanderen draagt en van 200.000 euro tijdens het jaar zelf.

§7. De eerste Cultuurstad van Vlaanderen die op basis van dit artikel wordt aangewezen, draagt die titel in 2010. De eerste Sportstad van Vlaanderen die op basis van dit artikel wordt aangewezen, draagt die titel in 2011. In afwijking van §4 maakt de Vlaamse Regering uiterlijk in 2008 bekend welke stad de titel Cultuurstad van Vlaanderen draagt in 2010 en 2012 en welke stad de titel Sportstad van Vlaanderen draagt in 2011. In afwijking van §1, 2°, worden de aanvragen hiervoor ingediend voor 1 februari 2008.

HOOFDSTUK IX

Wijzigingsbepaling

Artikel 38

Aan artikel 16 van het decreet van 7 mei 2004 houdende aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector, gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2005, worden een vierde, vijfde en zesde lid ingevoegd, die luiden als volgt:

“In afwijking van het tweede lid wijst de Vlaamse Regering de personeelsfuncties waarin geregulariseerde DAC’ers tewerkgesteld zijn, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet onder de toepassing vallen van artikelen 5 en 6, voor zover zij niet te situeren zijn in de erkende of gesubsidieerde organisaties, vermeld in artikel 2, 8°, en artikel 9, 2°, en voor zover de personeelsfuncties behoren tot de

subsector, vermeld in artikel 9, 1°, toe aan organisaties die gesubsidieerd worden in het kader van het Participatiedecreet.

Bij wijze van overgang wordt bij de vaststelling van de toe te wijzen personeelsfuncties rekening gehouden met de volgende principes:

- 1° voor de projecten, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet maximaal twee voltijdse equivalenten personeelsfuncties gesubsidieerd krijgen, gebeurt de toewijzing vanaf 1 januari 2009;
- 2° per project kan de toewijzing die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet plaatsvindt, niet hoger zijn dan het equivalent van twee voltijdse personeelsfuncties;
- 3° onverminderd de toepassing van 2° behouden de projecten in 2008 altijd minstens een subsidiabel personeelsbestand van minstens twee voltijdse equivalenten personeelsfuncties.

De personeelsfuncties die in de loop van de toepassing van dit decreet onder de toepassing van de artikelen 5 en 6 komen, worden, met toepassing van de principes 1°, 2° en 3° van het vijfde lid van dit artikel, in afwijking van artikel 6, eerste lid, onmiddellijk toegewezen aan organisaties die gesubsidieerd worden in het kader van het Participatiedecreet.”.

HOOFDSTUK X

Slotbepalingen

Artikel 39

Artikel 36 van het decreet van 4 april 2003 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk wordt opgeheven.

Artikel 40

De eerste beheersovereenkomst, vermeld in artikel 16, vierde lid, wordt gesloten met de vereniging die werd gesubsidieerd volgens artikel 36 van het decreet, vermeld in artikel 39.

Artikel 41

De subsidies die op basis van dit decreet worden toegekend aan verenigingen die activiteiten uitoefenen gericht op de gehele Vlaamse cultuurgemeenschap, bevatten de financiële middelen voor de ondersteuning van de jaarlijkse personeels- en werkingskosten van de verenigingen.

Artikel 42

§1. Een op basis van dit decreet gesubsidieerde vereniging kan, gedurende de periode waarin die vereniging haar overeenkomst uitvoert, onbeperkt fondsen aanleggen met eigen inkomsten en subsidies. Die fondsen moeten voldoen aan de geldende boekhoudkundige regels en moeten worden aangewend voor het doel van de vereniging.

§2. Op het einde van de periode van de beheersovereenkomst mag de som van de bestemde fondsen en het overgedragen resultaat worden overgedragen naar een volgende periode op voorwaarde dat die som niet meer bedraagt dan tien percent van de gemiddelde jaarlijkse kosten, berekend over de voorbije periode.

De Vlaamse Regering kan een afwijking toestaan van het percentage, vermeld in het eerste lid, op voorwaarde dat de vereniging daartoe een gemotiveerd bestedingsplan voorlegt.

§3. Als bij de afrekening van het laatste werkingsjaar van de beleidsperiode, vermeld in §1, de som, vermeld in §2, eerste lid, meer bedraagt dan het bedrag dat bepaald werd in §2, dan moet het teveel ingehouden worden op het nog uit te keren saldo van de subsidie, toegekend aan de vereniging, en moet het eventueel daarna nog resterende bedrag door de vereniging teruggestort worden aan de Vlaamse overheid tot maximaal het bedrag van de door de Vlaamse overheid toegekende subsidies in het laatste jaar van de periode. Als aan een vereniging als vermeld in §1, na afloop van de beleidsperiode waarop de beleidsnota betrekking heeft, geen subsidies meer worden verleend, dan is de vereniging verplicht een bestedingsplan voor de som, vermeld in §2, eerste lid, aangelegd in overeenstemming met §1, in te dienen bij de Administratie. De som, vermeld in §2, eerste lid, moet in voorkomend geval prioritair aangewend worden voor de arbeidsrechtelijke verplichtingen.

Artikel 43

De bedragen, vermeld in dit decreet, worden aangepast aan de ontwikkeling van de gezondheidsindex, zoals berekend door de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van het concurrentievermogen, bekrachtigd bij de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen.

De uitvoering van het decreet gebeurt binnen de ter beschikking gestelde begrotingskredieten.

Artikel 44

Elke begunstigde moet het logo van de Vlaamse overheid met het bijschrift “Met steun van de Vlaamse overheid” opnemen op alle informatiedragers en relevante externe communicatiekanalen. De Vlaamse Regering kan aan de begunstigden andere verplichtingen opleggen inzake de bekendmaking van de subsidiëring.

Artikel 45

Dit decreet wordt aangehaald als: Participatiedecreet.

Artikel 46

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2008, met uitzondering van artikel 10, 2°, b), dat in werking treedt op 1 januari 2009.

Brussel, 9 november 2007.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,
Sport en Brussel*

Bert ANCIAUX

BIJLAGE

bij de memorie van toelichting:

REGULERINGSIMPACTANALYSE

Reguleringsimpactanalyse voor het ontwerp van decreet houdende de bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport

I Titel

Ontwerp van decreet houdende de bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport.

2 Aanleiding en doel

2.1 Aanleiding

2.1.1. Context

In het cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid van de Vlaamse overheid staan steeds twee belangrijke doelstellingen centraal: enerzijds het stimuleren van een kwaliteitsvol aanbod en dit aanbod in het bereik van zoveel mogelijk mensen te brengen, anderzijds het stimuleren van mensen en groepen om zelf mee vorm te geven aan een rijk en divers jeugdwerk-, sport- en cultuurleven.

Beide doelstellingen zijn sterk complementair en ontwikkelen in wederzijdse afhankelijkheid. Het overheidsbeleid is hier maar succesvol als er op beide goed wordt gescoord.

Sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw investeerde de Vlaamse Gemeenschap fors in een sterke ontwikkeling van het aanbod en de spreiding. De jongste tien jaar leidde dit tot een verdubbeling van de middelen. Het fijnmazige, zeer diverse en kwaliteitsvolle netwerk aan cultuur-, sport- en jeugdverenigingen en -instellingen in Vlaanderen wordt ons dan ook internationaal sterk benijd.

Het cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid beschikt dan ook over vergelijkbare instrumenten. In elk van de sectoren bestaan er decreten die de ondersteuning van “landelijke” actoren regelen. Het gaat hier over instellingen, voorzieningen, projecten, verenigingen enz. met een output die relevant uitstraalt voor de ganse Vlaamse Gemeenschap. Daarnaast besteedt het cultuur- en sportbeleid heel expliciete aandacht aan sterk geprofessionaliseerde en/of toptalenten. Hiermee wordt een brede, diverse basis voor doorgedreven kwaliteit beoogd.

In elk van de sectoren bestaat er ook heel specifieke wetgeving die zich richt op een samenwerkingsverband met de lokale en de regionale besturen. Met deze decreten betracht de Vlaamse overheid om haar doelstellingen ook via een plaatselijk beleid te concretiseren.

De aandacht voor participatie is in elk van deze decreten aanwezig, maar niet altijd op dezelfde wijze of met een gelijke intensiteit. In de relaties met de lokale en regionale besturen, bijvoorbeeld, ligt de klemtoon heel sterk op een brede en actieve publiekswerking, terwijl in het topsport- of kunstenbeleid de nadruk veel sterker op het kwaliteitsvolle van aanbod of betrokken kunstenaars of topsporters ligt.

De essentie van de bestaande “sectorale” decreten ligt in het faciliteren, het scheppen van optimale mogelijkheden om individuen, formele en informele groepen kans te geven om hun eigen cultuur-, jeugdwerk- en sportprojecten levendig en slagkrachtig te maken in de hoop op een zo breed als verdiept mogelijke participatie, het deelhebben en –nemen. In vele van de bestaande decreten is deze algemene bekommernis het leidmotief. Dit kan zonder twijfel als het eerste, algemene en erg basale spoor van deze beleidvoering beschreven worden.

Maar het hoeft weinig betoog dat er in de Vlaamse samenleving, met haar relatieve welvaart en de hoge mate van sociale correctie in een sterk uitgebouwde verzorgingsstaat, toch nog een belangrijk aantal mensen niet ten volle *participeert* in en aan het cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod. Deze uitval, in sommige gevallen ook uitsluiting, kadert uiteraard in een ruimer maatschappelijk uitdaging. De uitval op deelhebben en –nemen binnen deze sectoren is meestal gekoppeld aan een veel breder probleem. Vaak ligt hier een sociaal-economisch probleem ten gronde, soms zijn er fysieke of mentale redenen, ook de etnisch-culturele component speelt enz. In vele gevallen is er ook een cumul van oorzaken die de uitval of uitsluiting nog vergroten. Bij nader toezien kunnen deze verklaard worden door de aanwezigheid van een aantal participatiedrempels. Deze drempels zijn soms heel specifiek en exclusief voor bepaalde mensen en groepen. Soms zijn het ook breed verspreide hinderpalen, die voor bepaalde mensen of groepen gewoon hoger of moeilijker te slechten zijn. Dit sluit aan bij een bekend citaat (Een paar apart) “*niet willen kiezen is een recht, niet kunnen kiezen is uitsluiting*”.

Uit studie van o.a. mensen in armoede en/of mensen met een handicap, blijken sommige van deze drempels erg oud en koppig, sinds lange tijd werkzaam in onze samenleving en die vooralsnog niet succesvol werden aangepakt. Tegelijkertijd zijn er ook steeds nieuwe, onverwachte hinderpalen, gekoppeld aan een alsmaar veranderende en ook steeds meer mondiale samenleving.

2.1.2. Gegevens

Om de huidige stand van zaken inzake participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport met gegevens te onderbouwen, overlopen we de algemene participatie aan het cultuur- en sportaanbod, het actief lidmaatschap aan verenigingen en vrijwilligerswerk en gaan we tot slot in op de participatie van kansengroepen.

(a) Algemeen: participatie aan het cultuur- en sportaanbod

Als cultuurparticipant definieert de studiedienst van de Vlaamse regering de personen die, volgens de benadering van het onderzoeksrapport ‘Het Vlaams Cultureel Regiem’, behoren tot het kernpubliek en de belangstellende participant (meerdere keren per jaar deelnemen aan cultuurevenementen). Cultuur wordt geoperationaliseerd via 10 vormen:

1. klassiek concert
2. opera
3. rock- of popconcert
4. jazz- of bluesconcert
5. folkloristisch of traditioneel concert
6. ballet of dansuitvoering
7. theater of toneel
8. museum, galerij of tentoonstelling
9. bibliotheek
10. film

Er wordt gebruik gemaakt van de **SCV-survey** die jaarlijks de cultuurparticipatie van 1500 Vlamingen meet volgens een schaal met vijf categorieën (van nooit tot meerdere keren per maand). ‘Voelt zich cultuurparticipant’ is dan een weergave van de personen die minstens tweemaal terechtkomen in code 4 (maandelijks), code 5 (meerdere keren per maand) of code 3 (meerdere keren per jaar) voor een set van 9 (10) soorten cultuurevenementen.

Volgens bovenvermelde benadering is 46,6 % van de Vlamingen in 2006 cultuurparticipant (35,8 % indien men abstractie maakt van bioscoopbezoek) en neemt met andere woorden minstens één keer per maand

(kernpubliek) tot meerdere keren per jaar (belangstellenden) deel aan minstens 2 verschillende soorten cultuuractiviteiten. Dit is een lichte verbetering ten opzichte van 2004 (45,1) en 2005 (44,3), maar een daling ten opzichte van het jaar 2000 (51,3). In Vrind 2007 wordt dit als volgt geëvalueerd (blz. 205): *“Daarmee blijft de cultuurparticipatie sinds de eerste meting in 2000 min of meer status quo, ook als is er na het dipje van 2004 opnieuw een licht stijgende lijn te zien. Het blijft afwachten of deze lijn zich de komende jaren doorzet. Bovendien wordt de groep non-participanten – een vijfde van de bevolking- niet kleiner. Voorlopig wordt de doelstelling dus nog niet bereikt”*.

Een nauwkeuriger blik op de beschikbare cijfers geeft een genuanceerd beeld. Zo daalde tussen 2000 en 2006 het aantal non-participanten aan Folkloristische of traditionele concerten, aan Jazz/Blues, Opera, Theater/toneel en cinema. Anderzijds steeg de participatie aan dans- en balletvoorstellingen, aan rock en popconcerten, net zoals de ontleningen in bibliotheken (bij deze laatste was er een relatief sterke stijging tot 2004, waarna zich een lichte daling voltrekt).

Het wetenschappelijk steunpunt **Re-Creatief Vlaanderen** voerde tussen oktober 2003 en oktober 2004 een grootschalige survey uit bij de Vlaamse bevolking. In een representatieve steekproef van 2.849 Vlaamse gezinnen werden alle gezinsleden tussen 15 en 85 jaar gedetailleerd bevraagd. Cultuur werd daarbij breder ingevuld dan in bovenstaande onderzoeken, die zich voornamelijk op de aanbodzijde van kunsten en erfgoed richten. Naast de schone kunsten kwamen ook meer alledaagse vormen van cultuurbeleving, amateurkunstbeoefening, mediagebruik, het sociale leven en het recreatief uitgaansleven aan bod. Omdat de referentieperiode korter is en de frequentie wordt bevraagd met een open vraag i.p.v. antwoordcategorieën is een berekening analoog aan de participatiegraad op basis van de SCV-bevraging niet mogelijk. Het gaat hier ook om een nulmeting dus een vergelijking in de tijd is voorlopig ook niet mogelijk. Zo stelde men ondermeer een maat voor kunstenparticipatie op (klassiek concert/festival, niet-klassiek concert/festival, theater- en dansvoorstelling, musical, revue, show, kunstmusea –en tentoonstelling, bioscoop, literaire evenement).

Uit dit onderzoek blijkt dat 23,3 % een frequente participant (7 keer of meer) is, 22,9 % een incidentele participant (3-6 keer), 21,5 % een sporadische participant (1-2 keer) en 32,3 % een non-participant. De algemene erfgoedparticipatie werd vastgesteld op 43,9% (minstens 1 deelname de afgelopen zes maanden of lidmaatschap van een erfgoedvereniging) en de virtuele cultuurparticipatie (bezoek virtueel museum, muziek beluisteren via internet, beelden bekijken van concerten,...) op 37%. Daarnaast was er ook aandacht voor de thuisparticipatie aan cultuur. Meer dan driekwart luistert meermaals of dagelijks naar muziek en slechts een tiende doet dit nooit. Een overgrote meerderheid kijkt thuis naar films. Minder dan een vijfde doet dit nooit. Een derde van de respondenten gaf aan in de zes maanden voorafgaand aan de bevraging een roman of poëziebundel gelezen te hebben. Een op tien leest meer dan zes boeken in zes maanden.

De onderzoekers van Recreatief Vlaanderen stellen (Cultuurkijker, cultuurparticipatie gewikt en gewogen, blz. 28): *“De survey ‘cultuurparticipatie in Vlaanderen 2003-2004’ heeft als doel een accuraat en gedetailleerd beeld te schetsen van het culturele gedrag (in de brede zin) van Vlamingen. Door de algemene opzet en het design moet dat een scherpe groepsfoto met een hoge resolutie opleveren. Dat neemt niet weg dat noodgedwongen een momentopname blijft. Door het gebruik van nieuw ontwikkelde meetinstrumenten die moeten toelaten cultuurparticipatie meer dan voorheen in zowel de diepte als de breedte te meten, zijn bovendien geen adequate vergelijkingspunten in Vlaanderen beschikbaar voor het schetsen van een evolutie in de tijd. (...) De meting in de huidige survey fungeert als nulmeting”*. In huidige opdrachten voor het wetenschappelijk steunpunt CJSJ werd rekening gehouden met een longitudinale ambitie.

Een onderzoek van de **TOR-groep** naar de evolutie van de tijdsbesteding van de Vlamingen, geeft dan weer een ander beeld. In *“De tijd staat niet stil, veranderingen in de tijdsbesteding van Vlamingen tussen 1999 en 2004”* (Glorieux, Minnen, Vandeweyer) lezen we dat de tijd die de Vlaming spendeert aan ‘cultuur en vermaak’ is toegenomen: 1 uur en 1 minuut per week in 1999 tegenover 1 uur en 11 minuten per week in 2004. Vooral vrouwen en ouderen blijken in deze context actiever te zijn.

Sporten doet men niet alleen in clubverband, maar ook met vrienden of individueel; Voor een volledig beeld van het sportgedrag moeten we deze, vaak recreatieve, sportbeoefening in de cijfers meetellen. 58 % zegt in 2006 aan sport te doen. Dit percentage fluctueerde in de opeenvolgende **SCV-surveys** steeds tussen 54 en 62 %. Een recente kortetermijnanalyse van de survey toont een stijgende lijn in de participatie, grotendeels te wijten aan een toename bij het wandelen en fietsen.

In dit kader vermelden we ook de toename in deelname aan schoolsportevenementen (Vlaamse Veldloopweek, Gordel voor Scholen, Avonturentrophy voor scholen, 100 sportkriebels/sportprikkel): 172.829 deelnemers in 2000 tegenover 219.335 deelnemers in 2005.

VRIND-2007 geeft ook aan dat het opvalt dat de toename zich voornamelijk manifesteert bij groepen die traditioneel minder aan sport doen, zoals laagopgeleiden en ouderen. Desondanks blijven de sociale verschillen overeind. We komen hier verder gedetailleerd op terug.

B. Actief lidmaatschap aan verenigingen en vrijwilligerswerk

Als actief lid worden de personen beschouwd die minstens bij 1 vereniging actief lid of bestuurslid zijn. **APS** peilt sinds 1996 jaarlijks naar het lidmaatschap van Vlamingen in het verenigingsleven. Dit onderwerp wordt bevraagd aan de hand van 22 items (soorten verenigingen). De gehanteerde definities voor de soorten lidmaatschap zijn passief lid (enkel lidgeld betalen of tijdschrift lezen), actief lid van een vereniging (iemand die aan de activiteiten deelneemt) en bestuurslid.

In 2006 was de helft van de Vlamingen (53,1 %) actief lid (actief +bestuurslid) van minstens één vereniging, mannen (57,3%) iets meer dan vrouwen (49,1%).

De participatiegraad varieert wat in de tijd maar vertoont niet echt structurele verschillen en blijft vrij stabiel hangen rond 1 op 2 Vlamingen. Mannen participeren meer dan vrouwen, alhoewel de kloof stelselmatig minder groot. Dit is grotendeels terug te brengen tot de sportverenigingen. Naar leeftijd zijn er betrekkelijk kleine verschillen. Alleen bij de twee oudste leeftijdsgroepen ligt de deelname lager.

De voornaamste determinant is het opleidingsniveau. De kloof tussen lager -en hogeropgeleiden blijft betrekkelijk groot, maar is minder uitgesproken dan bij de kunstparticipatie.

Binnen het verenigingsleven vinden we een verschuiving van de klassieke sociale bewegingen naar nieuwe pluralistische verenigingen. Deze nieuwe verenigingen hebben een meer homogene samenstelling en trekken vooral hogergeschoolden aan. Hierdoor gaat een belangrijk ontmoetingsforum tussen de verschillende sociale groepen verloren. Lagergeschoolden en hogergeschoolden geven er blijkbaar de voorkeur aan in verenigingen vooral mensen te ontmoeten met een vergelijkbaar opleidingsniveau, en dus ook met een vergelijkbaar cultureel belangstellingspatroon. Culturele voorkeur, levensstijl en smaakpatronen bepalen de hedendaagse vriendenkringen en gemeenschappen.

Ondanks de stabiele participatiegraad is er onderhuids dus toch een evolutie aan de gang.

Indien we naar de specifieke verenigingen kijken zijn er ook enkele opvallende vaststellingen naar leeftijd. Vooral bij de sociaalculturele verenigingen (evenals voor de vrouwenverenigingen) valt de lager participatie bij de jongere leeftijdscategorieën op in 2005. Hun participatiegraad houdt nog redelijk stand maar ze lijken wel meer en meer een verouderd ledenbestand te hebben. Ook de verenigingen die gericht zijn op het helpen van bejaarden, gehandicapten, kansarmen,... hebben een voornamelijk ouder ledenbestand. Jeugdverenigingen, sportverenigingen, verenigingen verbonden aan een plaatselijk café en verenigingen die ijveren voor internationale vrede en voor ontwikkeling hebben de hoogste participatiegraden bij de jongste leeftijdscategorie (18-24jaar). Verenigingen voor (amateur-)kunstbeoefening, hobbyclubs, gemeentelijke adviesraden, schoolraden, vakboden en wijk en –buurtcomité's scoren dan weer vooral goed bij mensen tussen de 25 en 54 jaar.

De grote jeugdbewegingen telden in 2005 bijna 230.000 leden, een lichte stijging ten opzicht van 2004. Een kwart van de 18 tot 23-jarigen was in 2006 lid van het jeugdwerk. Een kwart daarvan deed vrijwilligerswerk. Actieve leden spenderen ruim 5 uur per week aan het verenigingsleven. Bij de vrijwilligers van het jeugdwerk is dit nog anderhalf uur meer.

De gesubsidieerde sportfederaties telden in 2005 bijna 1,1 miljoen leden. De licht stijgende trend blijft zich in 2005 doorzetten. De stijging is terug te vinden over alle leeftijdscategorieën heen. Voorzichtigheid is hier geboden aangezien voetbal nog steeds buiten deze vijfers valt en sommige sporters ook aangesloten zijn bij meerdere sportclubs. Voor een totaal beeld van het lidmaatschap aan een sportvereniging doet VRIND dus ook een beroep op de SCV-studie. Hieruit blijkt dat 21,8 % van de bevolking in 2006 zegt actief lid te zijn van een sportvereniging (in 2001 was dit 18,8 %), daarnaast neemt 2,9 % in 2006 een bestuursfunctie op (in 2001 was dit 2,2 %). De licht stijgende trend wordt dus door de survey bevestigd.

Het hierboven geciteerde tijdsbestedingsonderzoek van de **TOR-groep** concludeert dat de tijd besteed aan sociale participatie zowel bij mannen (+ 1u40') als bij vrouwen (+40') sterk is toegenomen. Nog meer concreet kent ook de tijd die wordt besteed aan de participatie aan het verenigingsleven een toename: van 1 uur en 26 minuten in 1999 naar 1 uur en 36 minuten per week in 2004.

C. Participatie, toegespitst op kansengroepen

We lezen in “*Inclusiespiegel. De deelname aan de samenleving van personen met een beperking*” (GRIP, Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap vzw, april 2006) de volgende vaststelling die gemaakt werd aan de hand van de ASP-survey 2002: “er worden significante verschillen vastgesteld op het vlak van vrijetijdsactiviteiten. Voor heel wat culturele activiteiten zijn er opvallend meer respondenten met functiebeperkingen dan respondenten zonder functiebeperkingen die op het ogenblik van de enquête zeggen nooit aan deze activiteiten te hebben deelgenomen in de loop van het jaar”.

% respondenten dat nooit aan deze vrije-tijdsactiviteiten participeert	Respon- denten zonder functie beperking	Respon- denten met functiebe- perkingen	Vershil in procent- punten
Sportactiviteiten			
Naar een sportwedstrijd gaan	45,7	55,9	10,2
Zelf sportief bezig zijn	34,1	52,9	18,8
Culturele activiteiten			
Naar een klassiek concert/festival gaan	56,0	71,3	15,3
Naar een opera gaan	88,1	94,1	6
Naar een rock- of popconcert/festival gaan	58,4	80,9	22,5
Naar een jazz- of bluesconcert gaan	79,4	85,9	6,5
Naar een folkloristisch of traditioneel concert/festival gaan	68,3	77,9	9,6
Naar een ballet of dansuitvoering van een professioneel gezelschap gaan	80,4	88,2	7,8
Naar een ballet of dansuitvoering van een amateurgezelschap gaan	81,3	86,0	4,7
Naar de bioscoop gaan	26,3	53,7	27,4
Naar een theater of toneelvoorstelling van een professioneel gezelschap gaan	56,1	67,6	11,5
Naar een theater of toneelvoorstelling van een amateurgezelschap gaan	58,7	69,1	10,4
Naar de bibliotheek gaan	47,3	64,7	17,4
Een museum, tentoonstelling of galerij bezoeken in België	38,8	48,1	9,3
Een museum, tentoonstelling of galerij bezoeken in het buitenland	52,6	65,4	12,8
Diverse activiteiten			
Bezienswaardige gebouwen of monumenten bezoeken	31,0	42,6	11,6
Zelf creatief of kunstzinnig bezig zijn	47,1	44,9	2,2

Het valt op dat de grootste verschillen zich net situeren op die activiteiten waaraan een breed publiek participeert (bv. rock- en popconcerten, cinema). Het kleinste verschil situeert zich in het zelf creatief of kunstzinnig bezig zijn.

Voor alle vormen van participatie blijkt zowel uit de SCV-survey, als uit de survey van Re-creatief een lagere deelname aan **kortgeschoolden**.

Wat de participatie van **etnisch-cultureel** diverse groepen betreft, bestaan er in Vlaanderen onvoldoende gegevens. In Nederland werd, aldus VRIND 2007, onlangs wel een grootschalig onderzoek opgezet, waaruit bleek dat etnische afkomst een belangrijke rol speelt.

Het Vlaams actieplan **armoedebestrijding**, goedgekeurd door de Vlaamse regering op 25 november 2005, geeft aan dat, als we het op één tijdstip meten, gedurende de laatste jaren, ongeveer 13 % van de mensen in het Vlaamse Gewest een armoederisico heeft. Gelukkig is dit armoederisico niet al te diep en blijft deze toestand voor de meesten dan ook niet al te lang duren. Dit betekent echter ook dat, gemeten over een periode van vijf jaar, iets meer dan 1 Vlaming op 5 in een situatie van relatieve armoede belandt. En dat ongeveer 7 % van de bevolking wordt getroffen door langdurige inkomensarmoede (minstens 3 opeenvolgende jaren).

Het Algemeen Verslag over de Armoede uit 1994 is nog altijd een ijkpunt omwille van twee redenen: mensen in armoede worden via de dialoog voor het eerst actief betrokken bij de realisatie van dit verslag en “cultuur” evolueert van luxebegrip naar een hefboom met een integrerende functie, een functie die intussen zowel in binnen- als in buitenland wetenschappelijk is onderbouwd. Vanuit deze twee basisuitgangspunten werd in februari 2001 door minister Anciaux het Fonds Cultuurparticipatie opgestart. Het fonds heeft als doel om mensen die in armoede leven meer en volwaardig te laten participeren aan cultuur, de belangstelling te wekken voor cultuur en de mogelijkheden die cultuur biedt, de bestaande drempels te verlagen en mensen te stimuleren tot participatie en ontwikkeling van de eigen creativiteit. Het is er voor mensen die in armoede leven en lid of klant zijn van een private welzijnsorganisatie. Het Fonds voorziet in de terugbetaling van 80 procent van de kosten die verbonden zijn aan het bijwonen van een culturele activiteit (toegangsgelden, vervoersonkosten, babysit,...). Het wordt beheerd door vier organisaties, met name Welzijnsschakels, Samenlevingsopbouw, het Ondersteuningscentrum voor de Basiseducatie (VOCB) en het Vlaams Netwerk van verenigingen waar Armen het woord nemen (VNA). In 2006 werden op deze manier, via 171 organisaties 14.489 mensen bereikt. (2003: 10.307 mensen, 2004: 12.786 mensen, 2005: 11.604 mensen)

Lokale organisaties	2006	2005	2004
Verenigingen waar armen het woord nemen	29 ¹	43	30
Welzijnsschakels	28	12	22
Centra voor Basiseducatie	21	21	27
Migranten- en/of vluchtelingenwerkingen (volwassenen)	20	15	22
Buurtwerkingen	18	17	21
Werkingen Begeleid Wonen	14	15	13
Kinder- en/of jeugdwerkingen	12	9	7
Dienstencentra	8	11	8

¹ Een aantal Verenigingen waar armen het woord nemen zijn tegelijkertijd ook Welzijnsschakels, deze groepen werden bij de Welzijnsschakelsgroepen geteld.

Dagcentra	8	5	2
(deelwerkingen van) Centra Algemene Welzijnswerk	7	9	10
Gezinsondersteunende werkingen	2	2	3
Arbeidszorgprojecten	2	4	5
Anderen	2	1	1
TOTAAL	171	164	171

Aanvragen verdeeld naar discipline	2006	2005	2004
Theatervoorstellingen	159	165	220
Musea	111	131	115
Nederlands- en Anderstalige muziek	89	65	97
Stadsbezoeken en combinaties	88	53	48
tentoonstellingen	72	51	81
Muziekvoorstelling	48	17	49
Klassieke muziek	45	38	45
Films (niet-commercieel circuit)	38	46	33
Cursussen	50	54	50
Dans	23	21	16
Wereldmuziek	23	22	26
Muziekfestivals	16	27	25
Jazz	11	12	0
Socio-cultureel werk	43	37	28
Voordrachten	5	6	5
Circus	4	7	13
Poëzie	2	4	7
stadsbezoeken	0	28	33
	827	784	891

2.1.3. Beleidsrelevant materiaal

(a) Pact van Vilvoorde

Het Pact van Vilvoorde vermeldt drie doelstellingen die in deze context relevant zijn:

Doelstelling 13: De stijging van de kwaliteit van het leven heeft tegen 2010 ertoe geleid dat de helft van de Vlaamse bevolking zich een regelmatige cultuurparticipant voelt.

⇒ Relevante indicatoren zijn hier *het aandeel cultuurparticipanten, inclusief film (13 A) en de cultuurparticipatiegraad (13 B)*.

Doelstelling 14: Vlaanderen is tegen 2010 een meer tolerante en meer verdraagzame samenleving waarin iedereen volwaardig kansen heeft om aan het maatschappelijke en politieke leven deel te nemen.

⇒ Relevante indicator is hier de *cultuurparticipatiegraad: analyse naar kansengroepen* (13B)

Doelstelling 21: In 2010 is de actieve betrokkenheid van Vlamingen aan het verenigingsleven en het vrijwilligerswerk toegenomen. Door bijzondere maatregelen voor kansengroepen stijgt specifiek hun participatie substantieel. Oor de versterking van het sociaal kapitaal is het vertrouwen van de burger in de samenleving en zijn instituties verhoogd. De gebruiker voelt zich dankzij een actieve participatie aan en van het middenveld beter betrokken bij de gemeenschap. Hierdoor is het democratische gehalte van Vlaanderen verbeterd.

⇒ Relevante indicator is hier het actief lidmaatschap in het verenigingsleven en vrijwilligerswerk (naar soort, geslacht en opleidingsniveau) (21B)

(b) Actualisatie van het Vlaams Actieplan Armoede 2005 – 2009 (Vlaamse regering, 11 april 2007)

De aanbevelingen vanuit de doelgroep waren de volgende:

Algemene Opmerkingen:

- De opmerkingen (reacties van de doelgroep) in het VAP 2005-2009 gelden nog steeds.
- Er zijn veel goede aanzetten, maar er is geen stok achter de deur om zaken afdwingbaar te maken
- De Vlaamse overheid moet meer verantwoordelijkheid opnemen om de cultuursector en sportsector te informeren, te sensibiliseren en te sturen. De Vlaamse overheid moet hier een actieve rol opnemen. Bijvoorbeeld rond vorming van mensen in armoede, het aanleren van competenties om aan cultuur deel te nemen.

Specifieke Opmerkingen:

Toeleidingsactiviteiten en financiële tussenkomsten

- Het initiatief van de federale overheid in deze: Alleen OCMW gebruikers mogen hiervan gebruik maken, hierdoor wordt de doelgroep sterk afgebakend. Er is nood aan een betere communicatie tussen Vlaams en federaal niveau om dit soort gevolgen te vermijden.
- Kortingssystemen geven vaak een stigmatiserende stempel. Dus is er de vraag naar een goed systeem dat voor iedereen kan gelden: een algemene vrijetijdskaart.
- Er zijn veel goede ervaringen met het fonds cultuurparticipatie en het cultuuraanbod daarbij. Iedereen kan daarvoor in aanmerking komen omdat de mensen in de vereniging zitten. Maar je moet er steeds via een vereniging gebruik van maken. Sommige vallen daardoor uit de boot (individuele personen). Kan het OCMW daar geen hulp bieden en de mensen dezelfde voorwaarden van het fonds aanbieden? Het grote voordeel van het fonds cultuurparticipatie is dat het via verenigingen gebeurt (waar de toeleiding en begeleiding gebeurt). De vraag is of OCMW's daar tijd voor kunnen vrijmaken?
- Over de toekomst van het fonds cultuurparticipatie: het lokale niveau is de ideale plaats voor vele zaken maar niet alles mag verengd worden tot het lokale niveau. Mensen moeten hun provinciegrenzen kunnen overschrijden bij het deelnemen aan cultuur.
- Het fonds cultuurparticipatie is niet enkel administratief veel werk. Heel veel werk kruipt ook in het goed begeleiden van mensen naar de activiteiten. Heel veel van deze toeleiding gebeurt nu door de verenigingen waar armen het woord nemen.
- Om aan cultuur te doen heb je nog andere dingen nodig behalve een kaart. Ondersteuning, spreiding en toegankelijkheid zijn even belangrijk. Cultuurkeuzen moet je leren maken door vorming en begeleiding, je moet de competenties hiervoor ontwikkelen. Hiervoor is veel meer stimulans nodig vanuit het middenveld: het aanbieden van laagdrempelige toeleidings-, begeleidings- en vormingsinitiatieven.

- Culturele centra doen soms wel inspanningen, maar dit kan lokaal heel verschillend zijn. Bijvoorbeeld in Aalst wordt de programmatie samen met de vereniging waar armen het woord nemen bekeken en mensen krijgen een degelijke uitleg. Dit was en is een proces van steeds blijven aandringen. Hierdoor worden goede resultaten bereikt. Dit soort goede voorbeelden moeten meer gepromoot worden.

- De Vlaamse overheid legt meer en meer verantwoordelijkheden bij de lokale besturen. De verantwoordelijkheid bij culturele sector wordt lokaal gemist, terwijl deze toch de opdrachten uitvoeren. Evaluaties worden wel gedaan, maar er worden geen sancties aan gekoppeld. Er worden enkel conclusies getrokken, eenmaal de evaluaties volledig afgerond zijn.

- Er is een valkuil als men werkt met cijfers (zoals bij het Fonds Cultuurparticipatie), je weet niet of je echt meer mensen bereikt (andere mensen dan degene die je al bereikt). Er zou een registratie moeten zijn van de inspanningen die gedaan worden om mensen te bereiken. Vooral ook het proces is belangrijk, niet enkel de aantallen. Hiermee doelen we op de manier waarop mensen toegeleid en begeleid worden.

- Levenslang leren maar ook levenslang aan cultuur participeren zou een doelstelling van de overheid moeten zijn. Als mensen in armoede dit kunnen doen, dan zou dit een grote sprong vooruit zijn in Vlaanderen.

Sociaal-artistieke projecten/initiatieven

- De vraag is:

o Hoeveel sociale organisaties hebben een dossier ingediend en hoeveel culturele organisaties?

o Hoeveel van de sociale organisaties die een dossier hebben ingediend, kregen een erkenning?

Welke van deze projecten is bij de verenigingen waar armen het woord nemen gekend?

- De lange termijnvisie is nog niet op punt gezet. Er moet continuïteit zijn. Nu zijn er teveel tijdelijke projecten.

- Voor kleine sociale en welzijnsorganisaties is het te moeilijk om een dossier in te dienen. Er is een professionele werkracht voor nodig omdat de aanvraag zo moeilijk in elkaar steekt. Veel verenigingen hebben noch de tijd noch het geld (professioneel personeelslid) om een dossier in te dienen. Een deel van de oplossing kan ook liggen in de vereenvoudiging van het dossier dat ingediend moet worden. Verenigingen hebben bovendien ondersteuning nodig om een dossier op te maken. (Hier speelt Kunst en Democratie een rol.)

- Lokale sociaal-artistieke projecten:

Vlaanderen geeft veel speelruimte aan het lokale niveau Bijvoorbeeld in sommige steden en gemeenten:

o moeten sociaal-artistieke vernieuwend zijn. Maar wat is vernieuwend?

o krijgen deze projecten maar een erkenning voor een half jaar, wat veel te weinig is om structureel te werken

o is er maar een klein maximum bedrag dat sociaal-artistieke projecten als subsidie kunnen ontvangen.

Vlaanderen zou voorwaarden kunnen opleggen aan het lokale niveau of tenminste richtsleutels geven. Vlaanderen moet het lokale niveau hierin meer sturen.

- Cultuurhuizen vragen subsidies om aan cultuurparticipatie te doen en een sociaalartistieke werking uit te bouwen. Op welke manier is er een controle over hoe die cultuurhuizen hun opdracht, waarvoor ze geld krijgen, invullen? Er zou een voorwaarde van samenwerking met verenigingen moeten zijn, met daaraan de nodige ondersteuning voor verenigingen gekoppeld.

Buurtsport voor jongeren in armoede

- Niet alleen voor jongeren is dit belangrijk, maar ook voor ouderen! Ook belangrijk is de toegankelijkheid van alle sporttakken. Daarom is er nood aan een stevig lokaal sportbeleid "sport voor allen." De minister heeft een hele communicatie rond een badge over 'boeken lezen' gedaan. Waarom komt er bijvoorbeeld geen "sport voor allen" badge?

- Het moet verder gaan dan de buurt. Waarom kunnen mensen in armoede niet deelnemen aan bepaalde sportmanifestaties? Is een zelfde systeem als het fonds cultuurparticipatie met een goede ondersteuning voor begeleiding niet mogelijk?

Aandacht voor mensen in armoede bij de opmaak van het decreet Lokaal Sportbeleid

- Het decreet is gestemd, maar wat mag verwacht worden? Het decreet is goede aanzet maar de vraag blijft of het werkt? Vooral weer op lokaal niveau. Er staan veel goede zaken in het decreet, maar er zijn geen garanties voor een goede concrete invulling. Hoe zit het met andere woorden met de afdwingbaarheid?

o In het decreet staat dat het ISB (Instituut Sportbeheer) de gemeenten zal bijstaan voor hun sportbeleidsplan. Zal het ISB dit doen?

o In het decreet staat dat mensen in armoede moeten geconsulteerd worden. Maar het is niet afdwingbaar! Het decreet biedt met andere woorden mogelijkheden voor een goed sportbeleidsplan, maar er zijn geen garanties!

- Vooral ook het kunnen bijwonen van sportmanifestaties vinden mensen in armoede belangrijk.

(c) Tweede opvolgings- en evaluatierapport over het strategisch plan voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden” (Vlaamse regering, 17 maart 2006)

Hierin werden voor cultuur en sport volgende aanbevelingen geformuleerd:

- ⇒ Het grote knelpunt inzake sociaal-cultureel volwassenenwerk in de gevangenissen betreft het feit dat het nog niet in elke gevangenis (voldoende) gerealiseerd wordt. Samen met het verwerven van voldoende werkingsmiddelen hiervoor, is dit een belangrijke uitdaging voor De Rode Antraciet. Daarom zal, zoals het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk voorziet, in de volgende beleidsperiode op basis van concrete gegevens met de overheid in overleg gegaan worden inzake het verhogen van de enveloppe van De Rode Antraciet.
- ⇒ Op grond van de ‘Basiswet gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden’, zal elke gedetineerde recht hebben op 2 u. sport en beweging per week. In dat perspectief dient dringend nagedacht te worden om meer ruimte en tijd voor sport te creëren in de gevangenis. De twee sportpromotoren gaven een insteek van de wijze waarop men aan sport zou kunnen doen binnen een gevangenis - rekening houdend met de specificiteit van elke instelling – en een inventaris van de knelpunten en wensen die nog afgetoetst zouden moeten worden bij de verschillende bevoegde instanties en partners in dit geheel.
- ⇒ Duidelijk is dat het creëren van een sociaal draagvlak voor sportpromotie essentieel is. De betrokkenheid van de penitentiaire beambten hierbij is zeer belangrijk. In Brugge kunnen penitentiaire beambten tijdens hun werkuren sportactiviteiten begeleiden. Zou deze situatie veralgemeend kunnen worden?
- ⇒ Overleg op hoog niveau tussen Justitie en Vlaamse gemeenschap over de taakverdeling inzake sport voor gedetineerden is noodzakelijk. In dit overleg moet onderzocht worden welke taak elke overheid op zich kan nemen, binnen de huidige regelgeving en opdrachten, zodat een zo goed mogelijk sportbeleid binnen elke gevangenis uitgewerkt kan worden.
- ⇒ Het project ‘Sportpromotie in de gevangenis. Naar een actief sportbeleid voor gedetineerden’ wordt tot op heden nog projectmatig gesubsidieerd. op dit ogenblik ontbreekt een decretale basis. Het project werd steeds betoelaagd via de afdeling Jeugd en Sport middels een facultatieve subsidie o.b.v. een ministerieel besluit. Per werkjaar was tot op heden dus steeds een beslissing van de bevoegde minister nodig.

In 2005 dient, naar de toekomst toe, te worden nagedacht over een meer structurele verankering. Er moet worden afgestapt van het systeem van een jaarlijkse projectsubsidie zodat aan het sportbeleid voor gedetineerden een vast karakter kan worden gegeven. Het sportbeleid naar gedetineerden veronderstelt immers een beleid op lange termijn. Ook hier zal het gesprek over de middelen aan de orde zijn, met name over een toename van sportpromotoren alsook van voldoende werkingsmiddelen.

(d) “Samenleven in diversiteit” – Gedeeld burgerschap en gelijke kansen in een kleurrijk Vlaanderen. Actualisering beleid t.a.v. etnisch-culturele minderheden: strategisch plan minderhedenbeleid 2004 – 2010 (Vlaamse regering 26 maart 2004)

In het strategisch plan minderhedenbeleid haken twee operationele doelen in op deze context:

OD 7: In 2010 zijn onderwijsaanbod en –strategieën verder aangepast aan de diversiteit van leerlingen en cursisten met het oog op een verbeterde in-, door- en uitstroom en op verbeterde kansen op de arbeidsmarkt.

Bij de uitwerking van deze doelstelling wordt in actie 5 specifiek naar onze domeinen gekeken:

“Brede school: stimuleren en ondersteuning van scholen om zich meer open te stellen voor de directe leefomgeving (buurt, jeugdwerk, kinderopvang, hulpverlening, sport, cultuur, ...) met duidelijke afspraken omtrent taakverdeling en specialisering van verschillende actoren voor specifieke problemen, zodat de betrokken actoren gezamenlijk de strijd kunnen voeren tegen kansarmoede, racisme, uitsluiting en maatschappelijke dualisering (Het kan hier bijvoorbeeld gaan over netwerking, de school als ontmoetingsplaats, een coördinerende rol voor gemeentelijke overheden, investeren in voorschoolse en buitenschoolse activiteiten en in de ondersteuning van ouders, time-out-projecten, ...).”

OD 9: In 2010 realiseren de etnisch-culturele minderheden in gelijke mate als de totale bevolking hun rechten op menswaardig wonen en op preventieve gezondheidszorg, hebben ze toegang tot het meest gepaste welzijnsaanbod en het gediversifieerde jeugd- en cultuuraanbod, en het sportaanbod dat voldoende bekend is.

De Vlaamse overheid stelt als strategisch doel het realiseren van evenredige participatie voorop. Deze doelstelling moet ook nagestreefd worden op de andere beleidsdomeinen, buiten de prioritaire domeinen tewerkstelling en onderwijs. In elk van de beleidsdomeinen worden dan ook acties geformuleerd. Enerzijds gaat het om acties waardoor drempels worden weggewerkt en racisme wordt bestreden; anderzijds gaat het om maatregelen die de etnisch-culturele minderheden (versneld) uit hun achterstandspositie halen.

Binnen deze operationele doelstelling, zijn in deze context twee deeldoelen belangrijk:

OD 9 – D De nodige maatregelen nemen zodat het jeugdwerk en het cultuuraanbod in 2010 voldoende gediversifieerd zijn waardoor zoveel mogelijk groepen, waaronder etnisch-culturele minderheden, zich in dit aanbod kunnen herkennen.

Prestaties, acties en instrumenten

1. Racisme en discriminatie in de cultuursector en het jeugdwerk wordt actief bestreden. Dit kan door:
 - De Vlaamse overheid heeft specifieke aandacht voor en onderkent klachten over racisme en discriminatie in de klachtenprocedure
 - De Vlaamse overheid informeert de etnisch-culturele minderheden omtrent hun mogelijkheden indien ze slachtoffer worden van discriminatie.
2. Voor het creëren van evenredige kansen tot receptieve cultuurparticipatie ziet de Vlaamse overheid erop toe dat het cultureel aanbod voldoende gediversifieerd is, waardoor zo veel mogelijk groepen zich in het culturele aanbod kunnen herkennen.
3. Voor het creëren van evenredige kansen tot actieve cultuurparticipatie stimuleert de Vlaamse overheid de kunstcreatie van de etnisch-culturele minderheden en documenteert ze de culturele verscheidenheid, zodat die meer zichtbaar wordt.
4. De Vlaamse overheid ziet erop toe dat het jeugdwerk voldoende gediversifieerd is, zodat ook de etnisch-culturele minderheden zich hierin kunnen herkennen
5. De Vlaamse overheid stimuleert en ondersteunt de lokale besturen om in het lokaal cultuurbeleid en het lokale jeugdbeleid expliciet aandacht te hebben voor de etnisch-culturele diversiteit.

OD 9 – E De nodige maatregelen nemen zodat in 2010 het ruimte georganiseerde sportaanbod voldoende gekend is bij zoveel mogelijk groepen, waaronder etnisch-culturele minderheden, waardoor ze hieraan actief kunnen participeren.

Prestaties, acties en instrumenten

1. Racisme en discriminatie in de sportsector wordt actief bestreden. De Vlaamse overheid voert een actief beleid rond fair-play, waarden en normen in de sport.

2. De Vlaamse overheid neemt maatregelen om de evenredige aanwezigheid van gekwalificeerde begeleiders van allochtone origine in de sport te verhogen.

3. De Vlaamse overheid zal in het lokale sportbeleid het omgaan met diversiteit verhogen.

(e) Beleidsnota Cultuur 2004 -2009

In de beleidsnota Cultuur 2004-2009 werd reeds uitgebreid aandacht besteed aan de mogelijke drempels die participatie belemmeren. We kunnen vijf drempels onderscheiden:

- Informatiedrempels: hindernissen wat de bekendheid, 'leesbaarheid', verspreiding en begrijpelijkheid van manifestaties betreft;
- praktische drempels: initiatieven die moeilijk bereikbaar zijn voor een aantal mensen, o.a. door een gebrekkige bereikbaarheid met het openbaar vervoer, de fysieke (on)toegankelijkheid van de infrastructuur, de openingsuren, de mogelijkheden voor kinderopvang enz.;
- financiële drempels i.v.m. de kostprijs van sport, cultuur of jeugdwerk;
- sociale drempels: het bestaande aanbod is niet bereikbaar of toegankelijk voor bepaalde sociale groepen omwille van sociaal-culturele, communicatieve aspecten;
- culturele drempels: de noodzakelijke bagage die de aanbieders van hun participanten verwachten. Deze bagage wordt primair opgedaan in het thuis- en het leermilieu.

2.1.4. Conclusies

Uit bovenstaand materiaal (zowel de gegevens (2.1.2) als de beleidsrelevante informatie (2.1.3.)) kunnen we volgende conclusies trekken.

- ⇒ Verschillende onderzoeken geven een verschillend beeld over de participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport. Om een degelijke evolutie in de tijd vast te stellen is bijgevolg een longitudinale benadering aangewezen (cfr. Opdrachten Wetenschappelijk Steunpunt CJSN);
- ⇒ Er moet blijvend worden ingezet op publieksverbreding, ook met het oog op (toegankelijke) informatie en sensibilisatie;
- ⇒ Naast de algemene sectorale inspanningen, dient doelgerichte ingespeeld worden op specifieke vormen van cultuur, jeugdwerk en sport en/of doelgroepen;
- ⇒ Het blijkt dat evenementen en laagdrempelige publieksinitiatieven een bijzondere wervende kracht hebben om brede groepen van de bevolking toe te leiden naar cultuur, jeugdwerk en sport;
- ⇒ Het beleid moet inspelen op de onderhuidse verschuivingen die zich voordoen in de context van een stabiele participatiegraad bij het verenigingsleven en dit door ondersteuning te geven aan een grote diversiteit van 'zich verenigen';
- ⇒ Er is een significant verschil tussen de participatiegraad van mensen met en mensen zonder een beperking. Via doelgerichte initiatieven moet deze kloof worden verkleind;
- ⇒ Voor alle vormen van participatie is er een lagere deelname aan kortgeschoolden. Via doelgerichte initiatieven kunnen meer mensen zich meer cultuur-, jeugdwerk- en sportparticipant voelen;
- ⇒ De cultuur-, jeugdwerk- en sportsector moeten meer worden gesensibiliseerd, geïnformeerd en gestimuleerd inzake participatie van kansengroepen;
- ⇒ Het Fonds cultuurparticipatie en de OCMW-maatregelen richten zich enerzijds enkel tot mensen die aangesloten zijn bij een vereniging en anderzijds tot cliënten. Andere mensen vallen hierdoor uit de boot;
- ⇒ Het Fonds Cultuurparticipatie stimuleert enkel deelname aan cultuur, terwijl het vanuit het perspectief van de mensen gaat om vrijetijdsparticipatie waarvan ook jeugdwerk en sport de evidente dragende pijlers zijn.
- ⇒ Het stimuleren van participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport door kansengroepen vraagt meer inspanningen dan het verkleinen van de materiële toegankelijkheid. Het gaat hier ook om het aanbieden van laagdrempelige toeleidings-, begeleidings- en vormingsinitiatieven

- ⇒ Voor kleine organisaties is het te moeilijk om in te stappen in het sociaal-artistiek luik van het kunstendecreet.
- ⇒ De sociaal-culturele werking voor gedetineerden is niet in elke gevangenis evenwaardig uitgebouwd.
- ⇒ De sportpromotie in gevangenissen bevindt zich nog maar in een pilootfase en is dus te weinig uitgebouwd en niet decretaal verankerd
- ⇒ Via het ontwikkelen van het concept brede school kan succesvoller ingespeeld worden op een diversiteit aan kinderen en jongeren
- ⇒ Het cultureel, jeugdwerk- en sportief aanbod moet voldoende gediversifieerd zijn om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk groepen zich hierin herkennen
- ⇒ Voor het creëren van evenredige kansen tot actieve participatie moet de overheid cultuur- en sportcreatie van de etnisch-cultureel diverse groepen stimuleren

Algemeen blijkt zowel uit de onderzoeksgegevens als uit de beleidsrelevante informatie dat deze oude en nieuwe participatiedrempels dus vragen om een heel specifieke aanpak, als een tweede spoor, noodzakelijk aanvullend op het eerste, algemene.

Deze benadering moet, rekeninghoudend met de koppigheid en wispelturigheid daarvan, even duurzaam en steeds actueel blijven als de uitval en uitsluiting die wordt bestreden.

In het bijzonder de decreten lokaal en regionaal cultuur-, jeugd- en sportbeleid spelen hier expliciet op in. Ze vragen in de respectieve beleidsplannen om aan de bestrijding van deze hinderpalen expliciete aandacht te besteden. Ze stellen daarvoor ook middelen ter beschikking.

Toch blijken deze instrumenten niet voldoende om wezenlijke veranderingen en verbeteringen op dit vlak te behalen. Ze zijn ingebed in een specifieke cultuur-, jeugd- of sportbenadering. Ze zijn, en dat is ook hun doel, primair op een algemene benadering gericht. Ze missen daarenboven een sectoroverschrijdende aanpak.

Door het expliciteren van dit specifieke spoor, nodigt het voorliggende decreet uit om meer gedifferentieerd te denken over 'publiek': er zijn verschillende publieken en groepen deelnemers. In de vaak voorkomende spanning tussen een sociale verruiming –in termen van het bereiken van diverse lagen in de samenleving- en een groter publieksbereik –in termen van aantallen mensen die deelnemen of –hebben- legt dit decreet duidelijk een sterkere prioriteit op het eerste. Of sterker: een beleid dat alleen gericht is op publieksaantallen, is gedoemd zich nog meer enkel op de groep mensen te richten die traditiegetrouw sterker scoort in de algemene jeugdwerk-, sport- en cultuurparticipatiestatistieken.

Dit vraagt om een doorgedreven koerswijziging, die minder exclusief vertrekt vanuit de evidente kaders van waaruit instellingen opereren en communiceren, maar veel sterker vanuit waarden, verwachtingen en competenties van de mensen zelf.

Sinds de vorige legislatuur werden dan ook tal van nieuwe beleidssporen ontwikkeld en verkend met het oog op meer en betere participatie aan het cultuur-, jeugd- en sportbeleid. Naast de endemische aandacht in de verschillende decreten, werden er ook heel wat aanvullende initiatieven genomen.

Deze ontstonden vaak als direct antwoord op een plots gedetecteerde of gemelde nood; deze beantwoordden meestal acute vragen. Zo vormde zich, naast de decretale voorzieningen, een ogenschijnlijk eerder toevallige verzameling van op participatie gerichte instrumenten.

Echter, het incrementele ontstaan van al deze instrumenten zorgde echter voor een gebrek aan samenhang, een tekort aan onderlinge afstemming en vaak onduidelijke verhouding tot de rest van het beleidsinstrumentarium. Deze gefragmenteerde aanpak en het te weinig expliciteren van een globale visie op participatie, gaven vrij spel aan de heersende machtsverhoudingen in het veld, waardoor het perspectief van groepen mensen te weinig werd ingecalculiseerd in de beleidsvoering van organisaties, instellingen en overheden.

De centrale plaats die de aandacht voor participatie inneemt, vraagt om een betere inbedding en een integratie van al deze voorzieningen, zowel onderling als in relatie tot de rest van de regelgevingen. Daarbij is het ook een expliciet doel om deze inspanningen te versterken, ze scherper af te lijnen en waar nodig ze ook nieuwe en meer doeltreffende impact te geven. Door ze in een gezamenlijk decreet te structureren, zullen ze zich tegenover elkaar en de rest van de beleidsvoering sterker profileren.

Het participatiedecreet wil een ruimte ontwikkelen waarbinnen de continue veranderingen, eigen aan een dynamisch participatiebeleid, probleemloos kunnen worden ondervangen. Het doel is een beleid dat de ontwikkelingsmogelijkheden en dimensies van de verschillende organisatievormen en van het landschap centraal stelt. Het systeem moet met andere woorden reflexief, flexibel en complex zijn, zich voortdurend opnieuw kunnen herdenken, zonder dat dit meteen een wijziging van een decreet inhoudt.

2.2 Doelstelling

Een decretale verankering geven aan bestaande initiatieven en organisaties die werken rond participatiebevordering, met het oog op een duurzame ondersteuning van hun werking ter bevordering van de participatie van zowel een breed publiek als bepaalde kansengroepen.

Vanuit een flankerend beleid, aanvullend aan de sectorale regelgeving, nieuwe initiatieven ondersteunen die moeten leiden tot meer participatie aan cultuur, jeugd en sport.

2.3 Juridische en politieke vrijheidsgraden

In de diverse beleidsnota's en –brieven wordt steeds de nodige aandacht besteed aan participatie.

In de beleidsnota cultuur worden voor de periode 2004-2009 tien strategische doelstellingen geformuleerd. 'Het slechten van participatiedrempels', één van de expliciete doelstellingen van het Participatiedecreet, is één daarvan (p. 16). "Het Vlaamse cultuurbeleid streeft naar het wegwerken van de drempels die de participatie aan cultuur tegengaan en ondersteunt initiatieven in die zin." Want, "het bevorderen van participatie betekent niet alleen inspanningen leveren om meer mensen te bereiken, maar ook nieuwe 'publieken', groepen mensen die tot nog toe weinig of nooit met cultuur of kunst in aanraking komen."

Eén van de strategische doelstellingen in de beleidsnota sport is: "De sportparticipatie verhogen via een doelgericht sport voor allen beleid", waarbij aandacht wordt gevraagd voor doelgroepen en diversiteit.

Ook in het Vlaams Jeugdbeleidsplan behoort een grotere toegankelijkheid van het jeugdwerk tot de strategische doelstellingen.

In de beleidsbrief cultuur 2007 werd voor het eerst de piste gelanceerd:

"Om mijn beleid in verband met cultuurparticipatie een decretale onderbouw te geven voorzie ik de ontwikkeling van een participatiedecreet voor cultuur, jeugdwerk en sport dat in 2008 operationeel moet worden. (...)

In dit participatiedecreet zal er een bundeling van 3 items tot stand komen, met name :

- organisaties met als belangrijkste doel de participatie te bevorderen;
- grote evenementen en campagnes, met het oog op publiekverruiming;
- initiatieven die de participatiedrempels zullen wegwerken.

Op de Dag van de Cultuurcommunicatie (4 december 2006) werd het decreet voor een groot publiek aangekondigd en werd de structuur van het participatiedecreet reeds uitvoering uit de doeken gedaan.

Artikel 10 van het cultuurpactdecreet bepaalt dat de regels inzake erkenning en subsidiëring in geld of natura van geregelde culturele activiteiten slechts mogen worden vastgesteld krachtens een decreet of een

beraadslaging van de vertegenwoordigende vergadering van de overheid. Bij ontstentenis van dergelijke regels moeten alle toelagen en voordelen het voorwerp zijn van een speciale begrotingspost op naam (tenzij het gaat om nieuwe experimentele initiatieven, voor ten hoogste 3 jaar).

3 Opties

Optie 1: de nulloptie

De nulloptie betekent hier dat er geen Participatiedecreet wordt goedgekeurd.

Dit betekent o.a. dat:

- * Kunst en Democratie en Cubido blijven apart werken op basis van een nominatieve inschrijving in de begroting;
- * de subsidiëring van participatie van personen in armoede beperkt blijft tot het Fonds (zowel qua toepassingsgebied als qua budget);
- * de subsidies voor hobbyverenigingen niet wordt uitgebreid (bedrag en toepassingsgebied);
- * de praktijkgerichte opleidingen niet worden uitgebreid tot sport;
- * het systeem van de culturele manifestaties wordt niet uitgebreid naar de sport- en jeugdwerksector;
- * de proeftuinen blijven beperkt tot de 'brede school';
- * er komt geen 'Cultuurstad Vlaanderen'.

Dit betekent bovendien dat de huidige reglementen niet worden verankerd in een decreet het geen de duurzaamheid van het beleid niet ten goede komt.

Optie 2: een nieuw decreet

Een nieuw decreet met bepalingen die de participatie bevorderen van zowel het brede publiek als kansengroepen aan het brede vrijetijdsveld van cultuur, sport en jeugdwerk.

Ten behoeve van de bevordering van de participatie van een breed publiek:

- vereniging met als doel het stimuleren en faciliteren van de participatie via communicatie, marketing en data- en informatiedienstverlening
- verenigingen die een specifieke expertise hebben opgebouwd ter ondersteuning van de kwaliteit en aanwezigheid van het verenigingsleven met als doel die expertise te ontsluiten voor de cultuur-, jeugd en sportsector
- ondersteuning aan landelijke hobbyverenigingen voor de organisatie van activiteiten met landelijke uitstraling die de netwerking bevorderen, het verhogen van de bestuurlijke competenties van de afdelingen of het informeren van de leden
- vereniging met als doel het opzetten van leesbevorderingcampagnes en projecten voor diverse doelgroepen.
- systeem van de culturele manifestaties wordt uitgebreid tot de jeugdwerk- en sportsector en tot enkele specifieke categorieën
- een of meerdere jaarlijkse projectoproepen, waarbij een specifieke doelgroep of een specifiek thema tijdelijk in de kijker wordt gezet
- Grootschalige culturele en sportieve evenementen zorgen mee voor de verrijking van het cultureel en sportief landschap en bevorderen de participatie en de competentie
- 'Cultuurstad Vlaanderen'

Ten behoeve van de bevordering van de participatie van kansengroepen:

- een vereniging die werkt vanuit het perspectief van kansengroepen en zich heel specifiek richt op het detecteren en slechten van de participatiedrempels aan cultuur, jeugdwerk en sport.
- De categorie “gedetineerden” krijgt via dit decreet een structureel ondersteunde vereniging met als doelstelling voor de desbetreffende doelgroep de specifieke expertise op vlak van vorming, cultuur en sport te bundelen en continu uit te bouwen
- subsidiëring van projecten gericht op de stimulering van een diverse, duurzame en actieve participatie van de afgebakende doelgroepen. Deze projecten beogen om deze groepen via een vernieuwend concept toe te leiden naar culturele, jeugdwerk- of sportieve activiteiten of om initiatieven die uitgaan van deze kansengroepen te valoriseren.
- Met betrekking tot personen in armoede wordt daarnaast een maatregel uitgewerkt die de lokale dynamiek m.b.t. deze doelgroep kan versterken. Via subsidiëring op regionale schaal wordt een samenwerking tussen cultuur-, jeugd- en sportambtenaren, OCMW's, verenigingen en welzijnsorganisaties gestimuleerd, met als doel een netwerk van toeleiding en activering uit te bouwen.
- Om de participatie aan het vormingswerk te bevorderen wordt een aanbod van praktijkgerichte, laagdrempelige educatie gesubsidieerd
- systeem van de culturele manifestaties wordt uitgebreid tot de jeugdwerk- en sportsector en tot enkele specifieke categorieën
- een of meerdere jaarlijkse projectoproepen, waarbij een specifieke doelgroep of een specifiek thema tijdelijk in de kijker wordt gezet
- subsidiëring van projecten die bijdragen tot een beter leesklimaat, met prioriteit voor kansengroepen en projecten met een bovenlokale uitstraling.

4 Effecten

4.1 Doelgroepen en betrokken partijen

- Vlaamse overheid: departement CJSM, agentschappen SCWJV en Kunsten en Erfgoed, BLOSO
- Enkele vzw's (Cubido, Kunst & Democratie, Cultuurnet, Rode Antraciet, Stichting Lezen)
- Project/subsidieaanvragers
- Lokale besturen (Gemeenten en OCMW's)
- Kansengroepen (o.a. personen in armoede, gedetineerden, personen met een handicap, mensen van etnisch-cultureel diverse afkomst, gezinnen met kinderen)

4.2 Effecten

Optie I

Baten en kosten

Er komt geen nieuw participatiedecreet.

Baten:

De sectoren cultuur, jeugdwerk en sport werken verder aan de bevordering van de participatie op basis van de sectorale regelgeving.

Het Fonds cultuurparticipatie blijft verder werken aan cultuurparticipatie voor mensen die aangesloten zijn bij een vereniging.

De sociaal-culturele werking in de gevangenissen blijft op hetzelfde niveau ondersteund worden.

De Vlaamse overheid blijft op dezelfde wijze de participatiebevordering ondersteunen.

De gemeenten blijven elk op hun eigen manier en afzonderlijk een gemeentelijk cultuur-, sport- en jeugdbeleid ontwikkelen met de verwachting dat een groot deel van de bevolking zal participeren aan deze sectoren.

Kosten:

De Vlaamse overheid mist een kans om een aanvullend, sectoroverschrijdend beleid te voeren met het oog op de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van zowel het brede publiek als van kansengroepen.

De gemeenten krijgen geen bijkomende ondersteuning en stimulerende maatregelen om hun participatiebeleid verder uit te bouwen.

De verenigingen blijven verder werken zonder eigen wettelijk kader wat ten nadele is van de duurzaamheid van hun werking en de longitudinale benadering van de participatieproblematiek.

De kloof tussen de participatie van mensen met een beperking en mensen zonder een beperking blijft bestaan en zal alleen maar groter worden.

Optie 2Baten en kosten

De Vlaamse overheid keurt een participatiedecreet goed.

BatenDe Vlaamse overheid

Er komt een geïntegreerd kader, met als uitkomst een betere afstemming van verschillende subsidiestromen (bv. afstemming federale (OCMW-middelen) en Vlaamse middelen rond participatie van mensen in armoede).

De Vlaamse overheid krijgt ook een instrument in handen om, naast de algemene sectorale inspanningen, doelgericht in te spelen op specifieke vormen van cultuur, jeugdwerk en sport en doelgroepen.

Het uitgangspunt vrijetijdsparticipatie maakt het mogelijk om vanuit één regeling zowel de participatie aan cultuur, jeugdwerk als sport te ondersteunen.

Het beleid kan dan ook inspelen op de verschuivingen die zich voordoen bij het verenigingsleven en ondersteuning bieden aan andere vormen van verenigingen (hobby, kansengroepen, expertise).

Via de ondersteuning van doelgerichte initiatieven naar kortgeschoolden mag worden verwacht dat meer mensen zich aangesproken voelen tot cultuur-, jeugdwerk- en sportparticipatie.

Enkele structureel gesubsidieerde verenigingen

werking kan worden gepland voor 5 jaar, voor de vereniging in art. 6: duidelijke doelstelling en mogelijkheden om ze waar te maken (maakt een krachtiger beleid mogelijk voor kansengroepen)

Subsidieaanvragers

- het toepassingsgebied van bestaande instrumenten binnen cultuur wordt verruimd tot jeugd en sport (hoofdstuk 4: projecten voor kansengroepen + laagdrempelige opleidingen, hoofdstuk 5: hobbyverenigingen,

hoofdstuk 6: tussenkomst in de uitkoopsom van een bijzonder cultuuraanbod, hoofdstuk 8: grootschalige evenementen)

- er worden nieuwe subsidiemogelijkheden gecreëerd:
- de subsidiestromen worden verankerd in een decreet en bieden dus meer zekerheid

Lokale besturen

- extra middelen voor de bevordering van cultuur, jeugdwerk- en sportparticipatie van personen in armoede in de gemeente, afgestemd op de federale subsidiestroom
- mogelijke ondersteuning van gemeenschapscentra en bibliotheekwerking in gevangenissen.
- voor de steden die in aanmerking komen voor Cultuurstad Vlaanderen: de mogelijkheid om met een groots project de eigen stad in de kijker te zetten, gesubsidieerd door de Vlaamse overheid

Kansengroepen

In het decreet wordt jaarlijks 1.650.000 euro voorbehouden voor projecten voor of door kansengroepen. In het decreet worden personen in armoede, gedetineerden, personen met een handicap, mensen van etnisch-cultureel diverse afkomst en gezinnen met kinderen gezien als kansengroepen.

Burger

een hogere participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport, zowel van de bevolking in haar geheel als van kansengroepen

Kosten

De Vlaamse overheid

Duidelijke afspraken nodig tussen verschillende entiteiten over toepassing van het decreet

Enkele gesubsidieerde verenigingen

De verenigingen worden ook nu al gesubsidieerd op basis van een beleidsnota en beheersovereenkomst; wel fusionering van Kunst en Democratie en Cubido die korte termijn kosten en aanpassing vereist

Subsidieaanvrager

Aanpassingskosten aan een nieuwe regelgeving (potentiële subsidieaanvragers moeten de nieuwe regelgeving leren kennen)

Lokale besturen

Er moet een (korte) afsprakennota worden opgemaakt, in samenspraak met de lokale actoren op het terrein, en voorgelegd aan de Vlaamse overheid.

Kansengroepen

De verenigingen die werken met mensen in armoede moeten nu voor hun subsidies samenwerken met de gemeenten (als die instappen in het systeem) i.p.v. projecten aanvragen bij het Fonds Cultuurparticipatie (dat blijft enkel voor gemeenten die niet instappen). Dit veroorzaakt aanpassingskosten.

Verdelingseffecten

Een groot deel van dit decreet richt zich op welbepaalde kansengroepen (zie hierboven). Aangezien wordt gewerkt met subsidies is dit een aanvullend en gewenst herverdelingsmechanisme.

4.3 Keuze en motivering van de optie

Optie 2 is te verkiezen boven de nuloptie. Niet alleen wordt het budget voor de reeds bestaande initiatieven door het decreet substantieel verhoogd (zie advies IF), ook verruimt het toepassingsgebied en worden nieuwe initiatieven ontwikkeld voor bepaalde kansengroepen. Een decreet biedt bovendien meer zekerheid dat het beleid aandacht blijft hebben voor de participatie van kansengroepen dan de huidige reglementen.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

5.1 Juridisch-technische uitwerking

Er wordt een nieuw decreet uitgewerkt. Het is immers de bedoeling om een combinatie van ondersteuningsmaatregelen (enkele specifieke en sectoroverschrijdende participatie-instellingen, beleidsaandacht voor een aantal specifieke doelgroepen, het creëren van een subsidiekader voor vernieuwing rond participatie) structureel te verankeren in het Vlaamse cultuur-, jeugd- en sportbeleid.

Taaladvies en wetgevingsadvies werden verstrekt op 12/09/2007.

Het RIA-advies werd verstrekt op 19/09/2007.

5.2 Uitvoering en administratieve lasten

Het decreet treedt in werking op 1 januari 2008. De uitvoering van het decreet berust zowel bij het departement CJSJ (hoofdstuk participatie-instellingen) als bij het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen en bij het Agentschap Kunsten en Erfgoed (Vereniging Leesbevordering). Bij projecten die ook participatie aan sportactiviteiten als doelstelling hebben wordt samengewerkt met het departement of met het Bloso.

Als overgangsmaatregel is voorzien dat de huidige beheersovereenkomsten met organisaties die zullen worden gesubsidieerd krachtens het Participatiedecreet doorlopen tot de voorziene einddatum.

De informatieverplichtingen, waaraan de actoren moeten voldoen om de overheid te informeren over de manier waarop zij voldoen aan de inhoudelijke verplichtingen van de regelgeving, vormen de basis voor het berekenen van de administratieve lasten. De administratieve lasten zijn immers de kosten (tijdsbesteding en out-of-pocketkosten) die actoren maken bij het voldoen aan die informatieverplichtingen.

Het voorliggend participatiedecreet delegeert heel wat uitvoeringsmodaliteiten aan de Vlaamse Regering, die deze modaliteiten nog moet verankeren in een uitvoeringsbesluit. Dit betekent dat de informatieverplichtingen voor de actoren n.a.v. de uitvoering van het decreet in grote mate zullen worden vastgelegd in het uitvoeringsbesluit.

Dit heeft als gevolg dat een overzicht van de administratieve lasten als gevolg van de uitvoering van het ganse decreet pas in kaart kan worden gebracht als een besluit van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het participatiedecreet wordt voorgelegd.

Om de administratieve lasten te kunnen meten is er ook nood aan een nulmeting, waarbij de bestaande situatie in kaart wordt gebracht met het oog op het toepassen van de compensatieregel. Omdat in het participatiedecreet ook heel wat nieuwe initiatieven in aanmerking kunnen komen voor ondersteuning, is het bijzonder moeilijk om de gevolgen van de regelgeving op de bestaande situatie nu al in kaart te brengen.

In afwachting van een meer exacte raming van de administratieve lasten geeft volgende tabel een inschatting van de mate waarin kan worden verwacht dat de lasten zullen stijgen, verminderen of gelijk blijven.

Bij volgende organisaties kan worden verwacht dat de administratieve last gelijk blijft t.a.v. de huidige situatie:

	Situatie vóór het decreet	Situatie op basis van het decreet
Vereniging voor verhoging en verbreding van de participatie	Beheersovereenkomst voor 5 jaar met Cultuurnet	Beheersovereenkomst voor 5 jaar, af te sluiten na afloop van de huidige overeenkomst met Cultuurnet in 2010.
Vereniging in het kader van de leesbevordering	Beheersovereenkomst voor 5 jaar met Stichting Lezen	Beheersovereenkomst voor 5 jaar, af te sluiten na afloop van de huidige overeenkomst met Stichting Lezen in 2010
Hobbyverenigingen	Aanvraag subsidie op basis van criteria in een reglement	Aanvraag subsidie op basis van criteria in het decreet

Bij volgende organisaties kan worden verwacht dat de administratieve last vermindert t.a.v. de huidige situatie:

	Situatie vóór het decreet	Situatie op basis van het decreet
Vereniging voor vernieuwing en verdieping van de participatie van kansengroepen (Kunst en Democratie en Cubido)	De Vlaamse Overheid heeft een overeenkomst met zowel Kunst en Democratie als met Cubido	Kunst en democratie en Cubido vormen een nieuwe vereniging, met nog slechts één beheersovereenkomst voor 5 jaar
Verenigingen met een specifieke opdracht	Elke vereniging dient jaarlijks een subsidie aanvraag in	Met elke vereniging wordt een overeenkomst gesloten voor 5 jaar
Vereniging voor de re-integratie van gedetineerden	De Rode Antraciet maakt een beleidsplan voor 5 jaar. Het luik Sport wordt in een apart beleidsplan beschreven.	Beheersovereenkomst voor 5 jaar, met integratie van cultuur en sport.
Verenigingen voor laagdrempelige, praktijkgerichte educatie	Jaarlijkse aanvraag en verantwoording	Subsidie voor een periode van 5 jaar op basis van een visienota
Vereniging voor blinden en slechtzienden	Jaarlijkse aanvraag en verantwoording	Subsidie voor een periode van 5 jaar op basis van een visienota

Bij volgende subsidies voor projecten en een bijzonder cultuuraanbod kan worden verwacht dat de administratieve last gelijk blijft t.a.v. de huidige situatie:

	Situatie vóór het decreet	Situatie op basis van het decreet
Projecten leesbevordering	Jaarlijkse aanvragen	Jaarlijkse aanvragen

Projecten kansengroepen	Jaarlijkse aanvragen	Jaarlijkse aanvragen
Bijzonder cultuuraanbod	Tussenkost in de uitkoopsom voor een voorstelling	Tussenkost in de uitkoopsom voor een voorstelling
Grote evenementen	Subsidie aanvraag	Subsidieaanvraag met een grotere transparantie omwille van de decretale verankering.

Volgende initiatieven, waarvan de informatieverplichtingen nog moeten worden bepaald door de Vlaamse Regering, kunnen nu voor de eerste keer aanspraak maken op een subsidie, op basis van het participatiedecreet:

	Situatie vóór het decreet	Situatie op basis van het decreet
Afsprakennota vrijetijdsparticipatie door gemeenten	Gemeenten maken een Sport-, Jeugd-, Sociaal- en Cultuurbeleidsplan. Deze beleidsplannen reiken elementen aan voor de opmaak van een afsprakennota vrijetijdsparticipatie.	Opmaken en indienen van een afsprakennota vrijetijdsparticipatie voor een periode die loopt tot en met het eerste jaar van een volgende bestuursperiode. Als de vergelijking wordt gemaakt met het opmaken van een actieplan ter uitvoering van een beleidsplan kan hiervoor al een gemiddelde administratieve kost van 1737 euro per gemeente in rekening worden gebracht.
Proeftuinen ter bevordering van de participatie	Project brede school	Project brede school wordt een proeftuin. Andere thema's voor proeftuinen worden bepaald in het decreet.
Sportvereniging voor laagdrempelige vormingsinitiatieven in sportgerelateerde bewegingsvormen	Niet van toepassing	Toekenning van subsidie voor een periode van 5 jaar op basis van een visienota.
Vereniging met als doelstelling het wegwerken van laaggeletterdheid	Niet van toepassing	Toekenning van subsidie voor een periode van 5 jaar op basis van een visienota
Cultuurstad Vlaanderen	Niet van toepassing	Centrumsteden in de regionaalstedelijke en in de structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden kunnen hiervoor een aanvraag indienen.

5.3 Handhaving

De manier toezicht op de toegekende subsidies moet nog worden bepaald in het uitvoeringsbesluit.

5.4 Evaluatie

Er wordt geen formeel evaluatiemoment van de wetgeving opgenomen in het decreet. De uitvoering van het decreet wordt wel constant opgevolgd door de administratie.

6 Consultatie

Het decreet kwam tot stand door samenwerking van de verschillende entiteiten van het Vlaams ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media (het departement, het Agentschap Kunsten en Erfgoed, het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen en BLOSO) en het kabinet van minister Anciaux.

Op 5 juli 2007 werd een groot informatiemoment georganiseerd voor alle geïnteresseerden (steunpunten, belangenbehartigers, adviesraden, beoordelingscommissies, collega's uit de administratie, ...). Hierop waren een honderdtal aanwezigen.

De Raad voor Cultuur gaf een formeel advies op 29 augustus 2007. De Raad voor de Kunsten sloot zich aan bij het advies van de Raad voor Cultuur. De Jeugdraad gaf op 3 september te kennen dat ze geen advies kunnen uitbrengen omdat ze binnen de bestaande structuur geen participatief verantwoorde dialoog kunnen organiseren waar kinderen, jongeren en jeugdwerkorganisaties in betrokken zijn. Ze engageren zich wel om een advies te formuleren over het uitvoeringsbesluit. De Raad voor Volksontwikkeling formuleert een advies op 19 september 2007. Aan de Vlaamse Sportraad werd eveneens gevraagd een advies te formuleren.

Op 4 september 2007 werden de adviezen toegelicht op een overleg op het kabinet.

Tijdens de opmaak van het ontwerp van decreet was er geregeld overleg met andere partners zoals de VVSG, het Minderhedenforum, de VVP, en met de organisaties die worden gesubsidieerd op basis van de huidige regelgeving (Cultuurnet, Kunst en Democratie, Cubido, Rode Antraciet, Stichting Lezen, de verenigingen die instaan voor de praktijkgerichte opleidingen). Hun opmerkingen werden in de loop van de opmaak van het decreet verwerkt.

Na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering zal het voorontwerp worden voorgelegd aan de Raad van State en de sociale partners.

Bij de opmaak van de uitvoeringsbesluiten zullen bovenstaande consultaties opnieuw plaatsvinden.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

In de tabel hieronder wordt een globaal overzicht gegeven van de heroriëntering vanuit bestaande middelen.

Programma, BA	Libelé	Actie	BO 2008 na TB
PR 45.10, BA 33.13	Subsidies verhoging arbeidsdeelname	Allocatie op P.M.	396.000
PR 45.10, BA	Subsidies brede school	Allocatie op P.M., gaat naar participatiedecreet	200.000

33.18		– hfdst. 7	
PR 45.10, BA 33.36	Subsidies sociale en experimentele projecten sport	Vermindering met huidige facultatieve betoelaging Rode Antraciet	874.000
PR 45.20, BA 33.10	Subsidies instellingen sociaal-cultureel volwassenenwerk	Vermindering met huidige decretale betoelaging Rode Antraciet	720.000
PR 45.20, BA 33.14	Subsidies bevorderen cultuurparticipatie	Vermindering met huidig aandeel voor armoede en Podium	543.000
PR 45.20, BA 33.27	Subsidies Praktijkgerichte opleidingen	Allocatie op P.M., gaat naar participatiedecreet hfdst. 4.	1.190.000
PR 45.20, BA 33.54	Subsidies aan Cubido	Allocatie op P.M.	401.000
PR 45.20, BA 43.02	Subsidies lokaal cultuurbeleid	Heroriëntering gemeenschapscentra	662.000
PR. 45.40, BA 33.55	Subsidies aan Stichting Lezen	Allocatie op PM	1.137.000
PR 45.50, BA 33.01	Subsidies participatiedecreet		3.200.000
PR 45.50, BA 33.12	Subsidies aan Cultuurnet	Allocatie op P.M.	2.552.000
PR 45.50, BA 33.13	Subsidies aan grote culturele evenementen	Allocatie op P.M.	988.000
PR 45.50, BA 33.75	Subsidies aanvullende tewerkstelling	Heroriëntering beleid, conform decreet regularisatie DAC's ²	1.458.000
PR 45.50, BA 33.20	Subsidies aan Kunst & democratie	Allocatie op P.M.	202.000
PR 45.50, BA 33.25	Subsidies aan Vlaams steunpunt vrijwilligerswerk	Allocatie op P.M.	51.000
PR 45. BA 33.80 ³	Subsidies in uitvoering van artikel 62 bis	Zie boven	1.460.000
TOTAAL			16.034.000

² Het te heroriënteren budget wordt als volgt samengesteld: inschatting van 54 VTE's, vermenigvuldigd met decretaal voorzien maximum van 35.510 euro per VTE.

³ Voor de programma's 45.10 t.e.m. 45.50 is er op de allocaties in 2007, in uitvoering van artikel 62 bis van de financieringswet dit jaar 6.959.000 euro ingeschreven

Samengevat

	2008	2009
Kost Decreet		
Kost Decreet	16.334.000	18.134.000
Netto kost (<i>minus bibliotheekwerk in gevangenissen</i>)	16.034.000	17.834.000
Verantwoording middelen		
Heroriëntering middelen BO 2008 na TB	16.034.000	16.034.000
Uit meerjarenbegroting '09		1.800.000
Totaal beschikbare middelen	16.034.000	17.834.000

Conclusie: het participatiedecreet wordt gerealiseerd binnen de beschikbare budgettaire ruimte van minister Anciaux voor de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport.

8 Samenvatting

Vanuit de vaststelling dat bepaalde kansengroepen nog steeds worden geconfronteerd met drempels die de participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport in de weg staan, werden de voorbije jaren verschillende initiatieven ontwikkeld. Dit leidde echter tot een gefragmenteerde aanpak en een onduidelijke globale visie op participatie.

Dit Participatiedecreet bundelt de bestaande initiatieven, breidt in sommige gevallen het toepassingsgebied uit en voegt nieuwe mogelijkheden toe. Het is een integratie van verschillende voorzieningen in één kader en geeft aan de kansengroepen die het nodig hebben, zoals vooropgesteld, een duurzame plaats in het beleid.

De optie van het Participatiedecreet is te verkiezen omdat ze meer mogelijkheden geeft aan vooral kansengroepen om te participeren aan het cultuur-, jeugdwerk- en sportgebeuren en omdat ze de aandacht van het beleid hiervoor structureel inbed in een duidelijk en geïntegreerd beleidskader en het maatschappelijk belang van participatie verankerd.

9 Contactinformatie

Beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen

Arenberggebouw

Arenbergstraat 9

1000 Brussel

Gilbert Van Houtven, wnd. administrateur-generaal, 02 553 42 45, gilbert.vanhoutven@cjsm.vlaanderen.be

Wim Bogaert, stafmedewerker, 02 553 41 62, wim.bogaert@cjsm.vlaanderen.be